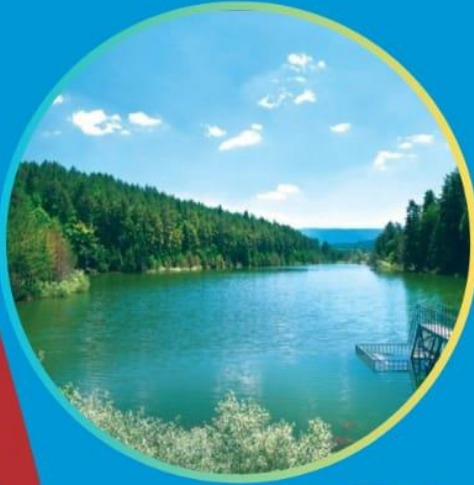

T.C.
BİLECİK VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

BİLECİK
2022 YILI
EKONOMİK GÖRÜNÜM
RAPORU

T.C.
BİLECİK VALİLİĞİ
TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

2022 YILI BİLECİK İLİ
EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

BİLECİK TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN

TİCARET İL MÜDÜRÜ

ŞİNASİ BALTA

KOORDİNATÖRLÜĞÜNDE

VE

V.H.K.İ. TUBA DEMİRKAN

EDİTÖRLÜĞÜNDE HAZIRLANMIŞTIR.

Haziran - 2023

ÖNSÖZ.....	6
BİLECİK İLİNİN GENEL DURUMU.....	8
BİLECİK İLİNİN TARİHİ.....	9
İÇ TİCARET.....	12
1. İÇ TİCARETE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER.....	12
1.1 Bilecik Ticaret İl Müdürlüğü İç Ticaret İle İlgili İş Ve İşlemleri	12
1.2 Ticaret ve Sanayi Odaları	12
1.3 Coğrafi İşaret.....	16
1.4 Yöresel Ürünler.....	18
1.5 Ticaret İl Müdürlüğüne Katılım Sağlanan Şirket Genel Kurul Sayıları	19
1.6 Hal Kayıt ve Yaş Meyve ve Sebze Hizmetleri	19
1.7 Taşınmaz Ticareti İşleri	20
1.8 İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti İşleri.....	20
1.9 Kuyum Ticareti İşleri	20
1.10 Alışveriş Merkezleri	21
1.10.1 Alışveriş Merkezlerinde Verilen Diğer Hizmetler.....	21
1.11 Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler	22
2. ESNAF VE SANATKÂRLARA İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER.....	23
2.1 Bilecik Ticaret İl Müdürlüğü Esnaf Sanatkârlar İle İlgili İş Ve İşlemleri	24
2.2 Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kuruluşları	24
2.3 İldeki Esnaf ve Sanatkâr Odaları	24
2.4 Bakanlığımız Esnaf ve Sanatkar Bilgi (ESBİS Verileri)	25
2.4.1 İl Genel Esnaf ve Oda Sayısı.....	25
2.4.2 2022 Yılı İçerisinde Tescil/Terkin Sayıları.....	25
2.4.3 Cinsiyet Dağılımı	26
2.4.4 İlçelere Göre Esnaf Sayıları.....	26
2.5 Esnaf ve Sanatkâr İşletmelerine Ait Bilgiler.....	26
2.6 Yatırım Ortamı ve Teşvikler.....	27
2.6.1 Proje ve AR-GE Faaliyetleri	27
2.7 İldeki Esnaf ve Sanatkârların Sorunları ve Çözüm Önerileri.....	27
2.8 İldeki Mesleki Eğitim İhtiyaçları.....	29
2.9 İç ve Dış Pazar İmkanları	30
2.10 Esnaf ve Sanatkarların Desteklenmesi.....	31
2.11 Politika ve Stratejilerin Uygulanması	31
2.12 2022 Yılı Ahilik Haftası Kutlamaları.....	31
3. KOOPERATİFLERE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER.....	33
3.1 Bilecik Ticaret İl Müdürlüğü Kooperatifler İle İlgili İş Ve İşlemleri	33
3.2 Kooperatifçilik	34
3.2.1 Kooperatif Sayısı.....	34
3.2.2 Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifleri Tarafından Kullanılan Krediler.....	36
3.2.3 Genel Kurul Sayısı.....	36
3.3 Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES) Hibe Desteği	37
3.4 Kadın Kooperatiflerine Yönelik Faaliyetler, Ziyaretler ve Bilgilendirme Toplantıları	38
3.4.1 Kadın Kooperatiflerine Yönelik Eğitim Faaliyetleri.....	38
3.4.2 Kadın Kooperatifi Kuruluş İşlemleri	40
3.4.3 Kadın Kooperatiflerine Yönelik Ziyaretler.....	44
3.4.4 Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı.....	48

3.5 Kooperatif Ziyaretleri.....	49
3.6 Sorunlar ve Çözüm Önerileri.....	55
3.7 Bakanlığımız Bünyesinde Faaliyet Göstermeyen Kooperatiflere İlişkin Bilgiler.....	56
4. TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİNE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER.....	57
4.1 Bilecik İl Tüketici Hakem Heyeti	57
4.1.1 Tüketici Bilgi Sistemi.....	59
4.2 Piyasa Gözetimi Denetim Faaliyetleri.....	59
4.2.1 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve 6585 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Denetim Bilgileri.....	60

DIŞ TİCARET.....61

1.İTHALAT VE İHRACAT BİLGİLERİ VE İSTATİSTİKLER.....61

1.1 İhracat Yapılan İlk On Ülke Hakkında Bilgiler	62
1.2 İthalat Yapılan İlk On Ülke Hakkında Bilgiler.....	63
1.3 İhracat ve İthalat Yapılan İlk On Ürün Kalemi Hakkında Bilgiler.....	63

ÜRETİM.....64

1. TARIM	64
1.1 Tarım Sektörünün Yapısı ve Gelişimine Yönelik Görüş ve Değerlendirmesi.....	64
1.2 Bilecik İli Tarım Sektörü Ekili Alan ve Üretim Miktarına İlişkin Bilgiler.....	65
1.3 Tarımsal Amaçlı Kooperatifler ve Birlikler	65
1.4 Bilecik İli Tarım Sorunları	66
2. KÜLTÜR VE TURİZM.....	67
2.1 Turizm Sektörünün Yapısı ve Gelişimine Yönelik Görüş ve Değerlendirmeler Hizmet Sektörünün Yapısı Ve Gelişimine Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler.....	67
2.2 Kültür Varlıkları ve Turizm Potansiyeline İlişkin Genel Bilgiler.....	70
2.3 Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Gereken Turizm Alanları	71
2.4 Turizm Sektörün Sorunlarına Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler.....	75
3. SANAYİ	76
3.1 Temel Göstergeler.....	76
3.2 İl Sanayinin Gelişimi.....	76
3.3 İl Sanayi Yapısı.....	79
3.3.1 Ölçek Dağılımı.....	80
3.3.2 İşletmelerin Sektörel Dağılımı.....	80
3.3.3 İstihdam	82
3.3.4 İl Sanayinin İlçelere Dağılımı.....	84
3.3.5 İl İmalat Sanayinin Teknoloji Düzeyi.....	85
3.3.6 İl Sanayinin Enerji Görünümü.....	85
3.3.7 İl Sanayi Genel Değerlendirme.....	87
3.4 İl Sanayinde Öne Çıkan Yatırım Alanları.....	89
3.4.1 Teşvik Belgesi Kapsamında Yapılan Yatırımlarının Sektörel Dağılımı.....	89
3.4.2 Teşvik Belgesi Kapsamında Yapılan Yatırımlar.....	90
3.5 Sanayi Alanları	92
3.5.1 Organize Sanayi Bölgeleri.....	92
3.5.1.1 Faaliyete Geçen/Tamamlanan Organize Sanayi Bölgeleri.....	92
3.5.1.2 Sanayi Siteleri.....	94
3.6 Teknolojik Dönüşüm Faaliyetleri.....	95
3.6.1 AR-GE ve Yenilik Faaliyetleri.....	95
3.6.2 Fikri Mülkiyet Hakları.....	95

DESTEKLENEN SEKTÖRLER	96
1- TEŞVİK UYGULAMA YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE SAĞLANAN DESTEKLER.....	96
2- 2016-2021 DÖNEMİNDE SAĞLANAN DESTEKLER.....	96
3 -KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE SAĞLANAN DESTEKLER.....	100
3.1 Doğrudan Kalkınma Ajansı Tarafından Verilen Destekler.....	100
3.2 Kalkınma Ajansları Aracılığıyla Kullanılan Destekler.....	104
4- KOSGEB TARAFINDAN SAĞLANAN DESTEKLER.....	104
5- TUBİTAK TARAFINDAN SAĞLANAN DESTEKLER.....	107
İSTİHDAM.....	108
1. ÇALIŞAN SAYISINA (SİGORTA TÜRLERİNE GÖRE) İLİŞKİN BİLGİ VE İSTATİSTİKLER	108
1.1 Bilecik İlinin İş Gücü Durumu.....	108
1.2 Sosyal Güvenlik Göstergeleri	111
DEVLET YATIRIMLARI	112
5.1. Tamamlanan veya Hâlihazırda Devam Eden Önemli Devlet Yatırımları	112
5.2. Bilecik Şeyh Edabali Üniversitesi Tamamlanan veya Hâlihazırda Devam Eden Önemli Devlet Yatırımları	114
5.2.1 Yüksek Öğretimde 2009-2022 Yılları Arasında Yapılan Yatırımlar.....	114
5.2.2 2022 Yılında Tamamlanan Önemli Eğitim Projeleri.....	115
5.2.3 2022 Döneminden Bir Sonraki Yatırım Dönemine Devam Eden Projeler.....	116
5.2.4 2022 Yılı Proje Uygulamaları.....	117
5.2.5 Yayın Alımları.....	118
İLİMİZİN BAŞLICA SORUN VE BEKLENTİLERİ	119
1- ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ.....	119
2- GENÇLİK SPOR SEKTÖRÜ.....	119
3- SAĞLIK SEKTÖRÜ.....	119
4- TARIM VE ORMAN SEKTÖRÜ.....	120
5- EĞİTİM SEKTÖRÜ.....	120
6- KÜLTÜR VE TURİZM SEKTÖRÜ.....	120
7- İNŞAAT SEKTÖRÜ.....	120
8- KONUT SEKTÖRÜ.....	120
9- ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	121
KAYNAKÇA.....	124

ÖNSÖZ

Şinasi BALTA Ticaret İl Müdürü

Bilecik, Marmara Bölgesi'nin güneydoğusunda; Marmara, Karadeniz, İç Anadolu ve Ege bölgelerinin kesişim noktası üzerinde yer alan küçük bir Anadolu şehridir. Doğusunda Bolu ve Eskişehir, güneyinde Kütahya, batısında Bursa ve kuzeyinde Sakarya illeri ile komşu durumundadır.

Bilecik, Osmanlı İmparatorluğu'nun doğduğu topraklar olma özelliği taşıdığından, büyük öneme sahiptir. Osmanlı tarih boyunca gerek ipekçilik, dokumacılık, tarım ve madencilik gibi ekonomik yönleriyle, gerekse Bursa-Eskişehir güzergâhındaki konaklama merkezi niteliğiyle önemli yerleşimlerden biri olmuştur.

Coğrafi yapısına bakıldığında, denizden yüksekliği 500 m olan Bilecik'in; Gölpazarı, Osmaneli ve Söğüt ilçelerinin Sakarya Irmağı kıyı şeridinde bulunan, mikroklima iklim bölgeleri dikkat çekmektedir. Bu iklim özelliklerine bağlı olarak, İlimizde tarım ve hayvancılık önemli bir yere sahip olmuştur. Başlıca tarım ürünleri arasında buğday, baklagiller, arpa, mısır, ayçiçeği, soğan, sivribiber, domates, patlıcan ve şerbetçiotu sayılabilir. Ceviz, üzüm, nar, ayva, kiraz ve karpuzuyla da meşhur olan Bilecik'te seracılık da yapılabilmektedir.

İlin ekonomisinde tarım ve hayvancılığın yanı sıra madencilik, ormancılık, mermer, seramik de önemli bir paya sahiptir. Bilecik'te bulunan zengin mermer ocakları, şehrin ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır. Özellikle Bilecik'in merkezindeki ve Bozüyük ilçesindeki sanayi tesisleri, ilin ekonomik gelişmesinde büyük öneme sahiptir. Madencilik açısından zengin kaynaklara sahip olan Bilecik'in, seramik ve cam kullanılan kil, kaolin ve feldispat rezervleri çok zengindir. Bilecik ayrıca, "Bilecik taşı" denilen mermeriyle (kireç taşları) de meşhurdur.

Bilecik gelişmekte olan sosyo ekonomik yapısının yanı sıra tarihten gelen çok zengin bir kültürel birikime de sahiptir. Osmanlı Devleti'nin kurucusu olan Ertuğrul Gazi ve manevi kurucusu olan Şeyh Edebalı Bilecik'te bulunmaktadır. Őehirdeki Şeyh Edebalı ve Dursun Fakih türbeleri, Türkiye'nin dört bir yanından ziyaretçi almaktadır. Her yıl Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Söğüt Őenlik Bilecik'e bağlı Söğüt'te yapılmaktadır. Metristepe Anıtı, Türk Büyükleri Platformu Sultan II. Abdülhamid döneminde yaptırılan Saat Kulesi, Bizanslılardan kalma Belekoma Kalesi, Köprülü Mehmet PaŐa Kervansarayı ve Taşhan, tarihi ve turistik mekanlardandır. Bilecik, ormanları ve mesire yeri bakımından zengin bir Şehirdir.

Şehrin yzlmnn % 47'si ormanlarla kaplıdır. Kentte Pelitz Göleti, Kkelmalı Göleti, Bozcaarmut Göleti ve Trbın gibi halkın rağbet ettiği mesire yerleri bulunmaktadır. Günümüzde Bilecik, gelişmekte olan niversitesi, tarım, hayvancılık ve madenci potansiyeli, çeŐitlenmekte olan sanayisi, kültürel ve turistik zenginlikleriyle Marmara Bölgesi'nin olduğu kadar Türkiye'nin de yükselen Őehirlerindedir. Büyük Őehirlerin karmaŐık ve kalabalık yapısından uzak; sakin, huzurlu ve doğa ile i içe olan Bilecik, suç oranının düŐüklüėü ve uygun iklim koşulları bakımından da yaşam kalitesi yüksek bir Şehirdir.

Bilecik Ticaret İl Müdürlüğü olarak ilimizdeki kurum ve kuruluŐlarla işbirliği içinde, ilimizin ticari hayatını tüm yönleriyle ortaya koyacak bir çalıŐmayla İç Ticaret, Esnaf ve Sanatkârlar, Kooperatifler ve Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi faaliyetleri, Dış Ticaret, retim, İstihdam, Devlet Yatırımları, Devlet Yardımları, Desteklenen ve Desteklenmesi ngrlen sektörler ile bunların ekonomiye katkıları ile gerekli görülecek diğer konularda bilgi ve değerlendirmelerin ve üzüm önerilerinin yer aldığı **“Bilecik İli 2022 Yılı Ekonomik Görünüm Raporu”** nu hazırlamıŐ bulunmaktayız.

İlimizi tanıtmak, İlin demografi, ticaret, üretim, istihdam ve yatırımlar vb. alanlarda mevcut durumunu ortaya koymak amacıyla hazırlamıŐ olduğumuz bu raporun hazırlanmasında, sahip oldukları verileri İl Müdürlüğümüzle paylaŐan tüm kurum ve kuruluşlara verdikleri destek için teŐekkürlerimi sunuyorum.

Şinasi BALTA
Ticaret İl Müdürü

BİLECİK İLİNİN GENEL DURUMU

Bilecik Marmara Bölgesinin güneydoğusunda Marmara, Karadeniz, İç Anadolu ve Ege Bölgelerinin kesim noktaları üzerindedir. 39° ve 40° 31' kuzey enlemleri ile 29° 43' ve 30° 41' doğu boylamları arasında bulunmaktadır. Doğudan Bolu ve Eskişehir güneyden Kütahya, batıdan Bursa, kuzeyden Sakarya illeri ile çevrilidir.

Bilecik 4307 km²'lik alanı ile Türkiye'nin küçük illerinden biridir. Alan sıralaması bakımından 65. sırada yer almaktadır. Merkez ilçenin yüzölçümü 841 km²'dir.

Bilecik'in Bozüyük, Gölpazarı, İnhisar, Osmaneli, Pazaryeri, Söğüt ve Yenipazar'dan oluşan 7 ilçesi, 11 Belediyesi, 3 Beldesi ve 243 köyü bulunmaktadır.

a) Akarsular:

Sakarya nehri Bilecik ilinin başlıca akarsuyudur. Bu ırmağa dökülen çay ve dereler ilin öteki su kaynaklarıdır. Sakarya, İnhisar ilçesi yakınlarında Bilecik topraklarına girer; kuzey-güney yönünde akarak ili doğu ve batı olmak üzere iki parçaya böler. Vezirhan'ın kuzeyinde Karasu Deresi, Osmaneli ilçesi yakınlarında da Göksu Çayını alarak kuzeye yönelir. Taşıdığı su miktarı bakımından Türkiye'nin önemli akarsuları arasında yer alır.

İrmağın toplam uzunluğu 824 km'dir. Yaklaşık onda birlik kısmı (80 km) Bilecik sınırları içinde akar. Ortalama debisi 100 m³/sn, ortalama derinliği 1,5 metre, en fazla derinliği ise 5 metre kadardır. Karasu Bozüyük'ten doğar. Bilecik merkez ilçe sınırları içine Karasu Boğazından girer. Bu noktadan 500 metre sonra Vezirhan'da Sakarya Irmağına kavuşur. Debisi düzensizdir. 0,9 m³/sn ile 72,6 m³/sn arasında değişmektedir. Ortalama debi 3,6 m³/sn'dir.

b) İklim ve Bitki Örtüsü:

Yağış yönünden yeterli miktara sahip olan Bilecik ili, yüzölçümünün %47'sinin ormanlık alan olması nedeniyle de orman zenginliği bakımından Türkiye'nin şanslı yörelerinden biridir. İlin orman zenginliği av hayvanları bakımından da zenginleşmesini sağlamıştır. Bin metreye kadar yükseklerde orman örtüsü genellikle meşe, otsu bitkiler ve makilerden oluşmaktadır. 1500 metre sınırına kadar da karaçam, kayın, kızılçam, kestane türündeki yüksek boylu ağaçlar sıralanır. 1500 metreden daha yükseklerde ise köknar cinsinden ağaçlar vardır.

Bilecik ilinin geçit bölgesinde bulunması, su kaynakları ve farklılık gösteren topografyasına paralel olarak 3 farklı iklim tipi görülür. Genel olarak Merkez, Gölpazarı, Osmaneli ve Söğüt İlçelerinde Marmara Bölgesi; Bozüyük, Pazaryeri ve Yenipazar ilçelerinde ise İç Anadolu Bölgesi iklimleri geçerlidir. Ayrıca Gölpazarı, Osmaneli ve Söğüt ilçelerinin Sakarya Irmağı kıyı şeridinde mikro-klima iklim bölgeleri görülmektedir.

c) Yeryüzü Şekilleri:

Bilecik ili toprakları tepelik alanlar, dik ve derin vadilerle yarılmış aşınım düzlükleridir. Kuzey Anadolu kenar dağları, yani, Karadeniz dağlarının başlangıç merkezi, İç Anadolu platolarının başlangıç yeri, Marmara Bölgesinin ise kıyı ve akarsu çanak tabak ovalarının sona erdiği alanlarının tamamı ilin sınırları içerisinde. Kuzey Anadolu dağlarının denizden içeriye doğru ikinci serisi olan Köroğlu Dağları ilin topraklarında başladığından arazinin batıdan doğuya doğru birden yükselmesine neden olur. Bu yükselti güneye doğru inildikçe dalgalı bir görünüm alır. Bozüyük Ovası ve Sakarya ırmağı ile kuzey-güney yönünde iki bölüme ayırır. Dağlar bu ırmağın her iki yakasında devam eder.

BİLECİK İLİNİN TARİHİ

Valilik Binası / BİLECİK

Bilecik'te ilk yerleşim MÖ 3000'den öncelere rastlamaktadır. Anadolu'da Tunç Çağına geçiş sürecinde önemli bir yeri olan Bilecik'ten MÖ 3000'lerde tunç yapımı için kalay çıkarıldığı bilinmektedir. İlin bilinen en eski isimleri Agrilion ve Agrillum'dur. Daha sonraki dönemlerde Bilecik Bizans İmparatorluğu sınırları içine giren bir yerleşim yeri olmuştur. Doğu Roma (Bizans) döneminde şehir Belekoma ismiyle anılıyordu.

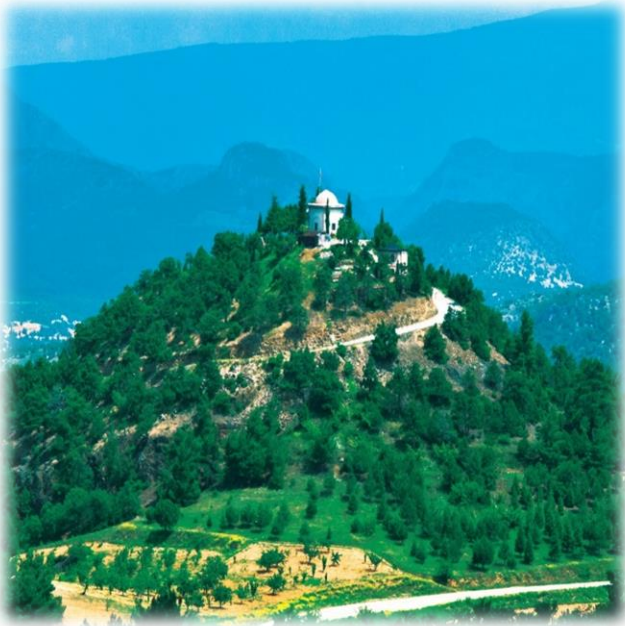
Hagios Georgios (Aya Yorgi) Kilisesi / Osmaneli

Kentin Antik Çağdaki hayatı, tarih kaynaklarında Bilecik'i de içine alan Bitinya (Bithynia) bölgesinin genel tarihi içinde gösterilir. Bitinya bölgesinin bilinen tarihi M.Ö. 1950' lerde burada yaşayan Trakya kavimlerinden Thyner'le başlar. Bölge daha sonra Mısır, Hitit, Frig, Kimmer, Lidya, Pers, Makedonya, Bitinya Krallığı, Roma İmparatorluğu, Bizans İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğunun yönetimine geçmiştir. II. İnönü Savaşları sırasında Bilecik iki kez daha Yunanlılar tarafından işgal edildi (ikinci ve üçüncü işgal). Geri çekilirken 12 Temmuz'da Karaköy ve Yeniköy'ü işgal eden Yunan birlikleri 13 Temmuz 1921' de Bilecik'e girdiler (ikinci işgal). Fakat Türk Kuvvetlerinin karşı saldırıları sonucu şehri birkaç gün içinde boşalttılsa da 22 Temmuz 1921'de yeniden Bilecik'e girdiler (üçüncü işgal). En uzun işgal de bu olmuştur. Ancak 30 Ağustos 1922'deki Başkomutanlık Meydan Muharebesiyle istilacı Yunan ordusuna karşı son ve kapsamlı zaferi kazanan Türk ordusu, 4 Eylül 1922'de Söğüt ve Bozüyük, 5 Eylül de Pazaryeri ve 6 Eylül 1922'de ise Bilecik'i Yunan işgalinden kurtarmıştır. Tarihte pek çok kavmin uygarlık ve egemenliğine sahne olan Bilecik, Kayı Boyu'nun Orta Asya'dan 400 çadırla gelip Söğüt'te, Osmanlı Devletinin kuruluş merkezliğini yaptığı yerdir. İlin tarihçesinin çok eskilere dayanması ve Osmanlının kurulduğu yer olması ayrıcalığı yanında, Kurtuluş Savaşı'nda verdiği çetin mücadeleler ve kazanılan zaferlerle Cumhuriyetin kuruluşunda da önemli bir role sahip olmuştur.

Şeyh Edebalı Türbesi /Bilecik

Bilecik ili tarihi dokusu ile Osmanlı'nın kuruluş baş şehri olması, Osmanlı Devletinin Manevi Kurucusu Şeyh Edebalı Hazretleri, Ertuğrulgazi Hazretleri, Dursun Fakih, Halime Hatun gibi önemli şahsiyetlerin metfun bulunduğu Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osmangazi ve oğlu Orhan Gazi'nin atlarının izi gözlerin feri olan tarihi mekanların adıdır. Ayrıca Kurtuluş Savaşının önemli mücadelelerin verildiği I. Ve II. İnönü Zaferlerinin olduğu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün " Siz Orada Sadece Düşmanı Değil Milletın Makus Talihini de Yendiniz" dediği topraklardır. TBMM'nin kuruluşunun da İstanbul Hükümeti ve Ankara Hükümetinin buluştuğu Sevr Antlaşmasını yırtıldığı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kendi kaleme aldığı NUTUK'ta önemli yer verdiği Bilecik Mülakatının yapıldığı topraklardır. Hem Kuruluşun Hem Kurtuluşun Şehridir Bilecik...

Dursun Fakih Türbesi / Söğüt

Ertuğrulgazi Türbesi / Söğüt

İÇ TİCARET

1- İÇ TİCARETE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

1.1 Bilecik Ticaret İl Müdürlüğü İç Ticaret İle İlgili İş ve İşlemleri

- Şirketlerin genel kurul toplantılarına ait başvuru evraklarının eksiksiz olarak kayda alınması için kontrol işlemlerini yapmak,
- Genel Kurul Toplantı Tutanak ve Belgelerini incelemek, noksanlıklarını tamamlamak, toplantı tutanak ve eklerini arşivlemek, bu bilgilerden Bakanlıkça belirlenecek olanları Merkezi Sicil Sistemine aktarmak,
- Şirket Genel Kurul Toplantılarına Bakanlık Temsilcisi görevlendirme işlerini yapmak,
- Elektronik Ticaret ve Perakende Ticarete ilişkin ilgili mevzuat ve Bakanlıkça verilen görevleri yapmak,
- Ticaret ve Sanayi Odaları ile ticaret Borsalarına ilişkin mevzuat ve Bakanlıkça verilen görevleri yapmak,
- Şirketler hakkında ileri sürülen ve denetim gerektirmeyen şikâyetlere ilişkin olarak bu kuruluşların işlem, hesap ve varlıklarını doğrudan ya da Bakanlığın talimatı üzerine incelemek ve sonuçlarını Bakanlığa rapor halinde bildirmek, bu incelemeler için personel görevlendirmek,
- İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan müracaatları değerlendirmek, belirlenen belgeleri düzenleyip ilgililere vermek,
- Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan müracaatları değerlendirmek, belirlenen belgeleri düzenleyip ilgililere vermek,
- Kuyum Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan müracaatları değerlendirmek, belirlenen belgeleri düzenleyip ilgililere vermek,
- Toptancı halleri ve Pazar yerleri ile ilgili işlemleri yürütmek, Sebze ve Meyve ticareti ile işigal eden meslek mensuplarını ve diğer ilgilileri ile Hal Hakem Heyeti üyelerine ilişkin bilgileri ve Heyet kararlarını Hal Kayıt Sistemine aktarmak,
- Kanun ve Yönetmelikle belirlenen belgeleri düzenleyip ilgililere vermek,

1.2. Ticaret ve Sanayi Odaları

Anayasamızın 135. maddesine göre; “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir.”

5174 Sayılı Yasa ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin kuruluş ve işleyişine ilişkin esasları düzenlemektedir.

İlimiz genelinde, Merkezde Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası ile Bozüyük ilçemizde Bozüyük Ticaret ve Sanayi Odası olmak üzere toplam 2 (iki) Ticaret ve Sanayi Odası faaliyet göstermektedir.

İlimizde, **2022 yılı sonu** itibarıyla toplam **3143** şirket bulunmaktadır.

Tablo 1. Türlerine Göre Bilecik ve Bozüyük Ticaret ve Sanayi Odalarına Kayıtlı **FAAL** Şirket Sayılarını Gösterir Tablo

Şirket Türleri	Bilecik TSO	Bozüyük TSO	Toplam Sayı
	Sayı	Sayı	
Anonim Şirket	410	198	608
Limited Şirket	1138	450	1588
Kooperatif	81	12	93
Şahıs Firma	610	234	844
Diğer	9	1	10
TOPLAM	2248	895	3143

Tablo 2. 31.12.2022 tarihi itibarıyla Bilecik Ticaret ve Sanayi Odasına Kayıtlı Şirket Sayılarını Gösterir Tablo

ŞİRKET TÜRÜ	FAALİYET DURUMU		
	FAAL	TERKİN	TOPLAM
ANONİM	410	13	443
LİMİTED	1138	28	1166
KOOPERATİF	81	4	85
ŞAHIS	610	21	631
DİĞER	9	-	9
TOPLAM	2248	66	2334

Tablo 3. 31.12.2022 tarihi itibariyle Bozüyük Ticaret ve Sanayi Odasına Kayıtlı Şirket Sayılarını Gösterir Tablo

ŞİRKET TÜRÜ	FAALİYET DURUMU		
	FAAL	TERKİN	TOPLAM
ANONİM	198	8	206
LİMİTED	450	17	467
KOOPERATİF	12	-	12
ŞAHİS	234	18	252
DİĞER	1	-	1
TOPLAM	895	43	938

Tablo 4. 31.12.2021 tarihi itibariyle Bilecik Ticaret ve Sanayi Odasında Kuruluşu Yapılan ve Kapanan Şirket Sayılarını Gösterir Tablo

	Anonim	Limited	Komandit	Kooperatif	Şahıs	Diğer	Toplam
<i>Kuruluşu Yapılan</i>	43	95	-	6	28	1	173
<i>Kapanışı Yapılan</i>	13	28	-	4	21	-	66

Tablo 5. 31.12.2021 tarihi itibariyle Bozüyük Ticaret ve Sanayi Odasında Kuruluşu Yapılan / Kapanan Şirket Sayılarını Gösterir Tablo

	Anonim	Limited	Komandit	Kooperatif	Şahıs	Diğer	Toplam
<i>Kuruluşu Yapılan</i>	13	65	-	-	12	-	90
<i>Kapanışı Yapılan</i>	8	17	-	-	18	-	43

Tablo 6. Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı'na kayıtlı Meslek Komitelerini ve Üye Sayılarını Gösterir Tablo

Meslek Komitesinin Adı	Üye Sayısı
Gıda Maddeleri, Toptan ve Perakende Ticareti Meslek Komitesi	308
Madencilik ve Taş Ocakçılığı Komitesi	177
İmalat Sanayi Komitesi	216
İnşaat Meslek Komitesi	290
Otomotiv ve Petrol Ürünleri Meslek Komitesi	162
Toptan ve Perakende Ticaret Meslek Komitesi	182
Finans ve Sigorta Faaliyetleri Meslek Komitesi	76
Taşıma ve Depolama Meslek Komitesi	126
Diğer Hizmetler Meslek Komitesi	225
Gıda Maddeleri İmalatı Meslek Komitesi	156
Madencilik Seramik Çimento İmalatı	107
İnşaat Yapı Malzeme ve Mühendislik Meslek Komitesi	153
TOPLAM	2178

Tablo 7. Bozüyük Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı'na kayıtlı Meslek Komitelerini ve Üye Sayılarını Gösterir Tablo

Meslek Komitesinin Adı	Üye Sayısı
Tarım, Hayvancılık, Gıda Toptan Ve Perakende Ticareti Ve İmalatı Meslek Komitesi	155
Giyim, Deri, Tekstil Toptan Ve Perakende Ticareti Ve İmalat Meslek Komitesi	44
Kara, Deniz, Hava, Demiryolu İle Yük Ve Yolcu Nakliyesi, Muhtelif Lojistik, Kargo Ve Taşıma Hizmetleri Meslek Komitesi	60
Kereste, İnşaat Malzemeleri, Toptan Ve Perakende Ticareti Ve İmalatı Meslek Komitesi	53
Bankacılık, Finans, Sigorta, Otel, Lokanta İşletmeciliği, Eğitim Sağlık Ve Benzeri Diğer Hizmetler Meslek Komitesi	127
İnşaat, Yapı, Taahhüt, Hafriyat, Temizlik Ve Benzeri Taahhüt, Mühendislik, Mimarlık, Sıhhi Tesisat Ve Doğalgaz Tesisat Ve Montajı Meslek Komitesi	174
İmalat (Gıda, Tekstil, Kereste, Mobilya Harici Diğer Tüm İmalatlar), Madencilik Ve Taş Ocakçılığı Meslek Komitesi	147
Mobilya, Dayanıklı Tüketim Malları, Bilişim, Radyo TV, Elektrikli Ve Elektriksiz Ev Aletleri Toptan Ve Perakende Ticareti Meslek Komitesi	93
Otomotiv, Motorlu Araçlar, Yedek Parça, Akaryakıt, Petrol Ürünleri Ve Diğer Ürünler Toptan Ve Perakende Ticareti Meslek Komitesi	71
TOPLAM	924

1.3 Coğrafi İşaret

Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibariyle kökenin bulunduğu bir yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren ad veya işaretlere “coğrafi işaret” denir.

Coğrafi işaretler, ayırt edici özelliği ile ön plana çıkan ve bulunduğu bölge ile özdeşleşen doğal ürünler, tarım, maden ve el sanatları ile sanayi ürünlerine verilen işaretlerdir.

Coğrafi işaret tescilinin amacı; Coğrafi işarete konu olan ürünün kalitesinin korunması, bilinen özellikte üretiminin sağlanması, coğrafi işarete konu olan yörede veya özellikte üretim yapanların korumadan öncelikli olarak yararlanmalarının sağlanması ve ülkenin milli ve kültürel değerlerinin korunmasıdır. Coğrafi işaret tescili ile tek bir üreticinin haklarından ziyade, tescil belgesinde yer alan hükümlere uygun üretimde

bulunan ve pazarlamasında bulunan herkesin haklarını koruma altına alır. İlimizde 31.12.2022 tarihi itibarıyla **6 Ürün** için **Coğrafi İşaret** alınmıştır.

Bilecik İli Coğrafi İşaretli Ürünler

Tablo 8. 31.12.2022 tarihi itibarıyla Bilecik İlinde Coğrafi İşaret Almış Ürünleri Gösterir Tablo

BİLECİK İLİNDEKİ COĞRAFI İŞARET ALMIŞ ÜRÜNLER			
	ÜRÜN ADI	KURUM	TESCİL TARİHİ
1	BİLECİK PAZARYERİ HELVASI	Bilecik Tic. ve San. Odası	27.12.2017
2	ÇUKURÖREN BİBERİ	Bilecik Tic. ve San. Odası	17.08.2020
3	BOZÜYÜK MERCİMEKLİ MANTISI	Bilecik Tic. ve San. Odası	27.07.2020
4	BİLECİK ŞERBETÇİOTU	Bilecik Tic. ve San. Odası	30.11.2020
5	OSMANELİ AYVA LOKUMU	Bilecik Tic. ve San. Odası	30.12.2019
6	OSMANELİ KARPUZU	Bilecik Tic. ve San. Odası	21.11.2022

1.4 Yöresel Ürünler

Tablo:9 31.12.2022 tarihi itibarıyla Bilecik İlinde Yöresel Ürünleri Gösterir Tablo

BİLECİK İLİ YÖRESEL ÜRÜNLER VE ÜRETİLDİĞİ İLÇE/İLÇELER		
BOZA	→	Pazaryeri, Bozüyük/ BİLECİK
BALKABAĞI	→	Kızıldamlar Köyü/Merkez/BİLECİK
CEVİZ	→	Gölpazarı/BİLECİK
ÇALTI DOMATESİ	→	Söğüt/BİLECİK
ÇUKURÖREN BİBERİ	→	Merkez/BİLECİK
KARABUĞDAY	→	Gölpazarı/BİLECİK
İNHİSAR NARI	→	İnhisar/BİLECİK
KİRAZ	→	Gölpazarı/BİLECİK
KÜRE ÜZÜMÜ	→	Söğüt/BİLECİK
MERCİMEKLİ MANTI	→	Bozüyük/BİLECİK
OSMANELİ AYVA LOKUMU	→	Osmaneli/BİLECİK
OSMANELİ AYVASI	→	Osmaneli/BİLECİK
OSMANELİ NAR LOKUMU	→	Osmaneli/BİLECİK
PAZARYERİ HELVASI	→	Pazaryeri/BİLECİK
PAZARCIK BONCUK FASULYE	→	Pazaryeri/BİLECİK
KARPUZ	→	Osmaneli/BİLECİK
ŞERBETÇİ OTU	→	Pazaryeri/BİLECİK
KARBELAZ TATLISI	→	Yenipazar/BİLECİK
KINIK BARBUNYASI	→	Kınık Köyü/Pazaryeri/BİLECİK

6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna dayanılarak çıkarılan Perakende Ticarete Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmelik'in 12'nci maddesi ve Bakanlığımızın İç Ticaret Genel Müdürlüğünün 2016/1 sayılı gereğince ilimizde bulunan ve esas işletme konusu hızlı tüketim mallarının (coğrafi işaretli olarak tescil edilen veya coğrafi işaretli olarak tescil edilmemiş olsa bile ilimizle özdeşleştiği ve kültürel miras açısından önem taşıdığı değerlendirilen, yerli üreticilerin desteklenmesine, tüketicilerin yöresel ürünlere ulaşılabilirliğinin arttırmasına katkıda bulunacak yöresel ürünler) satışı olan büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi işletme ve özel yetkili işletmelerce raf tahsisi yapılmak üzere yöresel ürünler, bu ürünlerin üretici ve tedarikçileri, ilimizdeki ticaret ve sanayi odaları, esnaf ve sanatkârlar odaları birliği, ziraat odaları, tüketici örgütü ve ilgili tüm kamu kurumları kuruluşlarının önerileri dikkate alınarak belirlenmiş olup, İl Müdürlüğümüz web sayfasında ilan edilmiştir.

1.5 Ticaret İl Müdürlüğünce Katılım Sağlanan Şirket Genel Kurul Sayıları

Müdürlüğümüzce 01.01.2021 – 31.12.2021 tarihleri arasında **9** adet A.Ş.'nin Genel Kurul Toplantısına Bakanlık Temsilcisi görevlendirilmesi yapılmıştır.

1.6 Hal Kayıt ve Yaş Meyve ve Sebze Hizmetleri

5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 1 Ocak 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

5957 sayılı kanunun amacı; tüketicinin kaliteli, güvenilir, sağlıklı ve uygun fiyatlı mal temin edebilmesi, gıda güvenilirliğinin sağlanması, meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesi, rekabetçi yapının sağlanması, kayıt dışılığın önlenmesi, maliyetlerin düşürülmesi, tedarik, dağıtım ve satışta etkinliğin sağlanması, üreticinin emeğinin karşılığını alabilmesi, toptancı halleri ve pazar yerlerinin çağdaş bir sisteme kavuşturulması ve işletilmesidir. Kanunla, rüsum oranları yeniden düzenlenmiştir.

Buna göre; toptancı halinde satılan mallardan %1, toptancı hali dışında satılan mallardan ise %2 oranında hal rüsumu alınmaktadır.

- İlimizde Selçik Mücavir, Terminal Sk. No.3 Osmaneli 30 adet işyeri kapasiteli **1 adet Toptancı Hali** bulunmaktadır.
- Toptancı Halinde faaliyet gösteren 30 işyerinde 01.01.2021-31.12.2021 tarihleri arasında toplam **31 Milyon 546 Bin 756 kg.** işlem yapılmıştır.
- Toptancı Halinde 30 işyeri mevcut olup, 29'u faaliyet göstermekte, 1'i ise 5957 sayılı Hal Kanunu gereği tüketici kooperatifleri için ayrılmıştır.
- Hal Kayıt Sistemine 01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arasında 6 adet **Bildirimci** kaydı yapılmıştır.

1.7 Taşınmaz Ticareti İşleri

05.06.2018 tarih 30442 sayılı Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında, taşınmaz alım satımı ve kiralanması ile tapu işlemlerine aracılık eden, taşınmazla ilgili danışmanlık ve yönetim hizmeti veren gerçek veya tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların mesleki faaliyetlerini, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi, askıya alınması ve iptaline ilişkin iş ve işlemleri yürütülmektedir.

1.8 İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti İşleri

13.02.2018 tarih 30331 sayılı İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında; ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal eden, gerçek ve tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların ikinci el motorlu kara taşıtı alım satım faaliyetleri, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi ve iptaline karar verilmesine yönelik işlemler yürütülerek, ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti yapılan işletme, toplu işyeri ve pazarlarda aranan şartlara uygunluğu incelenmektedir.

1.9 Kuyum Ticareti İşleri

14.04.2021 tarihli 31454 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Kuyum Ticareti Hakkında Yönetmelik” kapsamında; kuyum ticaretiyle iştigal eden gerçek veya tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların mesleki faaliyetlerini, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi, askıya alınması ve iptaline ilişkin iş ve işlemleri yürütülmektedir.

Tablo 10. 2022 Yılı Taşınmaz Ticareti, İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti ve Kuyum Ticareti Veri Tablosu

TAŞINMAZ TİCARETİ (EMLAK) YETKİ BELGESİ		
YIL	Yetki Belgesi Başvuru Sayısı	Verilen Yetki Belgesi Sayısı
2022	44	15

İKİNCİ EL MOTORLU KARA TAŞITI TİCARETİ (OTO GALERİ) YETKİ BELGESİ

YILLAR	Yetki Belgesi Başvuru Sayısı	Verilen Yetki Belgesi Sayısı
2022	20	11

KUYUM TİCARETİ (KUYUMCULUK) YETKİ BELGESİ

YILLAR	Yetki Belgesi Başvuru Sayısı	Verilen Yetki Belgesi Sayısı
2022	29	10

1.10 Alışveriş Merkezleri

İlimizde 2022 yılı itibariyle “Bozüyük Sarar Outlet ” isimli bir adet alışveriş merkezi faaliyet göstermektedir.

Tablo 11. Bozüyük Sarar Outlet AVM’de Faaliyet Gösteren İşyerlerine Ait Bilgileri Gösterir Tablo

Mağaza Sayısı	Giyim	Ayakkabı		Eğlence Merkezi	Gıda	Kozmetik	Mobilya		Marketler	Diğer	Toplam
		Çanta	Aksesuar			Ev Aksesuar					
	10	2	1	8	2	6	5	1	34		

Yenidoğan Mah. Malhatun Cd. No:251 Bozüyük/BİLECİK Mevkiinde bulunan **Bozüyük Sarar Outlet AVM’de** toplam **34** firma hizmet vermekte olup, **376** kişi istihdam edilmektedir.

1.10.1 Alışveriş Merkezinde Verilen Diğer Hizmetler

Acil Tıp Hizmetleri, Bebek Bakım Odası, Mescid, Oyun Makineleri, Masaj Koltukları, ATM Hizmetleri, Elektrikli Araç Şarj İstasyonu, GSM Shop, Waffle Standı, Çikolata Standı, Çiçek ve Aksesuar Standı Akaryakıt.

1.11 Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler (İstenmeyen SMS Şikâyetleri)

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında yürürlüğe giren Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket hizmet sağlayıcılara, İl Müdürlüğümüzce 2022 yılı içerisinde yapılan işlemlere ve uygulanan idari yaptırımlara ait veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Bilecik Ticaret İl Müdürlüğünce, Kanuna aykırı uygulama nedeniyle 01/01/2022 - 31/12/2022 tarihleri arasında toplam **4.149,00 TL** idari para cezası uygulanmıştır.

2015-2022 yılları arasında uygulanan İdari Para Cezası toplamı **43.176,11 TL.** dir.

Tablo 12. 2022 Yılı Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İleti İstatistiği Tablosu

Yapılan İşlemin Türü	Sayısı
6563 Sayılı Kanun Kapsamında Olmadığından İşleme Alınmayan Şikâyet Sayısı	8
Eksik Bilgiden Dolayı İşleme Alınmayan Şikâyet Sayısı	10
Mükerrer Giriş Nedeniyle Sonlandırılan Şikâyet Sayısı	0
Bahis/Kumar İçerikli İleti Olması Nedeniyle İlgili Kuruma İntikal Ettirilen Şikâyet Sayısı	22
Cinsel Ürün İçerikli İleti Olması Nedeniyle İlgili Kuruma İntikal Ettirilen Şikâyet Sayısı	0
Cinsel Sohbet İçerikli İleti Olması Nedeniyle İlgili Kuruma İntikal Ettirilen Şikâyet Sayısı	0
Dolandırıcılık İçerikli İleti Olması Nedeniyle İlgili Kuruma İntikal Ettirilen Şikâyet Sayısı	16
Cezasız Sonuçlandırılan Şikâyet Sayısı	0
Cezai İşlemlerle Sonuçlandırılan Şikâyet Sayısı	1
Şikâyet Edilenin Kayıtlı Adresinin Başka İlde Yer Aldığının Tespit Edilmesi Üzerine İl Müdürlüğümüzden Diğer İl Müdürlüklerine Gönderilen Şikâyet Sayısı	47
İşlemi Devam Eden Şikâyet Sayısı	125
TOPLAM	244

2- ESNAF VE SANATKÂRLARA İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği, 5362 Sayılı Kanuna göre kurulan odalar tarafından aralarında birlik ve dayanışma kurma ve kuruluşun gelişmesini sağlamak amacıyla kurulan tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır.

Oda ve Birlikler, 4 (dört) yılda bir yapılan genel kurullarında Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulundan oluşan yetkili kurullarını seçerler.

Birlikler ilave olarak Disiplin Kurulunu ayrıca seçer.

2.1 Bilecik Ticaret İl Müdürlüğü Esnaf ve Sanatkârlar ile İlgili İş ve İşlemler

- Esnaf ve Sanatkâr Odalarının kuruluş taleplerini incelemek ve kuruluş belgelerini Bakanlığa göndermek,
- 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun 47 nci maddesi çerçevesinde genel kurul toplantıları ile ilgili işlemleri yerine getirmek, genel kurullarda Bakanlık Temsilcisi görevlendirme işlerini yapmak,
- 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun 64 üncü maddesine göre il ve ilçelerde oluşturulacak mutabakat komitelerinin almış olduğu kararları Bakanlığa bildirmek,
- Valilikçe yapılacak Esnaf ve Tacir ayrımı Komitesinin sekretaryasını yürütmek,
- 5362 sayılı kanuna göre Esnaf Odaları ile ilgili şikâyetlerin ön incelemelerini yapmak, yönetici, denetici ve ilgililerden bilgi belge istemek ve Bakanlığa bildirmek,
- Odalarca belirlenen fiyat tarifelerine Valilikçe yapılacak itiraz işlemlerinin sekretaryasını yürütmek.

2.2 Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kuruluşları:

İlimizde bir adet esnaf ve sanatkârlar odaları birliği mevcuttur. Birlik Başkanı Halit GÖLCAN'dır. Birlikler il merkezlerinde kurulmaktadır. Birliğin çalışma bölgesi bulunduğu il'in idari sınırlarıdır. Her oda, çalışma bölgesindeki esnaf ve sanatkâr odaları birliğine kayıt olmak zorundadır. Birliklerin kuruluş amacı; ildeki esnaf ve sanatkârlar odaları arasındaki dayanışmayı temin etmek ve bu odaların il genelinde işbirliği ve ahenk içerisinde çalışmalarını ve gelişmelerini sağlamak ve o ilin esnaf ve sanatkârlarını temsil etmektir. Odalar Birliğine bağlı on bir esnaf ve sanatkârlar odası bulunmaktadır.

2.3 İldeki Esnaf ve Sanatkâr Odaları:

Bilecik ilinde birliğe bağlı 11 (on bir) oda bulunmaktadır. Bunlardan 5'i Esnaf ve Sanatkârlar Odası 3'ü Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası, 3 'ü karma oda, 2 adet de şube bulunmaktadır. 2022 yılı içerisinde 2 şube ve 11 odaya kayıtlı toplam 6547 üye bulunmaktadır.

Bilecik ilinde bulunan odalardan 4'ü İl merkezinde, 7'si ilçelerde bulunmaktadır. Yenipazar ve İnhisar ilçelerinde toplam 2 adet şube bulunmaktadır.

Tablo: 13 Bilecik İlinde En Yüksek Üyeye sahip ilk beş Esnaf ve Sanatkârlar Odasını Gösterir Tablo

Sıra No	En Yüksek Sayıda Üyeye Sahip İlk Beş Oda	Esnaf Sayıları
1	Bozüyük Esnaf ve Sanatkârlar Odası	1701
2	Bilecik Yiyecek Maddesi Satan Esnaf Odası	695
3	Bozüyük Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası	671
4	Bilecik Madeni İşler Sanatkârları Esnaf Odası	592
5	Söğüt Esnaf ve Sanatkârlar Odası	564

Tablo: 14 Bilecik İlinde Bulunan Esnaf ve Sanatkârlar Odalarını Gösterir Tablo

Sıra No	Bilecik İlinde Bulunan Esnaf ve Sanatkârlar Odaları	Başkan	Esnaf Sayıları
1	Bilecik Madeni İşler Sanatkârları Esnaf Odası	Mehmet BAŞ	592
2	Bilecik Giyim Mensucat ve Sanatkâr. Esnaf Odası	Haşim BALCI	465
3	Bilecik Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası	Selman AYDENİZ	539
4	Bilecik Yiyecek Maddesi Satan Esnaf Odası	Ahmet SUBAŞI	692
5	Bozüyük Esnaf ve Sanatkârlar Odası	İbrahim KAYACIK	1697
6	Bozüyük Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası	Necati ARSLAN	667
7	Söğüt Esnaf ve Sanatkârlar Odası	Osman DAVARCI	566
8	Osmaneli Esnaf ve Sanatkârlar Odası	Mustafa Aydın YILDIZ	487
9	Osmaneli Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası	Emin ÇEŞMECİ	161
10	Pazaryeri Esnaf ve Sanatkârlar Odası	İbrahim KARAKAŞ	309
11	Gölpazarı Esnaf ve Sanatkârlar Odası	Fevzi ŞEN	372

2.4 Bakanlığımız Esnaf ve Sanatkâr Bilgi (ESBİS) Verileri:

2.4.1 İl Geneli Esnaf ve Oda Sayısı:

Bilecik ilinde birliğe bağlı 11 (on bir) oda bulunmaktadır. Bunlardan 5'i Esnaf ve Sanatkârlar Odası 3'ü Şoförler Ve Otomobilciler Esnaf Odası, 3'ü karma oda, 2 adet de şube bulunmaktadır. 2022 yılı içerisinde 2 şube ve 11 odaya kayıtlı toplam 6547 üye bulunmaktadır.

2.4.2 Cinsiyet Dağılımı:

İlimizde toplam esnaf ve sanatkâr sayısı 6547 olup bunların 5127'si erkek, 1420'si kadındır.

Tablo 16: Bilecik ilinde bulunan Esnaf ve Sanatkârlar Odası Üyelerinin Cinsiyet Dağılımını Gösteren Tablo

2.4.3 2022 Yılı İçerisinde Tescil / Terkin Sayıları

Tablo: 15 Bilecik İlinde 2022 Yılı İçinde Tescil/Terkin/Tadil Edilen Esnaf Sayısını Gösteren Tablo

	Tescil	Tadil	Terk
Ocak	70	33	46
Şubat	47	45	42
Mart	57	52	39
Nisan	41	64	36
Mayıs	53	59	31
Haziran	69	50	26
Temmuz	38	12	24
Ağustos	69	48	27
Eylül	49	44	20
Ekim	68	84	27
Kasım	59	100	37
Aralık	86	78	70
Toplam	706	669	425

2.4.4 İlçelere Göre Esnaf Sayıları

İlimiz, Bozüyük İlçesinde 2364, Söğüt İlçesinde 566, Pazaryeri İlçesinde 309, Osmaneli İlçesinde 648, Gölpaazarı İlçesinde ise 372 olmak üzere toplamda ilçelerimizde toplam **4259** esnaf ve sanatkârimız bulunmaktadır.

2.5 Esnaf ve Sanatkâr İşletmelerine Ait Bilgiler

Topraktan imal edilmiş çömlek, testi, çiçek saksısı, vb. kullanılan eşyaların imal edilmesi, şıra, tahin helvası, yaz helvası, el yapımı bıçak gibi kesici aletlerin imalatı ve ipek böcekçiliği köylerimizde hızla gelişmektedir. İlimiz merkezinde faaliyet gösteren S.S. 50 Nolu Koza Tarım Satış Kooperatifi üreticilerimize

ve esnafımıza destek vermektedir. Seramik ve cam sanayinde kullanılan kil, kaolin ve feldspat madenleri mevcuttur. Bilecik taşı ismi verilen mermer kireç taşları mevcuttur. Bira hammaddesinde kullanılan şerbetçi otu Pazaryeri İlçemizde yetiştirilmektedir. Ayrıca İlimizde Bilecik bezi üretimi de yapılmaktadır.

2.6 Yatırım Ortamı ve Teşvikler

2022 yılında Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEP) Bilecik Müdürlüğünden alınan verilere göre; ilde esnaf sanatkârlara yönelik sunulan destek ve teşviklerden faydalanan destek programı olan “Geleneksel Girişimci Destek Programı” kapsamında 70 işletmeye 495.000,00-TL, Mikro ve Küçük İşletmelere Hızlı Destek Programı kapsamında 169 işletmeye 12.631.415,12-TL KOSGEB Bilecik İl Müdürlüğümüz tarafından desteklenmiştir. Ayrıca Bursa, Eskişehir, Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) tarafından esnaf ve sanatkârlarımıza destek verilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

2.6.1 Proje ve Ar-Ge Faaliyetleri

BEBKA (Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı) tarafından 2022 yılında, Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı ve Girişimcilik Mali Destek Programı ile kar amacı gütmeyen kuruluşlara yönelik olarak proje teklif çağrısına çıkmış olup, İlimizde esnaf ve sanatkârlara yönelik bir destek programı söz konusu olmamıştır.

2.7 İldeki Esnaf ve Sanatkârların Sorunları Ve Çözüm Önerileri

İlimizde yapmış olduğumuz çalışmalar (anket, ziyaret, bilgi talebi vb...) kapsamında tespit edilen esnaf ve sanatkârlarımızın sorunları şunlardır.

SORUNLAR	ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
Kalfa ve çırak bulmada yaşanan sorunlar,	Erken yaşta yönlendirme yapılmalı ve meslek eğitimi veren eğitim kurumları sayısı artırılmalıdır.
Vergilerin çok yüksek olması,	Esnaf ve sanatkârlardan alınan gelir vergisi oranlarının yeniden düzenlenmesi, ilimiz gibi küçük ölçekli illerde vergiden muaf olacak esnaf ve sanatkârların yeniden belirlenmesi
Esnafların çalıştırdıkları işçilere ödeme yapmakta güçlük çekmesi,	Esnafların sıfır faizli kredilerle desteklenmesi,
Benzin ve mazot fiyatlarının yüksek olması,	Diğer meslek gruplarına uygulanan akaryakıt indiriminin şoför esnafına da uygulanması
Zincir marketlerin çok çeşitli ürün satmaları,	Zincir marketlerdeki ürün çeşitliliğine sınırlama getirilmesi,
Esnaf ve sanatkârlar odalarının maddi açıdan zor durumda olması	Defter tasdiki gibi işlemlerin, Noterler tarafından değil esnaf odaları tarafından yapılması,
Maliyeye borcu olan ticari araç sahiplerinin aracının bağlanmasının şoför esnafını zor durumda bırakması	Diğer meslek gruplarına uygulanan sistemin ticari araç sahiplerine de uygulanması
Sigorta / Kasko ücretlerinin yüksek olması	Yükselen maliyetlerden dolayı zor durumda kalan esnaf için gerekli çalışmaların yapılması
Araç plakalarının satın alınan yerde takılması	Plaka basımlarının üyenin ikametinin bulunduğu yerde yapılma zorunluluğu getirilmesi

2.8. İldeki Mesleki Eğitim İhtiyaçları

Mesleki Eğitim Merkezlerinde son yapılan düzenlemeyle toplam 181 dalda öğrencilere eğitim-öğretimden faydalanma ve Kalfalık/ Ustalık / Usta Öğreticilik Belgesi alma imkânı sunulmuş olup, Merkezde toplam 314 öğrenci eğitim görmektedir. 9. Sınıfta 52 öğrenci, 10. Sınıfta 107 öğrenci, 11. Sınıfta 86 öğrenci, 12. Sınıfta 69 öğrenci merkeze kayıtlı olduğu verilerine ulaşılmıştır.

Ustalık Telafi Programı hariç diğer öğrenciler, haftada 1 (bir) gün kurumda teorik eğitim, haftada 4-5 gün ise işletmelerde uygulamalı eğitim görmektedirler.

Tablo 18: 2022 yılı içerisinde Mesleki Eğitim Merkezinde düzenlenen kurs sayıları ve kurslara katılan öğrenci sayılarını gösterir tablo

	Açılan Kurs Sayısı	Katılımcı (Erkek)	Katılımcı (Kadın)	Toplam
Kalfalık Belgesi	6	95	36	131
Ustalık Belgesi	6	108	105	213
İşyeri Açma Belgesi	-	-	-	-
Usta Öğreticilik Belgesi	12	64	41	105
TOPLAM	24	267	182	449

Tablo 19: İlimizde 2022 yılı İş Kur Verilerine Göre Kurs, Kursiyer Ve Mezun Sayılarını Gösterir Tablo

2022 YILI BİLECİK ÇALIŞMA VE İŞKUR KURS İL MÜDÜRLÜĞÜ ESNAF VE SANATKÂRLARA YÖNELİK KURS VERİLERİ				
KURS/PROGRAM TÜRÜ	KURS/PROGRAM SAYISI	KURSIYER SAYISI	MEZUN SAYISI	BEŞERİ VE TEKNİK DONANIM DURUMU
İşbaşı Eğitim Programı (İEP)	13	22	17	Yüklenici kuruma aittir.

2.9 İç ve Dış Pazar İmkânları

Rekabetin yoğun bir şekilde yaşandığı günümüz dünyasında işletmelerin başarılı olmalarının bir yolu da ihracattır. Ancak müşteri sayısının sınırlı, ürün ve firma sayısının neredeyse sonsuz olduğu uluslararası pazarlarda başarılı olmak ve yoğun rekabete karşı ihracatı gerçekleştirmek için ürün ve pazarlama odaklı çalışmak, pazar araştırması yapmak önem taşımaktadır. İç pazarda üreticinin malı illerdeki hal aracılığıyla tüketiciye ulaştırılmaktadır.

İlimizde esnaf ve sanatkârlarca üretilen mal ve hizmetler genel olarak iç pazara sunulmaktadır. Bunun dışında özellikle komşu iller olan Bursa, Sakarya ve Eskişehir gibi illere de pazarlanmaktadır. Genel olarak esnaf ve sanatkârlarımızın dış pazar imkânları kısıtlı olup, iç pazar ağırlıklı olarak çalışmaktadırlar.

İlimiz, Pazaryeri ilçesinde “Çömlekçilik” üretimi gelişmiş olup bu meslek alanında eğitim programları ve kurslar da düzenlenmektedir. Yöresel bir ürünümüz olan “Boza” ve “Pazaryeri Helvası”nın üretimleri aynı ilçemizde yapılmaktadır. Osmaneli ilçemizde yine yöresel ürünlerimizden olan “Ayva Lokumu” ve “Nar Lokumu” üretimi yapılmaktadır. Ayrıca Osmaneli İlçemizde “Lefke Bezi El Dokuma Ürünleri” (Peştamal, Peşkir, Şal, Atkı, Pamuklu Çanta, Mutfak Önlüğü, Peçete, Minder... vb.) kadın girişimcilerimiz tarafından üretilerek Hollanda, İngiltere ve Fransa gibi ülkelere ihracatı yapılmaktadır. Merkeze bağlı Çukurören

Köyünde “Çukurören Biberi”, Kızıldamlar Köyünde “Balkabağı” üretimi yapılmakta olup, bu ürünler yöresel ürünlerimiz arasında yer almaktadır.

Söz konusu ürünlerin geleceğe yönelik arz ve talebine ilişkin; tanıtım ve pazarlama konusunda gerekli Ar-Ge çalışmalarının tamamlanmasının ardından, Yöresel Ürünler Fuarı, Hediyelik Eşya Satan Mağazalar, Dinlenme Tesisleri ve Elektronik Ticaret ortamında satışa sunulabileceklerdir. Ayrıca ilimizde de mevcut olan Tarım Kredi Kooperatif Marketleri aracılığıyla da bu ürünlerimizin satışı yapılabilmektedir.

İç pazarda rekabet gücünü etkileyen faktörler; benzer ürünlerin çevre illerdeki üreticiler tarafından üretilerek pazarlanması, küresel ısınma ile meydana gelen iklim değişiklikleri (Olumsuz Hava Koşulları, Aşırı Yağış ve Dolu gibi) sayılabilir.

2.10. Esnaf ve Sanatkârların Desteklenmesi

İlimizdeki esnaf ve sanatkârların rekabet güçlerinin artırılması, araştırma, geliştirme ve yenilik yeteneklerinin geliştirilmesi, pazarlama, hammadde ve tezgâh temini amaçlarıyla desteklenmesine ilişkin yıl içerisinde yürütülen faaliyet olmamıştır. Ancak İlimizde Bilecik – Bursa yolu üzerinde kurulacak olan 3. Organize Sanayi Bölgesinde esnaflarımıza yer temini konusunda imkân sağlanacağı Valiliğimizin planları kapsamında değerlendirilmektedir.

2.11 Politika ve Stratejilerin Uygulanması

Esnaf ve sanatkârlara ilişkin olarak belirlenen politika, ilke, hedef ve stratejilerin il düzeyinde uygulanması, izlenmesi, değerlendirilmesi ve sonuçlarının elde edilmesine ilişkin yıl içerisinde yürütülen faaliyetlerimiz Ticaret İl Müdürlüğü olarak Esnaf ve Sanatkâr Ziyaretleri gerçekleştirerek onların sorun ve çözüm önerilerine ilişkin değerlendirmeler yapılmaktadır. Diğer yandan esnaflarımızın eksik olduğu alanlarda eğitim ve seminerler verilmesi planlamaları yapılmaktadır.

2.12. 2022 Yılı Ahilik Haftası Kutlamaları

13 Eylül 2022 Salı günü Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları temsilcileri ile birlikte; Valilik Makamı, Belediye Başkanlığı, Şeyh Edebalı Türbesi ve Esnaf ve Sanatkârlar, ziyaret edildi.

- Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları temsilcileri ile birlikte; Valilik Makamında Vali Dr. Kemal KIZILKAYA ziyaret edildi.
- Valilik Makamında düzenlenen Ödül Töreninde ise, İlimizde Erkek Berberliği mesleğini yapan ve İl Kutlama Komitemizce “Yılın Ahisi” seçilen Erol ÇAKMAK’a, Kadın Kuaförlüğü mesleğini yapan ve İl Kutlama Komitemizce “Yılın Kalfası” seçilen Gamze KAYA’ya ve İlimizde Pasta ve Tatlı Yapımı mesleğini yapan ve İl Kutlama Komitemizce “Yılın Çırağı” seçilen Ayşegül KARACA’ya plaket ve çeşitli ödülleri Vali Dr. Kemal KIZILKAYA, Ticaret İl Müdürü Şinasi BALTA, Bilecik Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği Başkanı Halit GÖLCAN, Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Şükrü KESKİN tarafından verildi.
- Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları temsilcileri ile birlikte İlimiz Belediye Başkan Vekili Sayın Melek Mızrak SUBAŞI ziyaret edildi. Günün anlam ve önemine ilişkin sohbet edildi.
- Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları temsilcileri ile birlikte Şeyh Edebalı Türbesi ziyareti gerçekleştirildi ve dualar edildi.

- Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları temsilcileri ile birlikte İlimiz esnafları ziyaret edildi ve sohbetle bulunuldu.
- Ahilik Kutlama Ahilik Kutlama programı kapsamında, yapılan Saygı Duruşunun ardından İstiklal Marşı okundu.
- Protokol konuşmalarında, açılış konuşması Esnaf ve Sanatkârlar Odalar Birliği Başkanı Halit GÖLCAN tarafından, günün anlam ve önemini belirten konuşmalar ise sırasıyla Ticaret İl Müdürümüz Şinasi BALTA, Bilecik Valisi Dr. Kemal KIZILKAYA tarafından yapıldı.
- Bilecik Halk Eğitim Merkezi öğrencileri tarafından hazırlanan Halk Oyunları Gösterisi sunuldu.
- Tören programı, Bilecik Şeyh Edebali Kültür ve Araştırma Derneği tarafından düzenlenen Şet Kuşatma Töreni ile devam etti.
- Ödül töreninde ise, İlimizde Erkek Berberliği mesleğini yapan ve “Yılın Ahisi” seçilen Erol ÇAKMAK’a, Kadın Kuaförlüğü mesleğini yapan ve “Yılın Kalfası” seçilen Gamze KAYA’ya ve Pasta ve Tatlı Yapımı mesleğini yapan ve “Yılın Çırağı” seçilen Ayşegül KARACA’ya plaket ve çeşitli ödüller verildi.
- Din Hizmetleri Uzmanı Hakkı ŞENER tarafından AHİLİK DUASI yapıldı.
- Esnaf ve Sanatkârlar ve Mesleki ve Teknik kurumlarınca düzenlenen unutulmuş mesleklerle ilgili (Çömlekçilik, Kılıç -Bıçak Yapımcısı, Sepetçi, Hat Yazıcısı vb.) sergi gezildi.
- Programa katılan misafirlere ahi pilavı ikramı yapıldı.
- 14 Eylül 2022 Çarşamba günü Saat 10:00 da Bilecik Rehberlik ve Araştırma Merkezi Konferans Salonunda, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Osmanlı Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Dr. Öğr. Üyesi Cihan YEMİŞÇİ tarafından “Ahilik ve İş Ahlakı ” konulu konferans verildi. Aynı Gün Saat 14:00 de Hayme Ana Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Konferans Salonunda Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Osmanlı Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Dr. Öğr. Üyesi Cihan YEMİŞÇİ tarafından “Ahilik ve İş Ahlakı ” konulu konferans verildi.
- Program, 20 Eylül 2019 Cuma günü Şeyh Edabali Türbesi, Orhangazi Camiinde ebediyete intikal eden esnafların ruhuna mevlid-i şerif okutulmasının ardından, Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası ve Bozüyük Ticaret ve Sanayi Odası tarafından vatandaşlarımıza ahi pilavı ikram edildi. Gülsuyu ve lokum ikramları ile son buldu.

3-KOOPERATİFLERE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

3.1 Bilecik Ticaret İl Müdürlüğü Kooperatifler İle İlgili İş ve İşlemler

- Bakanlıkça verilen yetki çerçevesinde, kooperatif kuruluşlarına ve ana sözleşme değişikliklerine izin vermek, izin verilen kooperatiflerle ilgili bilgileri düzenli olarak Bakanlığa bildirmek, Kooperatiflerin kuruluş ve işleyişleri ile ilgili her türlü dosyalama ve arşivleme hizmetlerini yürütmek,
- 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kooperatif genel kurul toplantılarına Bakanlık Temsilcisi görevlendirme işlerini yapmak,
- Kooperatifler ve Üst Kuruluşların yönetim kurulu üyeleri ile genel müdürlerinin mal bildirimi ile ilgili işlemleri yürütmek,
- 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre yapılan şikâyetlerle ilgili inceleme işlemlerini yapmak,
- Kanuni süresinde genel kurullarını yapmayan ve diğer yasal zorunluluklarını yerine getirmeyen kooperatiflerin yöneticileri hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusu işlemlerini yapmak,
- Bakanlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde, kooperatifleri ve üst kuruluşlarına yol göstermek ve çalışmalarında yardımcı olmak amacıyla eğitim ve benzeri faaliyetlerde bulunmak.

3.2. Kooperatifçilik

Kooperatifler; ortak ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaç ve istekleri müşterek sahip olunan ve demokratik olarak kontrol edilen bir işletme yoluyla karşılamak üzere gönüllü olarak bir araya gelen insanların oluşturduğu özerk teşkilatlardır.

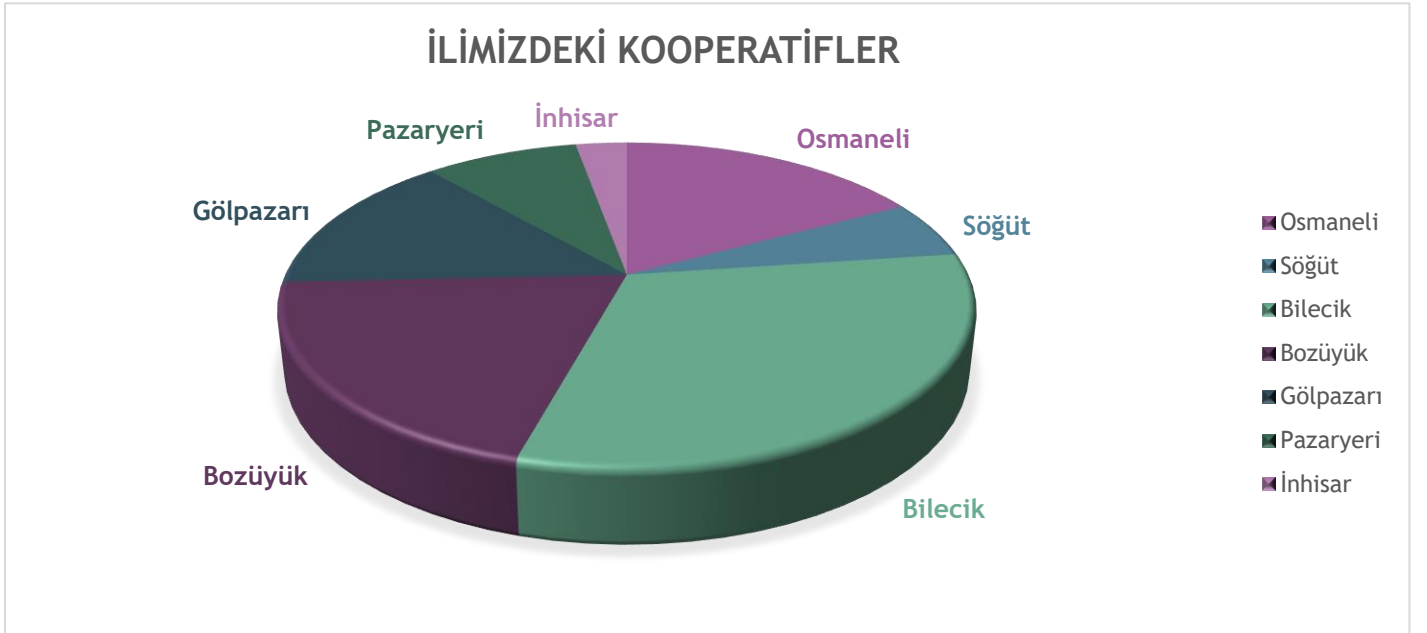
Hedefimiz; küçük ölçekli de olsa her kooperatifin üretmiş olduğu mal ve hizmetlerin hak ettiği değerde satılmasıdır.

İlimizde, kooperatifçiliğin verimli, etkin ve sürdürülebilir ekonomik girişimler niteliğini kazanmış bir yapıya ulaşmasıdır. Kooperatifçiliğe daha elverişli bir ortam sağlamak, toplumda olumlu bir kooperatifçilik imajı oluşturmak ve sektöre olan güveni artırmak, verimli ve etkin uygulamaları ortaya çıkarmak, kooperatiflerin ekonomik kalkınmaya ve gelirin daha adil paylaşımına olan katkılarını arttırmaktır.

Kısacası; organize olarak birlikte iş yapma kültürünün sağlanması hedefimizdir.

3.2.1 Kooperatif Sayısı

31.12.2022 tarihi itibarıyla ilimizde, Bakanlığımız sorumluluk alanına giren **35** adet kooperatif bulunmaktadır. 2022 Yılında toplam 3 (üç) Kooperatifin kuruluşu gerçekleşmiştir.

Tablo 20. Bilecik İl ve İlçelerinde Kurulu Bulunan Tüm Kooperatifler ve Ortak Sayıları

Sıra	İl / İlçe	Kooperatif Türü	Kooperatif Adı	Ortak Sayısı
1	Bilecik Merkez	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet	Bilecik	854
2		Kadın Girişimi Üretim Ve İşletme Koop.	Bilecik	9
3		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	12 Nolu Derevolu Minübüsçüler Otobüsçüler	7
4		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	5 Nolu Öz Bilecik Seyahat	18
5		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	7 Nolu Gülümbe Minübüs ve Otobüsçüler	11
6		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Bayırköy	23
7		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Bilecik	66
8		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Bilecik 6 Nolu Minibüsçüler ve Otobüsçüler	25
9		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Bilecik Otobüsçü ve Minibüsçüler	32
10		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Vezirhan	43
11		Tarım Satış Kooperatifi	50 Numaralı Bilecik Koza	353
12	Bozüyük	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Bozüyük	747
13		Kadın Girişimi Üretim Ve İşletme Koop.	Muratdere Köyü	7
14		Karayolu Yük Taşıma Koop.	Bozüyük	240
15		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	2 Nolu Öz Bozüyük Seyahat	39
16		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	4 Nolu Bozüyük Tur	36
17		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	6 Nolu Bozüyük Otobüsçüler ve Minibüsçüler	11
18	Tüketim Kooperatifi	Eczacıbaşı Mensupları	111	
19	Gölpazarı	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Gölpazarı	204
20		Kadın Girişimi Üretim Ve İşletme Koop.	Nefsi Göl	7
21		Kadın Girişimi Üretim Ve İşletme Koop.	Göl Flanoz Gölpazarı Ve Çevresi	8
22		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	2 Nolu Gölpazarı Minübüs ve Otobüsçüler	22
23		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	9 Nolu Gölpazarı Dolmuşçular	8
24	Osmaneli	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Osmaneli	143
25		Kadın Girişimi Üretim Ve İşletme Koop.	Osmaneli	20
26		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	2 Nolu Osmaneli Otobüsçüler ve Minibüsçüler	32
27		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	3 Nolu Osmaneli	25
28		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Osmaneli	23
29		Üretim ve Pazarlama Kooperatifi	Osmaneli	24
30	Pazaryeri	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Pazaryeri	111
31		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	5 Nolu Pazaryeri Otobüsçüleri	18
32		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	6 Nolu Öz Pazaryeri	17
33	Söğüt	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Söğüt	412
34		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Söğüt	71
35	İnhisar	Kadın Girişimi Üretim Ve İşletme Koop.	Narinhisar	7
TOPLAM				3784

Tablo 21: 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununa Tabi Ticaret Bakanlığı Sorumluluk Alanına Giren Kooperatifler ve Ortak Sayıları

Kooperatif Türü	Sayı
Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	19
Tüketim Kooperatifi	1
Karayolu Yük Taşıma Kooperatifi	1
Esnaf Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifi	6
Kadın Girişimi Üretim Ve İşletme Kooperatifi	6
Tarım Satış Kooperatifi	1
Üretim ve Pazarlama Kooperatifi	1
TOPLAM	35

3.2.2 Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifleri Tarafından Kullanılan Krediler

Bilecik merkez ve ilçelerinde T. Halkbank A.Ş. aracılığı ile Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri tarafından sorumluluk alanı dâhilindeki gerekli şartlara haiz esnaf ve sanatkâra toplam **291.599.679,00 TL** kredi kullanılmış olup, kullanılan kredi miktarları şu şekildedir:

Tablo 22 Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri tarafından Bilecik İl ve İlçelerinde Kullanılan Kredi Miktarı

Kooperatif Adı	Yılı	Faiz Oranı	Kredi Tutarı
Bilecik E.S.K.K.K.	2022	% 9,5 - %7,5	76.817.179,00 TL
Bozüyük E.S.K.K.K.	2022	%7,5	116.144.000,00 TL
Söğüt E.S.K.K.K.	2022	% 9,5 - %7,5	33.347.500,00 TL
Pazaryeri E.S.K.K.K.	2022	% 9,5 - %7,5	28.150.000,00 TL
Gölpazarı E.S.K.K.K.	2022	%7,5	36.261.000,00 TL
Osmaneli E.S.K.K.K.	2022	% 9,5 - %7,5	8.800.000,00 TL

3.2.3 Genel Kurul Sayısı

İl Müdürlüğümüzce, 01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arasında **32** adet Kooperatifin Genel Kurul toplantısına Bakanlık Temsilcisi görevlendirilmiş ve Genel Kurul toplantıları yapılmıştır.

3.3 Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES) Hibe Desteği

Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES) ile kooperatiflerin üretim ve istihdama katkısı olacak projelerini desteklemeyi hedefliyoruz.

Gerçekleştirilen etüt çalışmaları sonrasında kooperatifleri sürekli olarak kamusal desteğe bağımlı hale getirmeden; onlara başlangıç sermayesi niteliğinde, üretim ve istihdamı artıracak pazarlama faaliyetlerini kolaylaştıracak projelerine hibe desteği verilebilmesi amacıyla hazırlanan “**Kooperatifçilik Proje Destek Yönetmeliği**” 30 Temmuz 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Destek Programının uygulanmasıyla;

- Kooperatiflerin ve üst kuruluşlarının kendi öz kaynakları ile yapamadıkları projelerinin hayata geçirilmesine katkıda bulunularak, faaliyetlerinde etkinlik ve verimlilik sağlanması,
- Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifleri gibi iş gücüne katılamamış kadınların kurduğu kooperatiflerin örgütlenmelerinin teşvik edilerek, bu kooperatiflerin etkinliklerini artırılması,
- Kooperatif ortaklarının gelir düzeyi artırılarak, bireysel tasarrufların uygun kooperatif girişimcilik modelleri ile ekonomiye kazandırılmasının sağlanması,
- Kooperatiflerin ve üst kuruluşlarının teknolojiyi takip etmeleri ve yeni üretim teknikleri geliştirmelerine katkıda bulunulması, hedeflenmektedir.

Ticaret Bakanlığı tarafından çoğunluğunu kadınların oluşturduğu ve kadın emeğini değerlendirme amacı güden kooperatiflerin başvurabileceği KOOP-DES programı hayata geçirilmiş, kooperatif ve üst kuruluşlarının üretim ve istihdama katkısı olacak yatırım projelerinin desteklenmesi amacıyla hibe desteği sağlanacağı belirtilmiştir. İlimiz Osmaneli İlçesinde faaliyet gösteren “S.S. Osmaneli Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi” tarafından Koop-Des Hibe Destek Programı kapsamında hazırlanan, Ticaret Bakanlığı Merkez Proje Komisyonu tarafından kabul edilen “**Kadıneli – Osmaneli Yöresel Lezzetler**” konulu proje ile ilgili S.S. Osmaneli Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi ile İl Müdürlüğümüz arasında 27.06.2022 tarihinde Hibe Sözleşmesi imzalanmış ve Kooperatif 109.875,00 TL hibe desteği almaya hak kazanmıştır.

Tablo 23 Bilecik İlinde 2022 yılında KOOP-DES Programı Hibe Desteği için Başvuran Kooperatif Bilgileri

Başvuru Yapan Kooperatif Sayısı	1
Hibe Desteği Almaya Hak Kazanan Kooperatif Sayısı	1
Toplam Yapılan Hibe Ödemesi Miktarı	109.875,00

Tablo 24 2022 Yılında İlimizde KOOP-DES Programı Hibe Desteği alan Kooperatifler

S.S. Osmaneli Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	109.875,00
--	------------

3.4 Kadın Kooperatiflerine Yönelik Faaliyetler, Ziyaretler ve Bilgilendirme Toplantıları

Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük Eylem Planı kapsamında 30 Ekim 2018 tarihli "Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü" Ticaret Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı ortaklığında 12 Temmuz 2021 tarihinde imzalanan protokol ile yenilenmiştir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalarımız aşağıdaki şekildedir;

3.4.1 Kadın Kooperatiflerine Yönelik Eğitim Faaliyetleri

"Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü" kapsamında 27.01.2022 tarihinde ilimizde faaliyetini sürdüren, S.S. Bilecik Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi hizmet binasında, Ticaret İl Müdürümüz Şinasi BALTA, Tarım ve Orman İl Müdürü Necmettin YOLDAŞ, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürü Emin TÜRKER ve kooperatif üyelerinin katılımları ile eğitim programı gerçekleştirildi.

Söz konusu programda, Ticaret İl Müdürlüğümüz tarafından kadın kooperatifleri ve Bakanlığımız tarafından sağlanan hibe destekleri, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü tarafından girişimcilik, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından ise sosyal medya bağımlılığı konularında bilgilendirme yapıldı.

İlimizde, kadın girişimciliği ve kooperatifçiliğini desteklemek, mevcut ya da yeni kurulacak kadın kooperatiflerine öncülük etmek amacıyla Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası İl KAGİK İcra Kurulu, İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü ve İl Müdürlüğümüz işbirliğinde 28.01.2022 tarihinde Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim semineri düzenlendi.

Programa, Ticaret İl Müdürümüz Şinasi BALTA, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Rektör Yardımcısı Mustafa KOYUN, Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası İl KAGİK İcra Kurulu Başkanı Şermin KAHRAMAN, Bilecik TSO Başkan Yardımcısı Ercan DÜZGÜN, Yönetim Kurulu Üyesi Orhan ŞİŞMAN, kadın kooperatif ve derneklerinden iş fikri olan girişimci kadınlarımız katılım sağladı.

İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğünden Selim AYDEMİR tarafından derneklerin kuruluş ve işleyişi, Ticaret İl Müdürlüğümüz Şefi Elif DEMİRCAN tarafından kadın kooperatifleri ve Bakanlığımız tarafından sağlanan hibe destekleri ve Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Sevgi GÖNÜLLÜOĞLU tarafından ise satış ve pazarlama konularında bilgilendirme yapıldı.

Program merak edilen konular ve sorunlar hakkında yetkililerden soru ve cevap yöntemi ile bilgi alınmasıyla sona erdi.

3.4.2 Kadın Kooperatifleri Kuruluş İşlemleri

“Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü” kapsamında, İl Müdürlüğümüzce yapılan eğitimler, ziyaretler ve toplantılar sonucunda; İlimiz Bozüyük, Gölpazarı ve İnhisar ilçelerinde İl Müdürlüğümüz onayı ile kooperatif kuruluşlarına izin verilmiştir.

İlimiz Bozüyük İlçesinde S.S. Muratdere Köyü Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifinin kuruluşuna; İl Müdürlüğümüzün 24.02.2022 tarih ve 72255826 sayılı oluruyla izin verilmiştir.

Muratdere Köyü Kadın Girişimciler Kooperatifi Üretim Merkezi Açılışı, 8 Mart 2022 tarihinde Dünya Kadınlar Gününde gerçekleşti. Açılış programına Bozüyük Kaymakamı Sayın Adem ÖZTÜRK, İl Müdürümüz Şinasi BALTA, Protokol Üyeleri ve vatandaşlar katılım sağlamıştır.

İlimiz Gölpazarı İlçesinde S.S. Nefsi Göl Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifinin kuruluşuna; İl Müdürlüğümüzün 02.03.2022 tarih ve 72460625 sayılı Oluru ile izin verilmiştir.

S.S. Nefsi Göl Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifinin açılışı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Fatih DÖNMEZ, Valimiz Sayın Dr. Kemal KIZILKAYA, Gölpazarı Belediye Başkanı Sayın Hayri SUER, Osmaneli Belediye Başkanı YMM. Münür ŞAHİN ile Ticaret İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA, protokol üyeleri ve vatandaşların katılımları ile gerçekleşti.

İlimiz İnhisar İlçesinde S.S. Narinhisar Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifinin kuruluşuna; İl Müdürlüğümüzün 27.04.2022 tarih ve 74258366 sayılı Oluru ile izin verilmiştir.

Bilecik Valimiz Sayın Dr. Kemal KIZILKAYA, İl ve İlçe Protokolümüz ve İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA'nın katılımlarıyla, İlimiz İnhisar ilçesinde kurulmuş olan S.S. Narinhisar Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifinin açılışı, 14 Ekim 2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

3.4.3 Kadın Kooperatiflerine Yönelik Ziyaretler

Bilecik Engelsiz Yarınlar Derneği, Bilecik Engelsiz Atölyenin 6 Mart 2022 tarihinde kadın girişimcilerin düzenlediği kermese Ticaret İl Müdürümüz Şinasi BALTA katılım sağladı.

Turizm Haftası kutlamaları kapsamında 19 - 21 Nisan 2022 tarihleri arasında İlimiz ve ilçelerinde faaliyet gösteren ve her geçen gün önemi artan, karşılıklı yardımlaşma amacı güden bir işletme modeli olan kadın kooperatiflerimiz tarafından "Yöresel Ürünler Tanıtım ve Satış Fuarı" düzenlenmiştir.

İlimiz merkezinde bulunan Bilecik Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, Gölpazarı ilçesinde bulunan Nefsi Göl Kadın Girişimi ve Üretim İşletme Kooperatifi, S.S. Göl Flanoz Gölpazarı ve Çevresi Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi ve Osmaneli ilçemizde bulunan Osmaneli Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi tarafından, Şeyh Edebalı Kültür ve Kongre Merkezinde düzenlenen sergide yöresel ürünlerinin tanıtımı ve satışı yapılmıştır. Programa İl Müdürümüz Şinasi BALTA ve Şef Elif DEMİRCAN katılım sağlamışlardır.

Bilecik Belediyesi tarafından kapsamlı düzenleme ve yenileme çalışmaları sonrasında hazırlanan “Bilecik Kadın Kooperatifi Gastronomi Atölyesi ve Mutfağı” açıldı.

Açılış programına; Belediye Başkan V. Melek Mızrak SUBAŞI, İl Müdürümüz Şinasi BALTA, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve vatandaşlar katıldı.

İlimizde, 35. Ahilik Haftası Kutlamaları kapsamında, 13 Eylül 2022 tarihinde düzenlenen, Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatiflerince üretilen ürünlere ait sergiye Bilecik Valimiz Sayın Dr. Kemal KIZILKAYA, Bilecik Cumhuriyet Başsavcısı Burak OLGUN, İl ve İlçe Protokolümüz ve İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA katılım sağlamıştır.

İlimiz, İnhisar ilçesinde 14 Ekim 2022 tarihinde gerçekleştirilen “Nar Hasat Şenliği” nde, S.S. Narinhisar Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, S.S. Bilecik Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, S.S.

Nefsi Göl Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, S.S. Göl Flanoz ve Çevresi Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi ve kadın dernekleri tarafından üretilen ürünlere ait sergiler düzenlenmiştir. İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından düzenlenen sergiler ziyaret edilmiştir.

3.4.4 Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES)

Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES) ile kooperatif ve üst kuruluşlarının üretim ve istihdama katkısı olacak yatırım projelerinin desteklenmesi, faaliyetlerinde etkinlik ve verimliliğin sağlanması, teknoloji ve yeni üretim tekniklerinden yararlanmalarına katkıda bulunulması, rekabet güçlerinin artırılması ve bireysel tasarrufların uygun kooperatif girişimcilik modelleri ile ekonomiye kazandırılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda, S.S. Osmaneli Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi tarafından Ticaret İl Müdürlüğümüze yapılan proje başvurusu, İl Proje Yürütme Biriminin teklifi ile İl Proje Komisyonunun olumlu görüşü üzerine Merkez Proje Komisyonunca değerlendirilmiştir. Hibeğe esas mal alım tutarına %75 oranında 109.875 TL tutarında hibe verilmesi uygun görülmesi üzerine Ticaret İl Müdürlüğümüz ile S.S. Osmaneli Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi arasında “Hibe Sözleşmesi” imzalanmıştır. İl Müdürlüğümüzde düzenlenen imza törenine Osmaneli Belediye Başkanı Sayın Münür ŞAHİN, İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA ve kooperatif yöneticileri katılım sağlamıştır.

3.5 Kooperatif Ziyaretleri

İlimiz, İnhisar İlçesinde yeni kurulmuş olan S.S. Narinhisar Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifine İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından 28 Eylül 2022 tarihinde ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyarete kooperatif tarafından yürütülecek olan projeler hakkında değerlendirmelerde bulunulmuştur.

İlimiz, Söğüt ilçesinde bulunan, S.S. Söğüt Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifine, S.S. Söğüt Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifine İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından, 28 Eylül 2022 tarihinde ziyaret gerçekleştirilmiş olup, mevcut sorunlar ve çözüm önerileri görüşülmüştür.

İlimiz, Osmaneli ilçesinde bulunan, S.S. Osmaneli Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifine ve S.S. 2 Nolu Osmaneli Minibüs ve Otobüsçüler Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifine İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından, 13 Ekim 2022 tarihinde ziyaret gerçekleştirilmiş olup mevcut sorunlar ve çözüm önerileri görüşülmüştür.

İlimizde bulunan S.S. Osmaneli Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifine İl Müdürümüz Şinasi BALTA tarafından 13 Ekim 2022 tarihinde ziyaret gerçekleştirilmiş olup, kooperatifin mevcut sorunları ve çözüm önerileri ile yürütülen projeler hakkında istişarelerde bulunulmuştur.

İlimiz Osmaneli ilçesinde bulunan S.S. Osmaneli Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi tarafından, Bakanlığımız KOOP-DES Programı kapsamında verilen hibe desteği ile 3 -6 yaş aralığındaki çocuklara hizmet vermek amacıyla kurularak faaliyete geçirilen “Gündüz Bakımevi” ne 13 Ekim 2022 tarihinde İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından ziyaret gerçekleştirilmiş ve incelemelerde bulunulmuştur.

İlimiz, Pazaryeri ilçesinde bulunan, S.S. Pazaryeri Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifine, S.S. 5 Nolu Pazaryeri Minibüschüleri Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi ve S.S. 6 Nolu Özpazaryeri Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifine İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından, 02 Kasım 2022 tarihinde ziyaret gerçekleştirilmiş olup mevcut sorunlar ve çözüm önerileri görüşülmüştür.

İlimizde bulunan S.S. Bilecik Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifine İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından 9 Kasım 2022 tarihinde ziyaret gerçekleştirilmiş olup mevcut sorunlar ve çözüm önerileri ile yürütülen projeler hakkında değerlendirmelerde bulunulmuştur.

İlimizde bulunan S.S. 50 Numaralı Bilecik Koza Tarım Satış Kooperatifine İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından 11 Kasım 2022 tarihinde ziyaret gerçekleştirilmiş olup mevcut sorunlar ve çözüm önerileri ile yürütülen projeler hakkında değerlendirmelerde bulunulmuştur.

İlimizde bulunan S.S. Gölpazarı Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi, S.S. 9 Nolu Gölpazarı Dolmuşçular Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi, S.S. 2 Nolu Gölpazarı Minibüsçüler ve Otobüsçüler Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi ve S.S. Nefsi Göl Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifine İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından 17 Kasım 2022 tarihinde ziyaret gerçekleştirilmiş olup mevcut sorunlar ve çözüm önerileri görüşülmüştür. Ayrıca kooperatif tarafından üretilen ürünlerin sergilendiği yerlerde incelemelerde bulunulmuştur.

İlimiz, Bozüyük ilçesi Muratdere Köyünde bulunan, S.S. Muratdere Köyü Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi'ne, İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından, 01 Aralık 2022 tarihinde ziyaret gerçekleştirilmiş olup mevcut sorunlar ve çözüm önerileri görüşülmüştür.

İlimiz, Bozüyük ilçesinde bulunan, S.S. 6 Nolu Bozüyük Otobüsçüler ve Minibüsçüler Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifine, S.S. 2 Nolu Öz Bozüyük Seyahat Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifine ve S.S. 4 Nolu Bozüyük Tur Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifine, İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından, 01 Aralık 2022 tarihinde ziyaret gerçekleştirilmiş olup mevcut sorunlar ve çözüm önerileri görüşülmüştür.

İlimiz, Merkez ilçesinde bulunan, S.S. Öz Bilecik Seyahat Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifine ve S.S. Bilecik Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifine İl Müdürümüz Sayın Şinasi BALTA tarafından, 09 Aralık 2022 tarihinde ziyaret gerçekleştirilmiş olup mevcut sorunlar ve çözüm önerileri görüşülmüştür.

3.6 Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Yapmış olduğumuz çalışmalar (anket, ziyaret, bilgi talebi vb...) kapsamında Kooperatiflerimizin yerelde çözülebilecek sorunları ilgili yerlere iletilmiş, genel istek, talep, sorunları ve çözüm önerileri ise aşağıda sıralanmıştır;

SORUNLAR	ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
Kooperatifler maddi yönden zayıf olması	Taşıma kooperatiflerine akaryakıt indirimi uygulanması ve araç alımı için hibe desteği sağlanması
Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifleri tarafından verilen kredi limitinin yetersiz olması	Kredilere talebin fazla olması nedeniyle kredi üst limitlerinin arttırılması
Araçların, vergi ve sigorta bedellerinin çok yüksek olması,	Yükselen maliyetlerden dolayı zor durumda kalan kooperatifler için gerekli çalışmalar yapılması,
Taşımacılıktaki KDV oranlarının yüksek olması,	Taşımacılık faaliyetlerine ilişkin KDV oranları ile düzenleme yapılması
Kadın Kooperatiflerinin ürünlerin satışı ve pazarlanması esnasında yetersiz olması	Satış ve pazarlamaya ilişkin gerekli devlet desteğinin sağlanması
Kredi ve Kefalet kooperatiflerinde esnafın kredi taksitlerini geri ödemesinde sorun yaşanması	Esnafın sıfır faizli kredilerle desteklenmesi,
Tarım satış kooperatiflerinde üreticilerin ürünleri tarım desteği kapsamında olduğu için destek ödemelerinin geç yapılmasından dolayı üretimin düşmesi	Koza fiyatlarının (devlet destek fiyatlarının) Ocak-Şubat ayları içerisinde yayınlanması. Ödemelerin ürün tesliminden itibaren en geç 1 (bir) ay içerisinde yapılması.
Üreticilerin ipek böceği besleme evi konusunda sorunları bulunmaktadır.	Üreticilere destek olarak besleme evi hibelerinden faydalandırılması
Çevre kirliliğinden dolayı koza üreticileri zarar görmektedir.	Koza üreticileri için toplu dut bahçeleri oluşturulmasında gerekli desteğin sağlanması.

3.7. Bakanlığımız Bünyesinde Faaliyet Göstermeyen Kooperatiflere İlişkin Bilgiler

Kooperatif	Bakanlık Temsilcisi Görevlendirilen Genel Kurul Sayısı
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Bağlı Bilecik İlinde Bulunan Kooperatif Sayısı 22 adet	18 adet
Tarım ve Orman Bakanlığına Bağlı Bilecik İlinde Bulunan Kooperatif Sayısı 43 adet	33 Adet

13.06.2010 tarihli 27610 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 03.06.2010 tarihli ve 5983 sayılı Kooperatifler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 4. Maddesi ile 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun Ek 1. Maddesinde değişiklik yapılarak, yapı kooperatifleri ve üst kuruluşlar için ilgili Bakanlık olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı görevlendirilmiştir. Kooperatiflerle ilgili tüm işlemler Proje ve Yapım Şube Müdürlüğünce yerine getirilmektedir

13/12/1983 Tarih Ve 183 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 50'nci maddesi hükmü gereğince anılan maddede sayılan kooperatiflerle ilgili olarak Ticaret Bakanlığına ve Bakanına verilmiş olan görev ve yetkiler Tarım Orman Ve Köyişleri Bakanlığına ve Bakanına devrolunmuş olup; 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu kapsamında tarımsal amaçlı kooperatiflerin (tarımsal kalkınma, sulama ve su ürünleri kooperatifleri kuruluş, genel kurul, proje, anasözleşme değişikliği, eğitim, ön inceleme, tasfiye vb. işlemlerinde) Tarım ve Orman Bakanlığı görevlendirilmiştir.

4 - TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİNE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

4.1. Bilecik İl Tüketici Hakem Heyeti

Gelişmiş ekonomilerin en temel özelliklerinden biri de tüketici haklarına gösterilen saygı ve duyarlılıktır. Tüketicilerimizin gelişmiş ülkelerde yaşayan tüketicilerle aynı haklara sahip olmaları, bilgilendirilmeleri, yasal haklarını kullanmaları ve kendilerini temsil etme konusunda özendirilmeleri hususlarına büyük önem vermekte ve çalışmalarımızı bu anlayışla yürütmekteyiz.

Tüketici şikâyetlerinin değerlendirilmesi, belgelendirme, eğitim ve denetim çalışmaları başlıkları altında, gerek Bakanlığımız gerekse İlimiz Tüketici Hakem Heyeti ile tüketici haklarının korunması ve uyuşmazlıkların çözümüne yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

Tüketici bilincinin artırılması amacıyla yaptığımız çalışmalar sonucu, İlimiz merkez ve ilçelerine yapılan başvuruların her geçen gün artış göstermektedir. Toplum bilgilendirme çalışmaları çerçevesinde değişik konularda Bakanlığımızca pek çok yayın hazırlanmakta broşür

afiş, kitapçık ve benzerleri kamuoyunun bilgisine sunulmakta ve “**Alo 175 Tüketici Danışma Hattı**” ile tüketicilerimize hizmet sunulmaktadır.

Tablo 25: Dönem İçinde 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Müdürlüğümüz Nezde Bulunan İl Hakem Heyetince Alınan Kararlara İlişkin Sonuçları Gösterir Tablo

İl Tüketici Hakem Heyetine Yapılan Toplam Başvuru Sayısı	1363
İl Tüketici Hakem Heyetine Yapılan Başvurunun Toplam Tutarı	3.314.848 TL
Alınan Karar Sayısı	1341
Tüketici Lehine	654
Tüketici Aleyhine	638
Görevsizlik/Yetkisizlik	49
Bilirkişi İncelemesi Yapılan Dosya	148

01.01.2022 ve 31.12.2022 tarihleri arasında 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında yapılan İl Hakem Heyetince alınan 1341 Kararın 654 tanesi tüketici lehine olmuştur.

Tablo 26: Bilecik İl Tüketici Hakem Heyeti 2022 Yılı İstatistiklerini Gösterir Tablo

İL TÜKETİCİ HAKEM HEYETİNE YAPILAN ŞİKÂyetLERİN TÜRLERİNE GÖRE DAĞILIMI	
ŞİKÂyet TÜRÜ	BAŞVURU SAYISI
Abonelik Sözleşmeleri	62
Ayıplı Hizmet	633
Ayıplı Mal	500
Devre Tatil Ve Uzun Süreli Tatil Sözleşmeleri	2
Diğer	57
Finansal Hizmetlere İlişkin Mesafeli Sözleşmeler	12
Garanti Belgesi	13
İşyeri Dışında Kurulan Sözleşmeler	9
Konut Finansmanı Sözleşmeleri	0
Mesafeli Sözleşmeler	45
Ön Ödemeli Konut Satış Sözleşmeleri	0
Paket Tur Sözleşmeleri	2
Satış Sonrası Hizmetler	3
Siğorta Sözleşmeleri	11
Taksitle Satış Sözleşmeleri	7
Tüketici Kredisi Sözleşmeleri	7
TOPLAM	1363

Tablo 27: Bilecik İli Tüketici Hakem Heyetince Karara Bağlanan Şikâyetlerin Türlerine Göre Dağılımı

İL TÜKETİCİ HAKEM HEYETİNCE KARARA BAĞLANAN ŞİKÂyetLERİN TÜRLERİNE GÖRE DAĞILIMI				
ŞİKÂyet TÜRÜ	KARAR SAYISI	LEHTE	ALEYHTE	GÖREVSİZLİK
Abonelik Sözleşmeleri	207	72	122	13
Ayıplı Hizmet	635	266	342	72
Ayıplı Mal	475	290	176	9
Devre Tatil Ve Uzun Süreli Tatil Sözleşmeleri	2	0	2	0
Diğer	62	11	47	4
Finansal Hizmetlere İlişkin Mesafeli Sözleşmeler	12	7	4	1
Garanti Belgesi	21	15	6	0
İşyeri Dışında Kurulan Sözleşmeler	5	5	0	0
Konut Finansmanı Sözleşmeleri	0	0	0	0
Mesafeli Sözleşmeler	27	16	11	0
Ön Ödemeli Konut Satış Sözleşmeleri	0	0	0	0
Paket Tur Sözleşmeleri	2	1	0	0
Satış Sonrası Hizmetler	2	2	0	0
Siğorta Sözleşmeleri	14	5	8	1
Taksitle Satış Sözleşmeleri	5	5	0	0
Tüketici Kredisi Sözleşmeleri	11	5	6	0
TOPLAM	1341	654	638	49

4.1.1. Tüketici Bilgi Sistemi (TÜBİS)

Tüketici şikâyetlerinin tüketici sorunları hakem heyetlerine doğrudan aktarılmasını, şikâyetlerin inceleme ve değerlendirme aşamalarının internet üzerinden takip edilmesini ve sonuçlarının sorgulanmasını sağlamak amacıyla 2010 yılı Nisan ayında Tüketici Bilgi Sistemi (TÜBİS) tüketicilerimizin kullanımına açılmıştır.

4.2. Piyasa Gözetimi Denetim Faaliyetleri

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik ve Ticaret Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği hükümlerine göre tüketici ürünlerinin piyasa gözetimi ve denetimi yapılmakta, tüketicilerin ekonomik çıkarlarının, sağlık ve güvenliklerinin korunması görevi Bakanlığımız sorumluluğunda bulunmaktadır.

Son zamanlarda gıda fiyatlarına dair fahiş fiyat artışlarının olduğu iddialarına ilişkin olarak Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği kapsamında, haksız ticari uygulamaların önüne geçilebilmesi ve tespiti amacıyla, Bilecik Ticaret ilimizde hizmet veren ilimizdeki Pazar yerleri, yerel ve ulusal Marketlerde, Gıda ürünleri ve Temizlik Malzemeleri hakkında haksız fiyat artışı denetimleri gerçekleştirilerek gerekli idari yaptırımlar uygulanmaktadır. Ayrıca vatandaşlardan çeşitli başvuru kollarıyla (Dilekçe, CİMER, Haksız Fiyat Artışı Şikâyet Sistemi vb.) gelen şikâyetler doğrultusunda yerinde inceleme yapılarak ivedilikle kendilerine dönüş sağlanmaktadır.

Bilecik Ticaret İl Müdürlüğü olarak, tüketicilerin korunması ve piyasadaki spekülasyonların önlenmesi amacıyla piyasa koşullarına aykırı hareket eden işletmelere yönelik, haksız fiyat artışı, stokçuluk ve fiyat etiketi denetimlerine aralıksız devam edilmektedir.

4.2.1 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve 6585 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Denetim Bilgileri

Tablo: 28 Fiyat Etiketi – Garanti Belgesi – Kullanma Kılavuzu – Yerli Üretim Logosu Uygulaması – Haksız Fiyat Artışı vb. Denetimleri Gösterir Tablo)

DENETLENEN İŞ YERLERİNE İLİŞKİN İSTATİSTİK TABLOSU	
Tarih: 01.01.2022-31.12.2022	TOPLAM
6502 Sayılı Kanun Uyarınca Denetlenen Firma Sayısı (Fiyat Etiketi Yönetmeliği, Garanti Belgesi Yönetmeliği, Tanıtma ve Kullanma Kılavuzu Yönetmeliği vb.)	282
6502 Sayılı Kanun Uyarınca Denetlenen Ürün Sayısı (Fiyat Etiketi Yönetmeliği, Garanti Belgesi Yönetmeliği, Tanıtma ve Kullanma Kılavuzu Yönetmeliği vb.)	888
6502 Sayılı Kanun Uyarınca Çıkarılan Fiyat Etiketi Yönetmeliğine Aykırı Davrandığı Tespit Edilen Firma Sayısı	25
6502 Sayılı Kanun Uyarınca Çıkarılan Fiyat Etiketi Yönetmeliğine Aykırı Olduğu Tespit Edilen Ürün Sayısı	33
6502 Sayılı Kanun Uyarınca Çıkarılan Fiyat Etiketi Yönetmeliği Kapsamında Uygulanan Toplam İdari Para Cezası Miktarı	11.196-TL
Haksız Fiyat Artışına İlişkin Mevzuat Kapsamında Denetlenen Firma Sayısı	332
Haksız Fiyat Artışına İlişkin Mevzuat Kapsamında Denetlenen Ürün Sayısı	664
Haksız Fiyat Artışı Yaptığı Kanısıyla Değerlendirilmek Üzere Bakanlığa Gönderilen Firma Sayısı	60
Haksız Fiyat Artışı Yaptığı Kanısıyla Değerlendirilmek Üzere Bakanlığa Gönderilen Ürün Sayısı	69

Bilecik Ticaret İl Müdürlüğümüz tarafından, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması hakkında Kanun, Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar, Fiyat Etiketleri Yönetmeliği ve denetimlerimiz devam etmektedir.

DIŞ TİCARET

Dış Ticaret, ülke ekonomilerinin hacmini belirleyen önemli etkenlerden bir tanesidir. Bu kapsamda, dış ticaret hacmini artırırken, dış ticaret açığını azaltmak ve hedeflenen büyüme rakamlarına ulaşmak, bütün ülke ekonomilerinin öncelikli hedefidir.

Bu nedenle dış ticaret, kalkınma planlarında yer alan başlıklardan birisini oluşturmaktadır.

1- İthalat İhracat Bilgileri ve İstatistikler

Tablo 29: Bilecik İli Son Beş Yıla Ait Toplam İthalat İhracat Verileri

	2018	2019	2020	2021	2022*
İhracat	101.377.965	89.486.328	109.943.876	131.931.626	148.183.485
İthalat	150.018.331	112.148.646	107.746.040	115.341.715	113.709.961

Tablo 29: Bilecik İli 2022 Yılı Aylara Göre İhracat-İthalat Rakamlarını Gösterir Tablo

Değer (ABD \$)	Ay	İhracat Dolar	İthalat Dolar
2022	Ocak	8.996.12	10.775.513
2022	Şubat	12.004.526	7.212.007
2022	Mart	15.458.785	14.922.574
2022	Nisan	16.765.170	10.177.580
2022	Mayıs	11.387.365	6.472.236
2022	Haziran	13.243.333	10.495.746
2022	Temmuz	11.187.044	7942.552
2022	Ağustos	11.942.862	10.301.287
2022	Eylül	14.956.317	7.301.251
2022	Ekim	11.503.279	7.186.067
2022	Kasım	10.424.262	10.015.164
2022	Aralık	10.344.419	10.967.961

1.1 İhracat Yapılan İlk On Ülke ile İhracata Konu İlk On Ürün Kalemi Hakkında Bilgiler

Tablo 30: Bilecik ilinde İhracat Yapılan İlk On Ülkeyi gösterir Tablo

	Ülke Adı	İhracat Dolar
1	Almanya	19.208.441.788
2	Birleşik Krallık	12.534.541.359
3	İtalya	11.452.775.410
4	İspanya	9.121.777.115
5	Fransa	9.110.745.765
6	Rusya Federasyonu	7.667.158.284
7	Romanya	6.338.759.462
8	Polonya	5.185.717.260
9	Bulgaristan	4.442.775.151
10	Belçika	4.380.613.169

1.2. İthalat Yapılan İlk On Ülke İle İhracata Konu İlk On Ürün Kalemi Hakkında Bilgiler

Tablo 30: Bilecik ilinde İthalat Yapılan İlk On Ülkeyi gösterir Tablo

	Ülke Adı	İthalat Dolar
1	Rusya Federasyonu	57.362.105.078
2	Almanya	22.247.497.365
3	İsviçre	13.899.279.031
4	İtalya	12.899.406.217
5	Fransa	8.883.812.421
6	İspanya	6.698.200.942
7	Birleşik Krallık	5.444.922.265
8	Belçika	4.254.848.230
9	Hollanda	4.239.008.796
10	Polonya	4.029.875.787

1.3 İhracat ve İthalat Yapılan İlk On Ürün Kalemi Hakkında Bilgiler

Tablo 31: Bilecik ilinde İhracat Yapılan İlk On Ürün Kalemini gösterir Tablo

	Ülke Adı	İhracat Dolar
1	Başka Yerlerde Sınıflandırılmış Metal Eşya	48.797.607
2	Ateşe Dayanıklı Olmayan Kil ve Seramik Yapı Malzemeleri	34.161.712
3	Yapı Malzemeleri Dışındaki, Ateşe Dayanıklı Olmayan Seramik Eşya	19.036.337
4	Demir Çelik Dışındaki Ana Metal Sanayi	13.037.277
5	Taş	11.027.420
6	Tıpta ve Eczacılıkta Kullanılan Kimyasal ve Bitkisel Kaynaklı Ürünler	3.571.689
7	Plastik Ürünleri	3.512.730
8	Takım Tezgahları	2.121.943
9	Motorlu Kara Taşıtlarının Karasörleri ve Römorkları	761.064
10	Diğer Özel Amaçlı Makineler	759.929

Tablo 32: Bilecik ilinde İthalat Yapılan İlk On Ürün Kalemini gösterir Tablo

	Ülke Adı	İthalat Dolar
1	Demir Çelik Dışındaki Ana Metal Eşya	21.024.269
2	Başka Yerlerde Sınıflandırılmış Madencilik ve Taş ocakçılığı	14.232.729
3	Taş	7.765.551
4	Diğer Özel Amaçlı Makineler	6.932.015
5	Başka Yerlerde Sınıflandırılmış Metalik Olmayan Mineraller	5.958.585
6	Kimya ve Gübre Sanayinde Kullanılan Mineraller	5.518.636
7	Boya, Vernik vb. Kaplayıcı Maddeler ile Matbaa Mürekkebi ve Macun	5.156.885
8	Kum Kil Taş ocakçılığı	4.846.299
9	Atık ve Hurdalar	4.582.417
10	Demir Dışı Metal Cevherleri	4.161.530

ÜRETİM

1- TARIM

1-1. Tarım sektörünün yapısı ve gelişimine yönelik görüş ve değerlendirmeler.

İlimizde iklim özelliklerine bağlı olarak tarım ve hayvancılık önemli bir yere sahiptir. Fakat tarım ve hayvancılık alanında yaşanan ekonomik zorluklar bu alanlarda çalışan sayısının azalmasına ve yeni neslin tarıma yönelmemesine sebep olmaktadır. Bu sebeple, tarımda sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla gelişen teknolojiler tarım uygulamalarına da entegre edilerek, Bilecik tarımında yeni bir strateji oluşturulmalıdır. Ancak bu sistemlerin önündeki teknoloji okur-yazarlığındaki yetersizlik, farkındalık eksikliği ve yetersiz altyapı gibi sorunlara çözüm bulunması gerekmektedir.

İlimizde de çiftçilerimize kolaylık sağlayacak sistemlerin geliştirilmesi ve doğaya duyarlı ve nitelikli genç nüfusun tarıma yönlendirilmesi için yatırım ve planlama yapılmalıdır. Hızla gelişen teknolojinin getireceği sistemlere İlimizde hazır olmalıdır.

Özellikle;

- Toprak analizlerinin doğrudan tarlada yapılmasını sağlayacak teknolojilerin gelişmesiyle, toprak analiziyle birlikte değişken düzeyli toprak işlemeyi ve gübrelemeyi de gerçekleştirecek,

- Bitki hastalıklarını ve zararlılarını tespit ederek buna uygun kimyasal, kültürel veya biyolojik mücadeleyi uygulayacak,
- Üretim, hasat ve hasat sonrası işlemlerde ürün kayıplarının azalmasına katkı sağlayacak,
- Tarımsal üretime zarar veren don ve yağış gibi doğal olaylara karşı önlem alınmasına yardımcı olacak,
- Seralarda kullanılan iklimlendirme ve sulama-gübreleme sistemlerinin teknolojik düzeyini artıracak,
- Çiftçilerin ürünleri sulama safhasında bilinçsizce tüketimin önüne geçilebilmesi amacıyla su yönetimi kontrolü imkânı sağlayacak son teknolojiler İlimizde de planlanarak uygulanmalıdır.

1-2 Bilecik İli Tarım Sektörü Ekili Alan ve Üretim Miktarına İlişkin Bilgiler

Tablo 33: Bilecik İli En Fazla Üretimi Yapılan Tarımsal İlk Beş Ürün Kalemi

	Ürün	Ekilen Alan (dekar)
1	Buğday, Durum Buğdayı Hariç	305.200
2	Ayçiçeği Tohumu (Yağlık)	84.545
3	Arpa (Diğer)	73.658
4	Ceviz	56.643
5	Kiraz	21.893

1-3. Tarımsal Amaçlı Kooperatifler ve Birlikler

Tablo 34: Üretici Örgütlerine Yönelik Üretim Miktarını Gösteren Bilgi Ve İstatistikler

	Ürün	Üretim Miktarı (ton)
1	Domates (Sofralık)	91.437
2	Buğday, Durum Buğdayı Hariç	70.391
3	Karpuz	68.560
4	Yonca (Yeşilot)	40.123
5	Şeftali	35.651

Tablo 35: Bilecik İli Tarımsal Amaçlı Kooperatifler ve Birlikleri Gösteren Tablo

	Kooperatif-Birlik	Kooperatif Türü	Sayısı
1	Tarımsal Amaçlı Kooperatif Sayıları	Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri	29
		Tarımsal Sulama Kooperatifleri	13
	Toplam: 43 adet	Su ürünleri Kooperatifleri	1
2	Tarımsal Üretici Birlikleri	Süt Üreticileri Birliği	1
		Et Üreticileri Birliği	1
		Meyve Üreticileri Birliği	1
	Toplam: 5 adet	Sebze Üreticileri Birliği	1
		Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği	1
3	İslah Amaçlı Yetiştirici Birlikleri	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	1
		Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği	1
	Toplam: 3 adet	Arı Yetiştiricileri Birliği	1

1-4 Bilecik İli Tarım Sorunları

- İlimiz tarım arazilerinin parçalı ve dağınık bir yapıda olması
- Küçük ölçekli aile işletmelerinin çok olması
- Çiftçi sayısının az olması ve yaş ortalamasının yüksek olması,
- Köylerde ki yetiştiriciler için en büyük sıkıntı yaşam standartlarının sosyal yaşantının alt seviyede olması taşınmalı eğitim, sağlık vs imkânsızlıklar sebebiyle kentlere göç etmesi üretimi dolaylı yünden etkileyerek yetiştiriciliği ve çiftçiliği bırakmalarına sebep olması,
- İlimiz topografik yapısının çoğu yerlerde tarımsal üretim için uygun olmaması
- Üretim planlaması ve uygulamasının azlığı (Münavebe uygulaması ile her yıl aynı ürünün tekrar tekrar ekilmemesi).
- İyi Tarım Uygulamaları ve Organik Tarım üretimini destekleyecek şekilde pazarlamada öncelik ve fiyat farkı olmaması.
- Geçit kuşağı iklim bölgesinde olmasından dolayı dolu, don, sel gibi afetlere maruz kalması

- Küresel ısınma nedeniyle oluşan iklim değişikliklerine rağmen üretim tarih ve yöntemlerinin revize edilmemiş olması
- Tarımsal teknoloji kullanımının yetersiz olması
- Geleneksel tarım tekniklerinden vazgeçilememesi
- Sözleşmeli tarım bilincinin benimsenmemiş olması
- Eğitimli ve genç nüfusun göç etmesi
- Gıda güvenliği, iyi tarım/organik tarım uygulamaları ile tarım ilacı/ gübre kullanımı konusunda çiftçilerin bilinçsiz olması
- Çayır Mera alanlarımızın az olması
- Süt işleme tesislerinin olmaması
- Üretici birlikleri ve kooperatiflerin aktif kullanılmaması
- Sulama ve drenaj gibi alt yapı sorunlarının devam etmesi
- Tarım kimyasalları, madencilik ve sanayi faaliyetlerinin toprak ve su kirliliğine neden olması
- Kırsal Kalkınma sürecine STK'ların dahil edilememesi
- Mülkiyet Problemleri, Arazi toplulaştırmasının yeterince yapılamaması,
- Tarıma dayalı sanayinin gelişmiş olmaması,
- TKDK Kurumunun İlimizde olmaması,

2-KÜLTÜR VE TURİZM

2-1 Turizm Sektörünün Yapısı Ve Gelişimine Yönelik Görüş ve Değerlendirmeler:

Bilecik İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü; “Bilecik ilinin tarihi, kültürel ve doğal mirasını korumak, geliştirmek, gelecek kuşaklara aktarmak, turizmi çeşitlendirmek, tanıtmak, ulusal ve uluslararası arenada marka stratejilerini ön plana çıkarmak, kültür ve turizm alanlarındaki faaliyetlerle ilgili kurumlarla iş birliği yaparak koordinasyonu sağlamak” misyonuyla, 29.04.2003 tarihinde ve 4848 sayılı yasa gereğince Kültür Bakanlığı ve Turizm Bakanlığının birleşmesi neticesinde kurulmuştur. Müdürlük, kendisine bağlı Müze Müdürlüğü, İl Halk Kütüphanesi ve ilçe Halk kütüphaneleri ile birlikte hizmet vermektedir. Bilecik tarih boyunca birçok uygarlığa başkentlik yapmış kadim bir şehir olarak tarihin izlerinde M.Ö 6000 Yıllarına uzanan geçmişe sahiptir. Bunun yanında kuruluşun ve kurtuluşun beşiği olarak adlandırılan Bilecik; 3 kıtaya 6 asır boyunca hak, adalet ve hoşgörü dağıtan Şanlı Osmanlı Devleti'nin filizlendiği ilk Osmanlı Şehri olmasının yanı sıra aynı zamanda Milli Mücadele sürecinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “Siz Orada Sadece Düşmanı Değil Milletın Makus Talihini de Yendiniz” dediği toprakların adıdır. Müdürlüğün kültür envanterleri arasında Bilecik Müzesi ve Söğüt Müzesi, yöre mutfağı (Yörük Pilavı, Piruhi, Ayva Tatlısı, Nohutlu ve Mercimekli Mantı, Dağ Eriği Ekşili Kesme Çorbası, Büzme Tatlısı, Ayva, Nar Lokumları, Boza

ve Helvası gibi), geleneksel oyunlar (Bilecik Karşılması gibi), ve maniler yer almaktadır. Müdürlük tarafından il genelinde tanımlanmış turizm aktiviteleri ise; kuş gözlemciliği, at biniciliği, av turizmi, inanç turizmi, kamp ve karavan turizmi, foto safari, mağara turizmi, göl turizmi, yayla turizmi, trekking, yamaç paraşütü, yürüyüş ve bisiklet turları başlıcalarıdır. Bilecik'te Osmanlı Devletinin Manevi Kurucusu Şeyh Edebali, Söğüt Ertuğrulgazi ve Osmanlı Devletinin ilk Kadısı Dursun Fakih, Osmanlı Devleti'nin kuruluşuna şahitlik etmiş birçok eren ve alperenin metfun bulunduğu topraklardır. 4 bölgede toprağı olan, biyoloçeşitlilik ve tarım alanları ile bereketli topraklara sahip olan şehir Bilecik, etrafında Ülkemizin mega şehirlerinin bir köprü vazifesi olması sebebi ile yılda 1 milyonun üzerinde ziyaretçi almaktadır. Kazı Çalışmaları kapsamında Bahçelievler Neolitik Yerleşimi ve İnhisar İnkaya Mağarası Arkeolojik Kazı Çalışmaları Projeleri devam etmektedir. Proje sonunda alanlar turizme kazandırılacaktır. Müdürlük bünyesinde ilde faaliyet gösteren altı adet turizm işletme belgeli otel (Grand Çalı Otel, New Point Otel, Otel Eronur, Grand Hotel Belekoma, Kent Otel, Otel Taşkın, Çalı Otel) ve 10 adet işletme belgeli A,C Grubu seyahat acentesi bulunmaktadır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Bilecik Valiliğı tarafınca her yıl ile ait turizm istatistikleri tutulmaktadır. Bu bağlamda 2019 yılı verilerine göre Bilecik Müzesi 10.700, Söğüt Müzesi 20.000 yerli ve yabancı ziyaretçiyi ağırlamıştır. 2019 yılı konaklama istatistiklerine göre Bilecik'te 122.500 yerli ve yabancı ziyaretçi konaklama yapmıştır. Bilecik İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün öne çıkan faaliyetleri arasında restorasyon çalışmaları, kaçak acenta tespiti ve acenta denetimi (TÜRSAB ile birlikte) ortak proje faaliyetleri yer almaktadır. Müdürlüğün bu bağlamdaki vizyonu "Bilecik'in doğal, kültürel ve tarihi değerlerini ortaya çıkarmak, korumak, geliştirmek, tanıtmak, gelecek nesillere aktarmak ve toplumsal bilincin oluşmasında bilgiye erişmeyi kolaylaştırmak; turizmi çeşitlendirmek, pazarlamak, teşvik etmek, denetlemek, dinamik kültür ve turizm politikaları ve sürdürülebilir turizm anlayışı ile Bilecik'in ülke ve dünya turizminde alacağı payı artırmaktır".

Bilecik ili tarihi dokusu ile Osmanlı'nın kuruluş baş şehri olması, Osmanlı Devletinin Manevi Kurucusu Şeyh Edebali Hazretleri, Ertuğrulgazi Hazretleri, Dursun Fakih, Halime Hatun gibi önemli şahsiyetlerin metfun bulunduğu Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osmangazi ve oğlu Orhan Gazi'nin atlarının izi gözlerin ferî olan tarihi mekânların adıdır. Ayrıca Kurtuluş Savaşının önemli mücadelelerin verildiğı I. Ve II. İnönü Zaferlerinin olduğı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Siz Orada Sadece Düşmanı Değil Milleti Makus Talihini de Yendiniz" dediğı topraklardır. TBMM'nin kuruluşunun da İstanbul Hükümeti ve Ankara Hükümetinin buluştuğı Sevr Antlaşmasını yırtıldığı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kendi kaleme aldığı NUTUK'ta önemli yer verdiğı Bilecik Mülakatının yapıldığı topraklardır. Hem Kuruluşun Hem Kurtuluşun Şehridir Bilecik...

Bu denli önemli yere sahip olan Bilecik'e gelen ziyaretçilerimiz öncelikle İnanç turizmine ağırlık vermektedir. Son zamanlarda özellikle dizi sektöründeki Dönem Filmleri ve Dizileri bu bölgeye gerek yerli gerek yabancı turistlerin uğrak mekanı haline gelmiştir. 2018 yılında 1 Milyon 2019 yılında ise 1,5 Milyon

yerli ve yabancı ziyaretçi ağırlanmıştır. Daha çok günü birlik ve özel turlar kapsamında ziyaretçi ağırlanmaktadır İlimizde. Bunun yanında Agro turizm, Alternatif Turizm, Eko-Turizm ve son zamanlarda Sosyal Medya Turizmi olarak kayıt dışı çok fazla ziyaretçi ağırlanmaktadır.

İnanç turizmi haricinde bölgemiz Marmara'nın İncisi diyebileceğimiz kozmopolit bir yapıdadır. Dört bölgenin fiziki, iklim, tarımsal, coğrafi ve geleneksel değerlerini bir arada yaşatabilmektedir. Bu denli çeşitliliği olan bölgede bölgeye has ürünlerin benliği çok fazla bilinmemektedir. Yani elinde o denli değeri olması dezavantaj olarak bu zamana kadar taşındığı görünmektedir.

İlimizde %52 gibi büyük bir bölüm yeşil alan (dağ, yayla, orman vb.) ile kaplıdır. Çevresinde 25 Milyon nüfusa sahip ilimiz bölgenin adeta arka bahçesi konumundadır. Bursa, İstanbul, Eskişehir, Kütahya, Afyon, Bolu, Adapazarı, Kocaeli, Sakarya, Ankara günü birlik ziyaretçilerin ağırlanması için uygundur. Pandemi sürecinde Bölgeden alternatif turizm ve sosyal medya turizmi için hafta sonları kayıt dışı birçok misafir ağırlanmaktadır. Bu turistler genellikle eko-turizm, sportif amaçlı (treeking, mantar treeking, kanyon, bisiklet turları, oto safari, foto safari, agro turizm, yamaç paraşütü, dağ tırmanışı, atv motor turları, sportif avcılık vb.) amaçlarla ziyaret etmektedir.

Ziyaretçilerimiz bölgede tematik alan ve hizmetler (ok atma, at binme, şet kuşanma, alp kıyafetleri ile fotoğraf çekinme, geleneksel sanat gösterileri ve kent estetiği) noktasında talepleri bulunmaktadır.

Ertuğrulgazi Türbesi/Sögüt

Atatürk Köşkü/Bozüyük

Saat Kulesi/ Bilecik

2-2 Kültür Varlıkları ve Turizm Potansiyeline İlişkin Genel Bilgiler

Tablo 36: Turizm Belgeli- Belediye Belgeli İşletme Sayısı, Yatak Kapasitesini Gösterir Tablo

SIRA	ADI	ODA	YATAK	ADRES
1	NEW POINT HOTEL(Bakanlık Belgeli)	24	48	BİLECİK
2	GRAND KENT HOTELL (Bakanlık Belgeli)	36	72	BİLECİK
3	ERONUR OTEL(Bakanlık Belgeli)	25	50	BİLECİK
4	GRAND BAŞARAN HOTEL	35	75	BİLECİK
5	GRAN BELEKOMA OTEL	51	94	BİLECİK
6	POLİSEVİ	14	39	BİLECİK
7	ÖĞRETMENEVİ	33	82	BİLECİK
8	BAKİ PANSİYON	60	80	BİLECİK
9	YASEMİN KIZ PANSİYON-	24	88	BİLECİK
10	OSMANGAZİ PANSİYON	54	108	BİLECİK
11	ZİRVE PANSİYON	25	60	BİLECİK
12	FİDAN PANSİYON	37	105	BİLECİK
13	ŞAHİN KIZ APART	15	40	BİLECİK
14	OTEL GÖREN	19	32	BİLECİK
15	GÖZDE PANSİYON	31	65	BİLECİK
16	UĞURCAN PANSİYON	30	65	BİLECİK
17	KIZ KULESİ APART	89	180	BİLECİK
18	BİLKON PANSİYON	70	140	BİLECİK
19	OSMANELİ OTEL	30	120	OSMANELİ
20	KAPTANLAR PANSİYON	8	16	OSMANELİ
21	PEKTAŞ APART	8	20	OSMANELİ
22	KRAL PANSİYON	13	38	OSMANELİ
23	KELEMÇİOĞLU BUTİK OTEL	21	63	OSMANELİ
24	YUNUS SÖYLET İÇMELER TESİSİ	29	84	OSMANELİ

25	OSMANLI KONAK OTELLE (3 Tesis)	36	72	OSMANELİ
26	BATU PANSİYONLARI(5 Adet Tesis)	120	300	OSMANELİ
27	ÖMÜR PANSİYON	16	40	OSMANELİ
28	MERT KIZ PANSİYONU	20	40	OSMANELİ
29	PALAS OTEL	15	35	OSMANELİ
30	AZAPOĞLU PANSİYONLAR (2 Tesis)	20	62	OSMANELİ
31	CAN APART	4	10	OSMANELİ
32	KAÇAR BUSINESS OTEL	55	110	BOZÜYÜK
33	BOZÜYÜK ÖĞRETMENEVİ	11	54	BOZÜYÜK
34	Grand ÇALI OTEL (Dört YILDIZLI) ÇALI OTEL (3 Yıldızlı)	112	224	BOZÜYÜK
		40	80	
35	TAŞKIN OTEL (YILDIZLI)	56	87	BOZÜYÜK
36	ŞAHİN OTELLERİ (2 Tesis)	61	90	BOZÜYÜK
37	UNCU OTELLERİ (2 Tesis)	87	140	BOZÜYÜK
38	KESKİN APART	24	50	SÖĞÜT
39	KESKİN KIZ PANSİYON	24	50	SÖĞÜT
40	AKÇA APART	24	48	SÖĞÜT
41	GÜNEŞLER OTEL	28	80	SÖĞÜT
42	AYYILDIZ OTEL	28	52	SÖĞÜT
43	HEYBETLİOĞLU PANSİYON	4	10	SÖĞÜT
44	GÜVEN APART	8	25	PAZARYERİ
45	BİZİM APART	12	36	PAZARYERİ
46	HUZUR APART	17	45	PAZARYERİ
47	DEMİNER APART	18	27	PAZARYERİ
48	ARMAN PANSİYON	24	48	PAZARYERİ
49	AKTAŞLAR OTEL	10	20	PAZARYERİ
50	GÖLPAZARI ÖĞRETMENEVİ	28	50	GÖLPAZARI
51	İNİSAR ÖĞRETMENEVİ	5	10	İNİSAR
52	YENİPAZAR BELEDİYE OTELİ	9	21	YENİPAZAR
53	YENİPAZAR ÖĞRETMENEVİ	6	12	YENİPAZAR

Tablo 37: 2022 Yılı içerisinde Yerli ve Yabancı Turistlerin Konaklama Sayıları

	Toplam Giriş ve Geceleme Sayıları	Toplam Geceleme Sayısı	Yerli Turist-Giriş Sayısı	Yerli Turist-Geceleme	Yabancı Turist-Giriş Sayısı	Yabancı Turist-Geceleme Sayısı
2022 Yılı	70323	186305	64242	178309	6081	7996

2.3 Geliştirilmesi ve desteklenmesi gereken Turizm alanları

Ziyaretçilerimiz bölgede tematik alan ve hizmetler (ok atma, at binme, şet kuşanma, alp kıyafetleri ile fotoğraf çekinme, geleneksel sanat gösterileri ve kent estetiği) noktasında talepleri bulunmaktadır. Yaklaşık yılda 1.5 milyon ziyaretçi ağırlayan ilimizde; yurtiçinden ve yurtdışından gelen yerli ve yabancı turistlerimize rehberlik hizmeti verecek kokartlı rehberimiz 2 adet tir. Onlarda bölgede hizmet vermemektedir. Rehberlik hizmeti kaymakamlıklar, belediyeler veya valilikler aracılığı ile yarı profesyonel kişiler tarafından

yapılmaktadır. Acenteler ise kendi rehberlerini kendileri hizmet aldıkları için yöreye hakim olmayan kişilerce bu hizmet verilmekte ve bölgeye maddi veya manevi bir katkısı bulunmamaktadır. Kültür Bakanlığımızın 2023 Stratejik Eylem Planında Bölgenin bu ihtiyaçları belirlenmiş ancak şuan bu amaçla çalışmalar gerekli durumlar neticesinde henüz başlatılamamıştır. Ancak alan UNESCO Somut Olmayan Kültürel Mirasa alınmalı ve bu alanın Alan Başkanlığı ile yönetilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bilecik ilinde görülebilecek 80'in üzerinde mimari yapı bulunmakta ancak birbirlerine lokasyon anlamında uzak olmaları Turizm Rotası ve Destinasyonu oluşturmak adına uzak mesafelerde bulunmaktadır. Bu da Tur operatörlerinin Tur Rotası oluşturulmasında eksik kaldığı gözlenmektedir. Kamu kurum ve kuruluşların 2013 – 2015 yılları arasında düzenlemiş olduğu rotalar güncelliğini yitirdiğinden yeni rotasyonlar ve dijital aplikasyonlar oluşturulması elzemdir. Tur rehberlerinin azlığı veya yokluğu da yine bu tarz aplikasyonlar ile giderilebilir. (Çeşitli dillerde hazırlanan)Bölgenin Master Planları güncelliğini yitirmiştir. 2020 sonrası Turizm Beklentileri Pandemi nedeni ile değişiklik göstermiştir. Artık turistler; güvenilir alanlarda seyahat etmeyi, güvenilir ve sağlıklı gastronomik alanlarda yemek yemeyi, daha sakin ve steril ortamlarda turizmini gerçekleştirmeyi, inanç turizminin yanında doğal ortamı ve doğa özlemine gidereceği yerleri gezmeyi ve keşfedilmemiş doğal güzellikleri keşfetmeyi arzulamaktadırlar. Açıkçası bu Bilecik için büyük bir Pazar haline gelebilmektedir.

Bilecik Kurtuluş Savaşı esnasında 3 kes yakılıp yıkılan GAZİ bir şehirdir. Tarihi dokusu Milli Mücadelede sadece Bilecik Merkezimizde 2 binin üzerinde tarihi evimiz ve 3 yüze yakın tarihi mimari yapımız yakılıp yıkılmıştır. (Arşivlerde Mevcuttur) bundan mütevellit şehir tarihi dokusunu kaybetmiştir. Dolayısı ile kent estetiği, sokak sağlıklaştırma projeleri ve restorasyonlar ile şehrin tarihini küllerinden yeniden doğması sağlanması elzemdir. Bu amaçla BEBKA kalkınma ajansımızın fizibilite dosyası hazırlanmış ve konu ile ilgili olumlu görüş ve dönüşler beklenmektedir. Alanlar yeniden günyüzüne çıkarılması ve gelen ziyaretçilerimizin adeta tarih şeridi içerisinde yolculuk yapmaları sağlanması gerekmektedir. Şehrimizdeki Konaklama tesisleri özellikle sanayi menşeli yatırımcıları ve müşterilerine yönelik hizmet vermektedir. Ayrıca Tugay komutanlığımızın belirli tarihlerdeki yemin törenlerinde kapasite anlamında yetersiz kalmaktadır. Tur acentelerinin konaklama yaptırabilecek sayılı Oteller Standartlarına sahibiz. Bilecik şehir merkezinde Bölgenin dokusuna uygun Butik Oteller veyahut hizmet standardı yüksek 5 yıldızlı otellerin yapımını teşvik edici çalışmalar gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

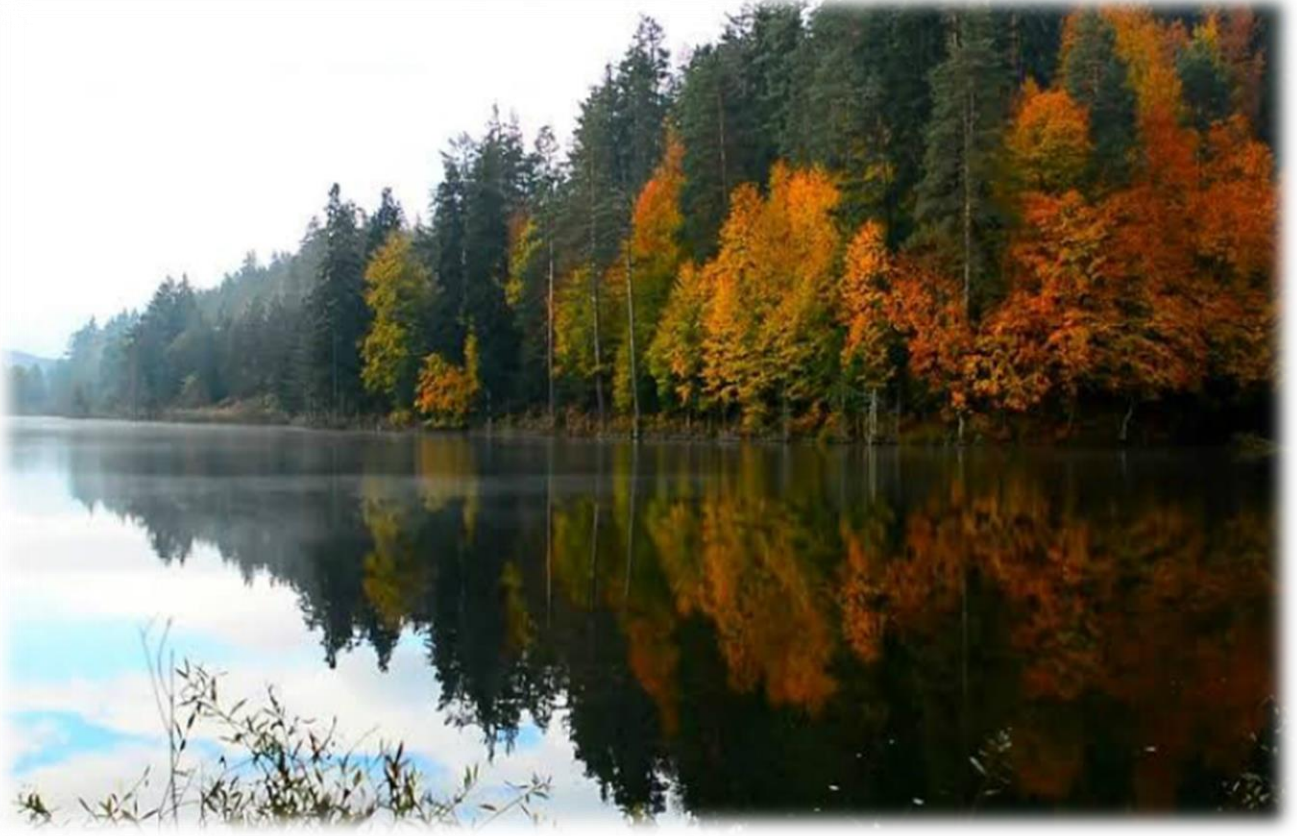
Bölgemiz seramik ve mermer fuarları için de uygun bir yapıdadır. Kongre turzimi konusunda yatırımcıları teşvik edici alan, plan ve stratejilerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bilecik yer altı kaynakları (altın madenleri, mermer yatakları, seramik, bor, linyit, bakır vb.) yönünden zengindir. Bu kaynakları yatırımcıların bölgesel ulusal ve uluslararası kongre fuar ve sempozyumlarını yapabilecekleri ortamlar oluşturulmalıdır. Bölgemizde son yapılan kazı çalışmalarında Batı Anadolu'nun ilk insanı ilk yerleşik hayatı ortaya çıkarılmıştır. Göbeklitepe ve fikirtepe özelliklerini taşıyan M.Ö. 7000 li yıllara tekabül eden kazı çalışmalarında ortaya çıkan buluntular Arkeopark yapılarak bölgenin tanınırlığı ve turizm potansiyeli önemli ölçüde arttırılabilecek vaziyettedir.

Bölge sakin şehir literatürüne girecek düzeydedir. İlçelerimizin CİTTASLOW kentler arasına alınması için gerekli çalışmalar başlatılması gerekmektedir. Bilecik bu denli turizm rotasına sahip iken her ilçemizde info (danışma) ofislerin kurumumuzca oluşturulması gerekmektedir. İlimizde bulunan Turizm Alanları (Kahverengi) Karayolu yönlendirme tabelaları yok denecek kadar azdır. Yurtiçi ve yurtdışı ziyaretçilerimiz rotalarımızın yönlendirme tabelaları olmadığından yada google maps üzerinden yanlış yönlendirmeler sonucu sıkıntı yaşamaktadırlar. Ayrıca yine tarihi ve turistik bölgelerimizin Kültür ve Turizm Bakanlığımıza ait standart yönlendirme ve bilgilendirme panoları bulunmamaktadır. Dolayısıyla bilgilendirme panoları kaymakamlıklar, dernekler veya belediye eliyle yapılıp eksik ve yanlış bilgilendirmeler yapılması muhtemeldir.

Bilecik Gastronomisi ve biyoçeşitliliği çok yüksek kalite ve değerde bir il olmasına rağmen yerli ve yabancı ziyaretçilerini ağırlayacağı yöresel ürünleri satış noktaları çok zayıftır. İlde bulunan yöre halkı gastronomi değerlerine sahip çıkar iken bunu satış pazarlama anlamında bir girişimde bulunmamaktadırlar.

Kamu kurum ve kuruluşları da bu değerlerin markalaşması adına (bilinçlendirme, özendirme, standart kurumsallaştırma, markalaşma, tescilleme, koruma altına alma, nesilden nesile aktarma, satış ve pazarlama alanları oluşturma, eğitim, hibe destekleri vb.) çalışmaları yürütmesi gerekmektedir. Yerli ve yabancı turistlerimizi yöreye özgü ürün tattıracağımız mekân neredeyse yok denecek kadar azdır. Osmanlı Yemek Kültürü ve Bilecik Yöresi Gastronomi değerleri koruma altına alınması gerekmektedir. UNESCO somut olmayan kültürel miras envanterine Osmanlı Yemek Kültürü'nü Bilecik ve Bursa ortak kültürel miras olarak koruma altına almamız gerekmektedir.

Ahilik kültürünün yerleşik hayatan geçiren Şeyh Edebalı Hazretlerinin Metfun bulunduğu Bilecik ilinde Denizin Temizliğini Tescilleyen “Mavi Bayrak” uygulamasında olduğu gibi Ahilik Kültürü ile Turizm Hizmeti veren Otel, Restoran ve İşletmelere memnuniyet ve ahilik standartlarına haiz olduğunu gösteren “Ahi Belgesi” verilerek yukarıda bahsetmiş olduğumuz tarihi kültürel ve gastronomik değerlerin koruma altına alınmasını sağlayabiliriz. Her Yıl büyük coşku ile kutlanan Ertuğrulgazi'yi anma ve Söğüt Yörük Şenliklerini Etno Spor Federasyonu, Türk Dünyası Kültür Başkenti, TÜRKSOY, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yunus Emre Enstitüsü, Okçular Vakfı ve Cumhurbaşkanlığı himayelerinde düzenlenerek Uluslararası bir platforma taşınması gerekmektedir.

Bozcaarmut Baraj Göleti/Pazaryeri

Büyükelmali Baraj Göleti/Pazaryeri

2.4 Turizm Sektörünün Sorunlarına Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler

1. Kokarlı Rehber İhtiyacı
2. Söğüt Alan Başkanlığının Kurulması
3. Tarihi Turistik Alanların Rekreasyon ve Çevre Düzenlemelerinin Yapılması
4. 4 – 5 Yıldızlı Otellerin yatırımcılarının
5. Otantik Turizm Rotaları ve Butik Otel Konseptlerinin Oluşturulması
6. Söğüt-Domaniç Göç Yolu Projesinin Faal Hale Getirilmesi
7. Her İlçede Tarihi Kimliğine Uygun En Az Bir Müze Yapılması
8. Bilecik Turizm Birliğinin Kurulması
9. Turizm Hediye Eşya ve Yöresel Satış Alanlarının Kurumsallaşması ve Satış Alanlarının Turistik Mekânların Bulunduğu Alanlara Kazandırılması
10. Yöresel Yemek Çeşitlerinin ve Sokak Lezzetlerinin Literatüre Kazandırılması ve İlimize Gelen Yerli Ve Yabancı Ziyaretçilerin Beğenisine sunulması
11. Etno Spor Etkinliklerinin Ulusal ve Uluslararası Platformlarda Gerçekleştirilmesi

Mihal Bey Hanı (Taşhan) / Gölpazarı

3-Sanayi

3-1 Temel Göstergeler

Göstergeler	Değer	Türkiye içindeki payı (%)	İl sıralaması
İl alanı (km ²)	4.179	0,54	70
Nüfus (2021)	228.334	0,27	71
Nüfus artış hızı (Binde) (2020/2021)	43,03		3
Nüfus yoğunluğu (kişi/km ²) (2021)	53		55
Çalışma çağındaki nüfus (15-64 yaş) (2021)	159.846	0,28	71
Genç nüfus (15-24 yaş) (2021)	38.008	0,29	71
Toplam aktif sigortalı sayısı (2021)	74.267	0,30	58
Zorunlu sigortalı sayısı (4/a) (2021)	51.331	0,32	53
Sanayi (05→35-09-33) zorunlu sigortalı sayısı (4/a) (2020)	27.146	0,65	30
Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) (Bin TL) (2020)	15.444.799	0,31	54
Cari fiyatlarla sanayi GSYH (BCDE) (Bin TL) (2020)	6.586.486	0,57	30
Cari fiyatlarla imalat GSYH (C) (Bin TL) (2020)	5.846.372	0,61	26
Kişi başına GSYH (USD) (2020)	10.015		5
İhracat (Bin USD) (2021)	131.179	0,06	53
İthalat (Bin USD) (2021)	87.687	0,03	44
Dış ticaret dengesi (Bin USD) (2021)	43.492		46
İhracatın ithalatı karşılama oranı (%) (2021)	149,60		45
Toplam mevduat (Milyon TL) (2021)	4.916	0,10	63
Toplam kredi (Milyon TL) (2021)	5.953	0,14	61
Kredi/mevduat (%) (2021)	121,10		26
Teşvik belgesi sayısı (Adet) (2021)	54	0,42	43
Teşvik belgesi sabit yatırım tutarı (Milyon TL) (2021)	6.295	2,29	14

3-2 İl Sanayinin Gelişimi

Bilecik İli, Marmara Bölgesi içerisindeki konumu ve gelişmekte olan ulaşım ağıyla son yıllarda ekonomik cazibe ve yayılma merkezi durumuna gelmiştir. Kişi başına gelir bakımından TÜİK 2019 Aralık

ayında paylaşılan verilere göre 2018 yılsonu itibariyle Türkiye ortalamasının üzerinde bulunan Bilecik'te bu miktar 10.603\$'dır ve bu anlamda 81 il arasında 8. sıradadır. İlin ekonomisindeki en önemli pay seramik ve mermer sektörlerine aittir. Dolayısıyla gerek çalışan ve işletme sayısı bakımından ve gerekse yoğunlaşma katsayısı bakımından metal dışı ürünler sanayii ilin ekonomisindeki en büyük paya sahiptir. Bunların yanı sıra gıda-içecek, makine-metal ve kimya gibi sektörler de ilin ekonomisinde önemli paylara sahiptir. Bilecik İli'nin ihracatında en büyük pay sanayi ürünlerine, ikinci olarak madencilığe ve son olarak da tarıma aittir. Bilecik ilinde şerbetçiotu, nar, şeftali gibi önemli tarımsal ürünler de yetiştirilmektedir. Ayrıca iki yıl içerisinde tamamlanacak olan yüksek hızlı tren ve kara yolu bağlantıları ile Bilecik önemli bir ulaşım ve lojistik avantajı sağlayacaktır.

Üçü Bilecik Merkez'de olmak üzere Bilecik İlinde toplam 7 (Yedi) Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. İstanbul, Bursa, Ankara gibi büyük merkezlere yakınlığı ve yatırıma uygun sanayi parselleriyle dikkat çeken Bilecik her geçen yıl sanayisini geliştirmekte ve üretime, istihdama ve ihracata daha çok katkı sağlamaktadır. Son on yılda özellikle İstanbul'dan madencilik, metal, kimya, gıda gibi çeşitli sektörlerde yatırımcıları çekmeye devam eden Bilecik, gerek şehirleşme ve gerekse sanayideki altyapı çalışmaları konusunda atılım içerisinde yükselen bir grafiğe sahiptir. Ayrıca CP Group, Hüttenes Albertus, Koramic ve Vaillant gibi birçok yabancı yatırımcının da bulunduğu Bilecik, gelişen üniversitesi ve yetişmiş insan gücüyle beşeri sermayesini artırarak sanayisini daha çok geliştirmeye adaydır.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından hazırlanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500)" birinci listesinde Bilecik ilinden yer alan ilk özel sektör kuruluşu; 1995 yılında, 480. sıradaki "MARMARA KÂĞIT VE AMBALAJ SAN VE TİC. A.Ş" olmuştur. İlden 2021'de İSO 500 listelerinde yer alan kuruluş ve önceki yıllarla birlikte listedeki sıraları aşağıda verilmiştir.

İSO 500 ikinci listesinde ilden yer alan ilk kuruluş; 1997 yılında, 452. sıradaki "HALISER-HALIFLEKS HALI VE YER DÖŞEMELERİ SAN. VE TİC. A.Ş." olmuştur. İlden 2021'de İSO 500 ikinci listesinde yer alan kuruluşlar ve önceki yıllarla birlikte listedeki sıraları aşağıda verilmiştir.

TÜİK verilerine göre Bilecik ilinin ihracatı 2015 yılında 100 milyon doları aşmıştır. İlin 2021 yılındaki ihracatı TÜİK verilerine göre 131 milyon dolardır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından hazırlanan "İlk 1000 İhracatçı Araştırması" (TİM 1000) listesinde, ilk kez yayımlandığı 2004 yılında Bilecik ilinden 405. ve 888. sıralar arasında firma yer almıştır. İlden listede yer alan ilk firma "TERMAL SERAMİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş." ve "FEDERAL MERMER MADENCİLİK ELEKTRİK İNŞ. TAAH. TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ." dir. İlden TİM 1000 listesinde 2021 yılında 1 firma yer almıştır. 2021 yılında TİM 1000 listesine giren firma, ihracat tutarları ve önceki yıllarla birlikte sıralamaları aşağıda verilmiştir.

İlk ticaret ve sanayi odasının 1984'te kurulduğu ilde, 2 adet ticaret ve sanayi odası bulunmaktadır. İldeki ticaret ve sanayi odalarına ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo38: Ticaret Odalarına İlişkin Bilgileri Gösteren Tablo

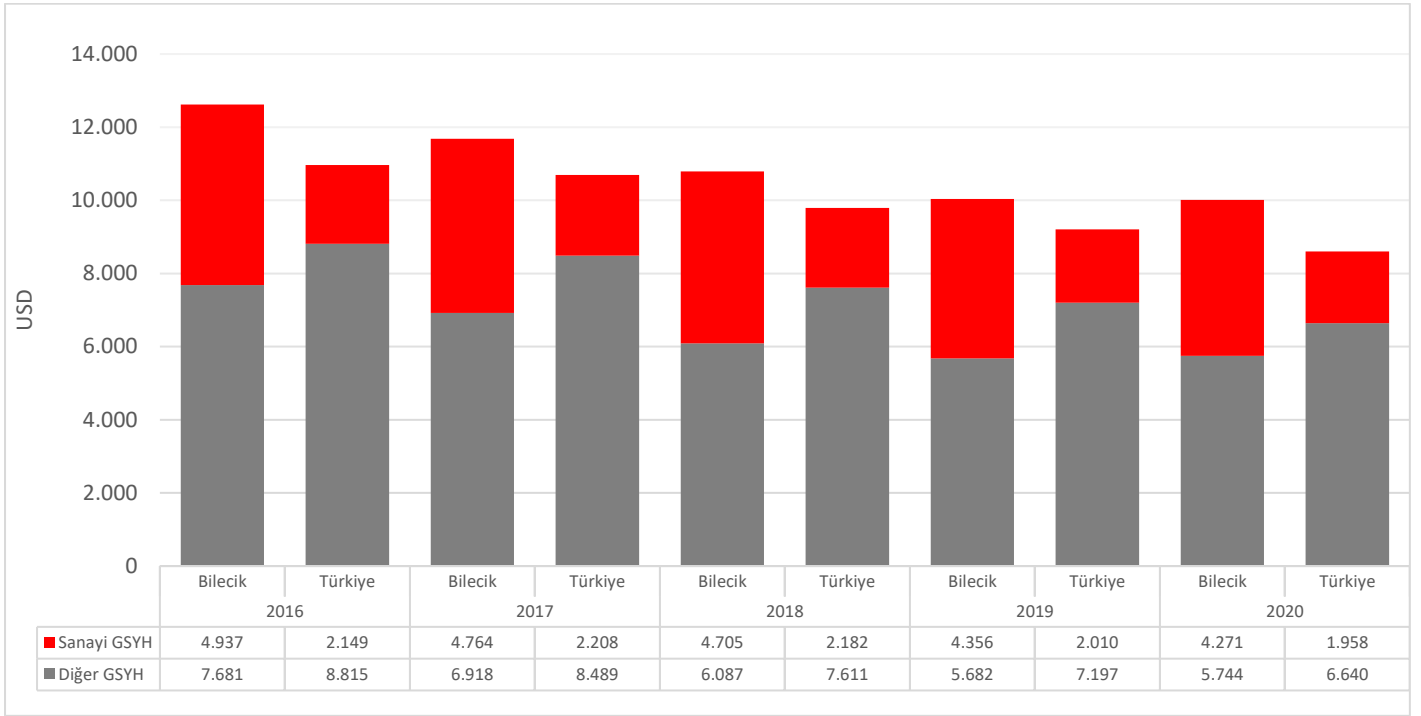
SO / TSO unvanı	Kuruluş tarihi	Toplam üye sayısı	Sanayici üye sayısı
Bilecik TSO	1984	1556	147
Bozüyük TSO	1994	843 (Faal)	115 (Faal)

Tablo 39: Cari Fiyatlarla Bilecik İli GSYH'sinin Gelişimi (2016-2020)

Yıl	Türkiye GSYH			Sektörlerin Türkiye GSYH'si içindeki payları (%)		Bilecik GSYH			Sektörlerin Bilecik GSYH'si içindeki payları (%)		İlin Türkiye içindeki payları (%)			İlin Türkiye içindeki sırası		
	Milyon TL					Milyon TL										
	Toplam (A)	Sanayi (B)	İmalat (C)	Sanayi (B)/(A)	İmalat (C)/(A)	Toplam (D)	Sanayi (E)	İmalat (F)	Sanayi (E)/(D)	İmalat (F)/(D)	GSYH (D)/(A)	Sanayi GSYH (E)/(B)	İmalat GSYH (F)/(C)	GSYH	Sanayi GSYH	İmalat GSYH
2016	2.626.560	514.902	435.890	19,60	16,60	8.210	3.212	2.795	39,13	34,05	0,31	0,62	0,64	54	27	25
2017	3.133.704	646.827	551.276	20,64	17,59	9.375	3.823	3.313	40,78	35,34	0,30	0,59	0,60	56	28	27
2018	3.758.774	837.564	715.797	22,28	19,04	11.325	4.937	4.253	43,59	37,55	0,30	0,59	0,59	53	29	27
2019	4.317.787	942.677	789.334	21,83	18,28	12.622	5.477	4.718	43,39	37,38	0,29	0,58	0,60	55	29	25
2020	5.046.883	1.149.176	965.341	22,77	19,13	15.445	6.586	5.846	42,65	37,85	0,31	0,57	0,61	54	30	26
2016-2020 değişim (%)	92,15	123,18	121,46			88,12	105,03	109,15								

Bilecik ilinin kişi başına sanayi GSYH'si Türkiye ile karşılaştırmalı olarak aşağıdaki grafikte verilmiştir. 2016-2020 döneminde Bilecik ilinde kişi başına sanayi GSYH'si 4937USD'den 4271 USD'ye gerilemiştir. İl kişi başına sanayi GSYH'si incelenen dönemde ülke ortalamasının üstünde seyretmiştir.

Tablo 40: Bilecik İli Kişi Başına GSYH ve Sanayi GSYH'sinin Gelişimi (USD)

3.3 İL SANAYİ YAPISI

Bilecik ilinde 2021 yılında 107 hektarı organize sanayi bölgesi (OSB), 26 hektarı sanayi sitesi (SS) ve 328 hektarı planlı sanayi alanları dışında olmak üzere toplam 461 hektar sanayi alanı vardır. İlde ayrıca toplam 13 hektar büyüklüğünde serbest bölge vardır.

Sanayi Sicil Bilgi Sistemi (SSBS) kayıtlarına göre Bilecik ilinde 2021 yılında 107 'si OSB'lerde, 26'sı sanayi sitelerinde ve 328'i planlı sanayi bölgeleri dışında, Yıllık İşletme Cetveli (YİC) veren toplam 461 sanayi işletmesi vardır.

Bilecik ilinde sanayi işletmelerinin sektörel dağılımı incelendiğinde; ilk sırada %21,04 ile 23. Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı, ikinci sırada %19,96 ile 35. Elek., gaz, buhar ve havalandırma sistemleri üretim ve dağıtım, üçüncü sırada ise %14,97 ile 08. Diğer madencilik ve taş ocakçılığı alt sektörlerinin yer aldığı görülmektedir.

İlde 2021 yılında SSBS'ne 64 işletmenin kaydı yapılmış, 24 işletmenin kaydı iptal edilmiştir. Bilecik ilinde 2020 yılında sanayi sektöründe toplam 29984 kişi istihdam edilmiştir. İlde sanayi sektörünün

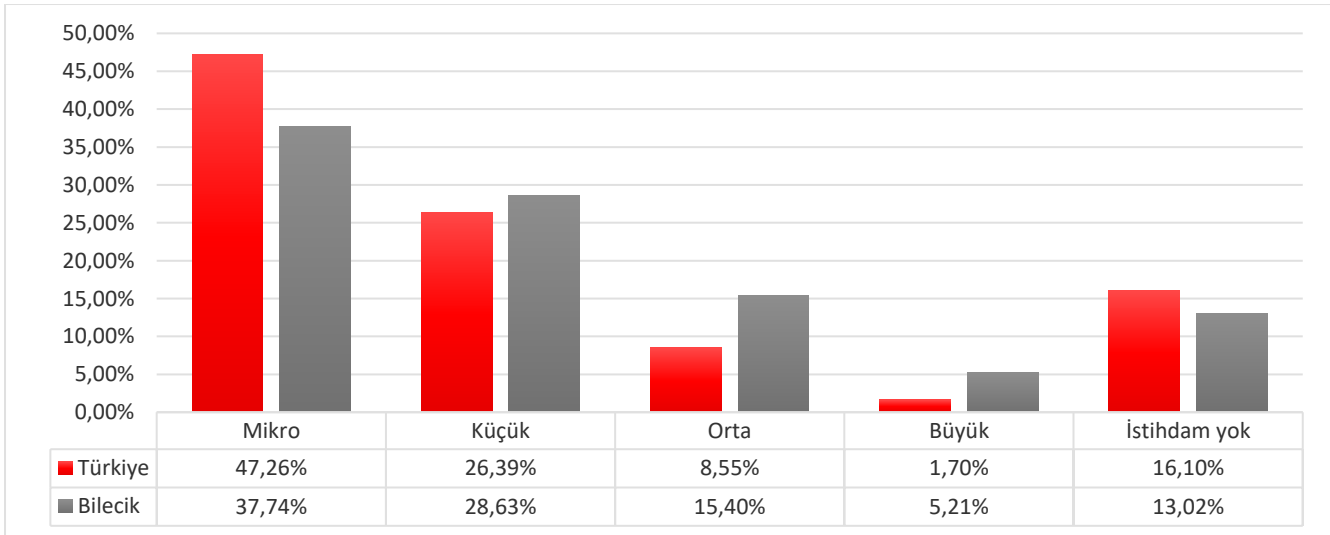
istihdamında; %46,32 ile 23. Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı, %10,11 ile 24. Ana metal sanayii, %6,77 ile 22. Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı alt sektörleri ilk üç sırada yer almaktadır.

3.3.1 Ölçek Dağılımı

Bilecik ilinde 2021 yılında yıllık işletme cetveli veren toplam 461 sanayi işletmesinin; çalışan sayısına göre %37,74 'i mikro, %28,63 'i küçük, %15,4 'i orta ve %5,21 'i büyük ölçekli işletmelerdir. İşletmelerin %13,02 'i 2021 yılında istihdam bildirmemiştir. Bu işletmelerin bir kısmı ücretli çalışan istihdam etmeyen ve sahipleri SGK, 5510 sayılı Kanununun 4-1/b maddesi kapsamında sigortalı (BAĞ-KUR) olan işletmeler, bir kısmı ise 2021 yılında üretim faaliyetinde bulunmayan işletmelerdir.

Mikro ölçekli işletmelerin payının ülke ortalamasından düşük; küçük, orta ve büyük ölçekli işletmelerin paylarının ülke ortalamalarından yüksek olduğu ilde; işletmelerin ölçek yapısı ülke ortalamalarından ayrılmaktadır.

Tablo 41: Bilecik İli Sanayisi Ölçek Dağılımı (2021)

3.3.2 İşletmelerin Sektörel Dağılımı

Bilecik ilinde sanayi işletmelerinin sektörel dağılımı incelendiğinde; ilk sırada %21,04 ile 23. Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı, ikinci sırada %19,96 ile 35. Elek., gaz, buhar ve havalandırma sistemleri üretim ve dağıtım, üçüncü sırada ise %14,97 ile 08. Diğer madencilik ve taş ocakçılığı alt sektörlerinin yer aldığı görülmektedir. İlde 6 alt sektörde faaliyet gösteren işletme yoktur

Tablo 42: Bilecik İlinde Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı (2021)

Sektörler (NACE Rev 2)	Türkiye		Bilecik		Türkiye içindeki sektörel payı (%)
	İşletme sayısı	Pay (%)	İşletme sayısı	Pay (%)	
B. Madencilik ve taş ocakçılığı	5.055	3,39	69	14,97	1,36
05. Kömür ve linyit çıkartılması	228	0,15	0	0,00	0,00
06. Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı	123	0,08	0	0,00	0,00
07. Metal cevherleri madenciliği	593	0,40	0	0,00	0,00
08. Diğer madencilik ve taş ocakçılığı	4.111	2,76	69	14,97	1,68
C. İmalat	139.507	93,66	300	65,08	0,22
10. Gıda ürünlerinin imalatı	21.481	14,42	39	8,46	0,18
11. İçeceklerin imalatı	550	0,37	4	0,87	0,73
12. Tütün ürünleri imalatı	95	0,06	0	0,00	0,00
13. Tekstil ürünlerinin imalatı	11.752	7,89	6	1,30	0,05
14. Giyim eşyalarının imalatı	9.477	6,36	6	1,30	0,06
15. Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	2.974	2,00	0	0,00	0,00
16. Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mob.hrç.)	6.284	4,22	12	2,60	0,19
17. Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	2.495	1,68	5	1,08	0,20
18. Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	2.182	1,46	5	1,08	0,23
19. Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	239	0,16	1	0,22	0,42
20. Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	4.698	3,15	19	4,12	0,40
21. Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malz. im.	264	0,18	2	0,43	0,76
22. Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	10.485	7,04	18	3,90	0,17
23. Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	8.024	5,39	97	21,04	1,21
24. Ana metal sanayii	4.141	2,78	26	5,64	0,63
25. Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (mak.teç.hrç.)	15.883	10,66	27	5,86	0,17
26. Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	1.449	0,97	0	0,00	0,00
27. Elektrikli teçhizat imalatı	4.238	2,85	2	0,43	0,05
28. Başka yerde sınıflandırılmamış makine ekipman imalatı	14.366	9,65	20	4,34	0,14
29. Motorlu kara taşıtı, treyler ve yarı treyler imalatı	2.465	1,65	3	0,65	0,12
30. Diğer ulaşım araçlarının imalatı	767	0,51	1	0,22	0,13
31. Mobilya imalatı	12.171	8,17	6	1,30	0,05
32. Diğer imalatlar	3.027	2,03	1	0,22	0,03
D. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretim ve dağıtım	4.381	2,94	92	19,96	2,10
35. Elek., gaz, buhar ve havalandırma sistemleri üretim ve dağıtım	4.381	2,94	92	19,96	2,10
Sanayi toplam	148.943	100,00	461	100,00	0,31

3.3.3 İstihdam

Tablo 43: Bilecik İlinde Sanayi Sektöründe İstihdamın Dağılımı (2021)

Sektörler (NACE Rev 2)	Türkiye		Bilecik		Türkiye içindeki sektörel payı (%)
	İstihdam	Pay (%)	İstihdam	Pay (%)	
B. Madencilik ve taş ocakçılığı	147.106	3,52	1.112	3,71	0,76
05. Kömür ve linyit çıkartılması	40.063	0,96	0	0,00	0,00
06. Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı	3.578	0,09	0	0,00	0,00
07. Metal cevherleri madenciliği	27.582	0,66	0	0,00	0,00
08. Diğer madencilik ve taş ocakçılığı	75.883	1,82	1.112	3,71	1,47
C. İmalat	3.983.684	95,35	28.682	95,66	0,72
10. Gıda ürünlerinin imalatı	499.129	11,95	1.587	5,29	0,32
11. İçeceklerin imalatı	20.799	0,50	72	0,24	0,35
12. Tütün ürünleri imalatı	5.742	0,14	0	0,00	0,00
13. Tekstil ürünlerinin imalatı	498.343	11,93	250	0,83	0,05
14. Giyim eşyalarının imalatı	470.472	11,26	462	1,54	0,10
15. Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	58.844	1,41	0	0,00	0,00
16. Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mob.hrç.)	67.174	1,61	323	1,08	0,48
17. Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	78.668	1,88	641	2,14	0,81
18. Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	36.411	0,87	279	0,93	0,77
19. Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	13.441	0,32	114	0,38	0,85
20. Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	136.261	3,26	1.725	5,75	1,27
21. Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malz. im.	30.371	0,73	57	0,19	0,19
22. Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	252.325	6,04	2.031	6,77	0,80
23. Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	235.293	5,63	13.890	46,32	5,90
24. Ana metal sanayii	184.450	4,41	3.030	10,11	1,64
25. Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (mak.teç.hrç.)	363.083	8,69	1.465	4,89	0,40
26. Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	72.145	1,73	0	0,00	0,00
27. Elektrikli teçhizat imalatı	174.061	4,17	1.062	3,54	0,61
28. Başka yerde sınıflandırılmamış makine ekipman imalatı	290.555	6,95	693	2,31	0,24
29. Motorlu kara taşıtı, treyler ve yarı treyler imalatı	205.807	4,93	321	1,07	0,16
30. Diğer ulaşım araçlarının imalatı	76.604	1,83	146	0,49	0,19
31. Mobilya imalatı	153.393	3,67	529	1,76	0,34
32. Diğer imalatlar	60.313	1,44	5	0,02	0,01
D. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretim ve dağıtımı	47.275	1,13	190	0,63	0,40
35. Elek., gaz, buhar ve havalandırma sist. ür. ve dağıtımı	47.275	1,13	190	0,63	0,40
Sanayi toplam	4.178.065	100,00	29.984	100,00	0,72

Tablo 44: İstihdama Göre Bilecik İlindeki Büyük İşletmeler (2021)

	Firma unvan	Sektör NACE Rev. 2
1	ECZACIBAŞI YAPI GEREÇLERİ SANAYİ VE TİCARET VİTRA SERAMİK GRUBU BOZÜYÜK TESİSLERİ	23.42 Seramik sıhhi ürünlerin imalatı
2	VİTRA KARO SANAYİ VE TİCARET BOZÜYÜK FABRİKASI	20.30 Boya, vernik ve benzeri kaplayıcı maddeler ile matbaa mürekkebi ve macun imalatı
3	TERMAL SERAMİK SANAYİ VE TİCARET	23.31 Seramik karo ve kaldırım taşları imalatı
4	SÖĞÜTSEN SERAMİK SANAYİ İNŞAAT MADENCİLİK İTHALAT İHRACAT SÖĞÜT ŞUBESİ	23.31 Seramik karo ve kaldırım taşları imalatı
5	PORLAND PORSELEN SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ BİLECİK ŞUBESİ	23.41 Seramik ev ve süs eşyaları imalatı
6	BİEN YAPI ÜRÜNLERİ TURİZM VE TİCARET BİLECİK ŞUBESİ	23.20 Ateşe dayanıklı (refrakter) ürünlerin imalatı
7	BİEN YAPI ÜRÜNLERİ SANAYİ TURİZM VE TİCARET BOZÜYÜK ŞUBESİ	23.31 Seramik karo ve kaldırım taşları imalatı
8	TÜRK DEMİRDÖKÜM FABRİKALARI BOZÜYÜK FABRİKASI (TESİSLERİ)	27.51 Elektrikli ev aletlerinin imalatı
9	PARK CAM SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ BOZÜYÜK ŞUBESİ	23.13 Çukur cam imalatı
10	DEMİSAŞ DÖKÜM EMAYE MAMÜLLERİ SANAYİ BİLECİK ŞUBESİ	24.51 Demir döküm

Bilecik ili sanayi istihdamının çalışan tipine göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir. İldeki sanayi işletmelerinde çalışan nitelikli işgücünün (mühendis, teknisyen, diğer teknik ve usta) il istihdamı içindeki payları ülke ortalamalarına yakındır.

İldeki sanayi işletmelerinde çalışan nitelikli işgücünün il istihdamı içindeki payları; mühendis, teknisyen ve usta istihdamında ülke ortalamalarının altında ve diğer teknik istihdamında ise ülke ortalamalarının üstündedir.

Tablo 45: Bilecik İli Sanayi İstihdamının Çalışan Tipine Göre Dağılımı (2021)

Çalışan tipi	Türkiye		Bilecik		Türkiye içindeki payı (%)
	Kişi	Pay (%)	Kişi	Pay (%)	
Mühendis	174.209	4,17	1.092	3,64	0,63
Teknisyen	137.529	3,29	925	3,08	0,67
Diğer teknik	69.138	1,65	502	1,67	0,73
Usta	270.432	6,47	1.206	4,02	0,45
İşçi	2.846.464	68,13	20.215	67,42	0,71
Kalfa	14.187	0,34	18	0,06	0,13
Çırak	19.517	0,47	43	0,14	0,22
Taşeron işçi	143.418	3,43	3.648	12,17	2,54
BAĞ-KUR'lu	55.968	1,34	53	0,18	0,09
İdari personel	447.203	10,70	2.282	7,61	0,51
Toplam	4.178.065	100,00	29.984	100,00	0,72

3.3.4 İl Sanayinin İlçelere Dağılımı

Bilecik ilindeki sanayi işletmelerinin ve istihdamın ilçelere dağılımı aşağıda verilmiştir. İldeki sanayi işletmeleri Bozüyük ilçesinde yoğunlaşmıştır. Sanayi tesislerinin %29,50'si, istihdamın ise %43,59'u bu ilçededir. Adresinde ilçesini belirtmeyen 5 işletmede 12 kişi istihdam edilmektedir. İldeki sanayi kuruluşları ilçelere dengeli bir şekilde dağılmamıştır.

Tablo 46: Bilecik İlinde Sanayi İşletmelerinin İlçelere Göre Dağılımı (2021)

İlçeler	Sanayi tesisi sayısı	İldeki payı (%)	İstihdam	İldeki payı (%)
Bozüyük	136	29,50	13.069	43,59
Gölpazarı	14	3,04	243	0,81
İnhisar	4	0,87	34	0,11
Merkez	164	35,57	9.875	32,93
Osmaneli	57	12,36	2.453	8,18
Pazaryeri	38	8,24	1.112	3,71
Söğüt	36	7,81	3.150	10,51
Yenipazar	7	1,52	36	0,12
(Boş)	5	1,08	12	0,04
Genel Toplam	461	100,00	29.984	100,00

3.3.5 İl İmalat Sanayinin Teknoloji Düzeyi

Bilecik ilindeki imalat sanayi işletmelerinin %0,67'i yüksek teknoloji ve %15'i orta-yüksek teknoloji düzeyindedir.

İmalat sanayinde çalışanların ise %0,2'i yüksek teknolojili ve %13,76'i orta-yüksek teknolojili işletmelerde istihdam edilmektedir.

Tablo 47: Bilecik İlinde İmalat Sanayi İşletmelerinin Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı (2021)

Teknoloji düzeyi	İşletme sayısı		İl		Türkiye içindeki payı (%)	İstihdam		İl		Türkiye içindeki payı (%)
	Ülke	Pay (%)	İl	Pay (%)		Ülke	Pay (%)	İl	Pay (%)	
Yüksek teknoloji	1.818	1,32	2	0,67	0,11	126.003	3,19	57	0,20	0,05
Orta-yüksek teknoloji	27.654	20,10	45	15,00	0,16	863.463	21,84	3.947	13,76	0,46
Orta-düşük teknoloji	38.609	28,06	169	56,33	0,44	1.069.227	27,05	20.530	71,58	1,92
Düşük teknoloji	69.500	50,52	84	28,00	0,12	1.894.062	47,92	4.148	14,46	0,22
Toplam	137.581	100,00	300	100,00	0,22	3.952.755	100,00	28.682	100,00	0,73

İldeki yüksek, orta-yüksek ve düşük teknoloji düzeyindeki işletmelerin ve istihdamlarının il imalat sanayi içindeki payları ülke ortalamalarından düşükken, orta-düşük teknoloji düzeyindeki işletmelerin ve istihdamlarının il imalat sanayi içindeki payları ülke ortalamalarından yüksektir.

3.3.6 İl Sanayinin Enerji Görünümü

Bilecik ilindeki elektrik kurulu gücünün yıllar itibarıyla gelişimi aşağıdaki tabloda verilmiştir. 2016-2021 döneminde ilin elektrik kurulu gücü yıllık ortalama %20 artmıştır. İldeki elektrik üretim tesislerinin kurulu gücü 2021 sonu itibarıyla 271,49 MW'tır ve Türkiye elektrik kurulu gücünün % 0,27'si kadardır. 2021 yılında ildeki kurulu gücün %67,91'i lisanslı, %32,19'u lisanssız tesislerdedir.

Tablo 48: Bilecik İlının Elektrik Kurulu Gücü

Yıl	Bilecik ili elektrik kurulu gücü						İlin Türkiye içindeki payı (%)		
	Lisanslı (MW)	Değişim (%)	Lisanssız (MW)	Değişim (%)	Toplam (MW)	Değişim (%)	Lisanslı kurulu güçte	Lisanssız kurulu güçte	Toplam kurulu güçte
2016	126,79	-	0,14	-	126,93	-	0,16	0,01	0,16
2017	124,79	-1,58	5,05	3.507,14	129,84	2,29	0,15	0,16	0,15
2018	85,94	-31,13	47,89	848,32	133,83	3,07	0,10	0,90	0,15
2019	96,74	12,57	77,01	60,81	173,75	29,83	0,11	1,22	0,19
2020	133,18	37,67	85,31	10,78	218,49	25,75	0,15	1,25	0,23
2021	184,38	38,44	87,11	2,11	271,49	24,26	0,20	1,15	0,27

Bilecik ilindeki elektrik üretiminin yıllar itibarıyla gelişimi aşağıdaki tabloda verilmiştir. 2016-2021 döneminde ilin elektrik üretimi yıllık ortalama % 15 artmıştır. İldeki elektrik üretimi 2021 sonu itibarıyla 445,77 GWh'dir ve Türkiye elektrik üretiminin %0,13'ü kadardır. 2021 yılında ildeki elektriğin %67,18'i lisanslı, %32,82'si lisanssız tesisler tarafından üretilmiştir.

Tablo 49: Bilecik İlinin Elektrik Üretimi

Yıl	Bilecik ili elektrik üretimi						İlin Türkiye içindeki payı (%)		
	Lisanslı (GWh)	Değişim (%)	Lisanssız* (GWh)	Değişim (%)	Toplam (GWh)	Değişim (%)	Lisanslı üretimdeki	Lisanssız üretimdeki	Toplam üretimdeki
2016	248,85	-	0,07	-	248,92	-	0,09	0,01	0,09
2017	216,58	-12,97	6,34	8.966,47	222,92	-10,45	0,07	0,21	0,08
2018	159,05	-26,56	65,85	938,57	224,90	0,89	0,05	0,80	0,07
2019	173,25	8,93	106,65	61,96	279,90	24,45	0,06	1,08	0,09
2020	204,45	18,01	133,57	25,25	338,02	20,77	0,07	1,19	0,11
2021	299,49	46,49	146,28	9,51	445,77	31,88	0,09	1,22	0,13

Bilecik ilindeki faturalanan elektrik tüketiminin yıllar itibarıyla gelişimi aşağıdaki tabloda verilmektedir. İl sanayinin tükettiği elektrik miktarı 2016 yılında 1.277.820 MWh iken yıllık ortalama % 20 artarak 2021 yılında 2.020.571 MWh düzeyine çıkmıştır. İncelenen dönemde ilde sanayide kullanılan elektriğin il toplam elektrik kullanımındaki payı artmış olup, 2021 yılında %89 düzeyindedir.

2016-2021 döneminde ilin sanayideki elektrik tüketiminin ülkenin sanayideki elektrik tüketimi içindeki payları artmış olup 2021 yılında %1,81 düzeyindedir. İlin toplam elektrik tüketiminin ülke toplamı içindeki payları da artmış olup 2021 yılında %0,92 düzeyindedir.

Tablo 50: Bilecik İli Sanayinin Faturalanan* Elektrik Tüketimi

*Faturaya konu edilmeyen teknik ve teknik olmayan kayıplar ile satış kabul edilmeyen tüketimler, bu kısımdaki verilere dahil değildir.

Yıl	Bilecik ili elektrik tüketimi					İlin Türkiye içindeki payı (%)	
	Sanayi (MWh)	Değişim (%)	Toplam (MWh)	Değişim (%)	Sanayinin ildeki payı (%)	Sanayideki	Toplamdaki
2016	1.277.820	26,28	1.607.446	20,49	79,49	1,42	0,76
2017	1.443.166	12,94	1.803.023	12,17	80,04	1,52	0,80
2018	1.599.571	10,84	1.884.308	4,51	84,89	1,65	0,81
2019	1.513.126	-5,40	1.796.234	-4,67	84,24	1,60	0,78
2020	1.744.723	15,31	2.027.587	12,88	86,05	1,75	0,87
2021	2.020.571	15,81	2.323.439	14,59	86,96	1,81	0,92

Tablo 51: Bilecik İli Yenilenebilir Enerji Kaynaklarıyla Elektrik Üreten Tesisler (2021)

Kaynak türü	Lisanslı		Lisanssız	
	Santral sayısı	Kurulu güç (MW)	Santral sayısı	Kurulu güç (MW)
Güneş enerjisi	0	0	107	82,85
Rüzgâr enerjisi	0	0	0	0
Hidroelektrik enerji	2	13	0	0
Biyogaz enerjisi	1	1,6	0	0
Toplam	3	14,6	107	82,85

Bilecik ilindeki doğalgaz tüketiminin yıllar itibarıyla gelişimi aşağıdaki tabloda verilmektedir. İlde **sanayinin** tükettiği doğalgaz miktarı 2016 yılında 355,75 milyon Sm³ iken yıllık ortalama %10 artarak 2021 yılında 558,37 milyon Sm³ düzeyine çıkmıştır. İncelenen dönemde sanayinin ilin doğalgaz tüketimindeki payı artmış olup, 2021 yılında % 87,30 düzeyindedir.

2016-2021 döneminde ilin **sanayideki** doğalgaz tüketiminin, ülkenin sanayideki doğalgaz tüketimi içindeki payları hafif dalgalı bir seyir izlemiş olup 2021 yılında % 3,65 düzeyindedir. İlin **toplam** doğalgaz tüketiminin ülke toplamı içindeki payları da hafif dalgalı /dalgalı bir seyir izlemiş olup 2021 yılında %1,07 düzeyindedir.

Tablo 52: Bilecik İli Sanayinin Doğalgaz Tüketimi

Yıl	Dönüşüm/çevrim ve enerji (Milyon Sm ³)	Değişim (%)	Sanayi * (Milyon Sm ³)	Değişim (%)	Toplam (Milyon Sm ³)	Değişim (%)	Sektörün il toplamındaki payı (%)		İlin Türkiye içindeki payı (%)		
							Dönüşüm/çevrim ve enerji	Sanayi	Dönüşüm/çevrim ve enerjideki	Sanayideki	Toplamdaki
2016	14,16	#SAYI/0!	355,75	-11,33	427,38	-5,94	3,31	83,24	0,08	2,52	0,92
2017	11,81	-16,65	391,41	10,02	474,41	11,01	2,49	82,50	0,05	2,93	0,88
2018	0,59	-94,98	445,11	13,72	511,91	7,90	0,12	86,95	0,00	3,71	1,04
2019	0,85	43,43	406,47	-8,68	480,05	-6,22	0,18	84,67	0,01	3,27	1,06
2020	0,47	-44,37	453,67	11,61	526,33	9,64	0,09	86,19	0,00	3,57	1,09
2021	0,43	-8,61	558,37	23,08	639,57	21,52	0,07	87,30	0,00	3,65	1,07

* Dönüşüm/çevrim, enerji ve sanayi sektörlerinin toplamıdır.

3.3.7 İl Sanayi Genel Değerlendirme

Bilecik İldeki toplam işletme sayısı önceki yıla göre %6,47 artarken en yüksek oranlı artış orta ölçekli işletmelerde görülmüştür.

SSBS'ye kaydedilen işletme sayısı önceki yıla göre %45,45 artarken, kaydı silinen işletme sayısı %-17,24 azalmıştır.

İldeki toplam istihdam sayısı önceki yıla göre %9,91 artarken, en yüksek oranlı artış %21,55 ile diğer teknik istihdamında görülmüştür.

Önceki yıla göre ildeki sanayinin elektrik tüketimi %15,81 artmış, doğalgaz tüketimi ise %23,05 artmıştır.

Tablo 53: İl Sanayindeki Seçili Göstergelerin Önceki Yıla Göre Değişimi

Veriler	2020	2021	Değişim (%)	Yön
Faaliyet gösterilen sektör sayısı	21	22	4,76	↑
İşletme sayısı	433	461	6,47	↑
Mikro (1)	221	234	5,88	↑
Orta	123	132	7,32	↑
Küçük	62	71	14,52	↑
Büyük	27	24	-11,11	↓
Kurulan-kapanan işletme sayısı farkı	15	40	166,67	↑
Yeni kayıt sayısı (2)	44	64	45,45	↑
Kaydı iptal edilen işletme sayısı	29	24	-17,24	↓
Toplam istihdam	27.281	29.984	9,91	↑
Mühendis	1.009	1.092	8,23	↑
Teknisyen	963	925	-3,95	↓
Diğer teknik	413	502	21,55	↑
Usta	1.304	1.206	-7,52	↓
Diğer (kalifiye olmayan işgücü)	23.592	26.259	11,30	↑
Sanayi ihracatı (SSBS) (USD)	767.092.424	1.087.308.694	41,74	↑
Sanayinin toplam elektrik tüketimi (MWh)	1.744.723	2.020.571	15,81	↑
Sanayinin doğalgaz tüketimi (Milyon Sm³)	454.137.765	558.799.325	23,05	↑
Dönüşüm/ çevrim ve enerji (Milyon Sm ³)	472.469	431.799	-8,61	↓
Sanayi (3) (Milyon Sm ³)	453.665.296	558.367.527	23,08	↑

İldeki toplam işletme sayısı önceki yıla göre %6,47 artarken en yüksek oranlı artış küçük ölçekli işletmelerde görülmüştür.

SSBS'ye kaydedilen işletme sayısı önceki yıla göre %45,45 artarken, kaydı silinen işletme sayısı %17,24 azalmıştır.

İldeki toplam istihdam sayısı önceki yıla göre %9,91 artarken, en yüksek oranlı artış %21,55 ile diğer teknik istihdamında görülmüştür.

Önceki yıla göre ildeki sanayinin elektrik tüketimi %15,81 artmış, doğalgaz tüketimi ise %23,05 artmıştır.

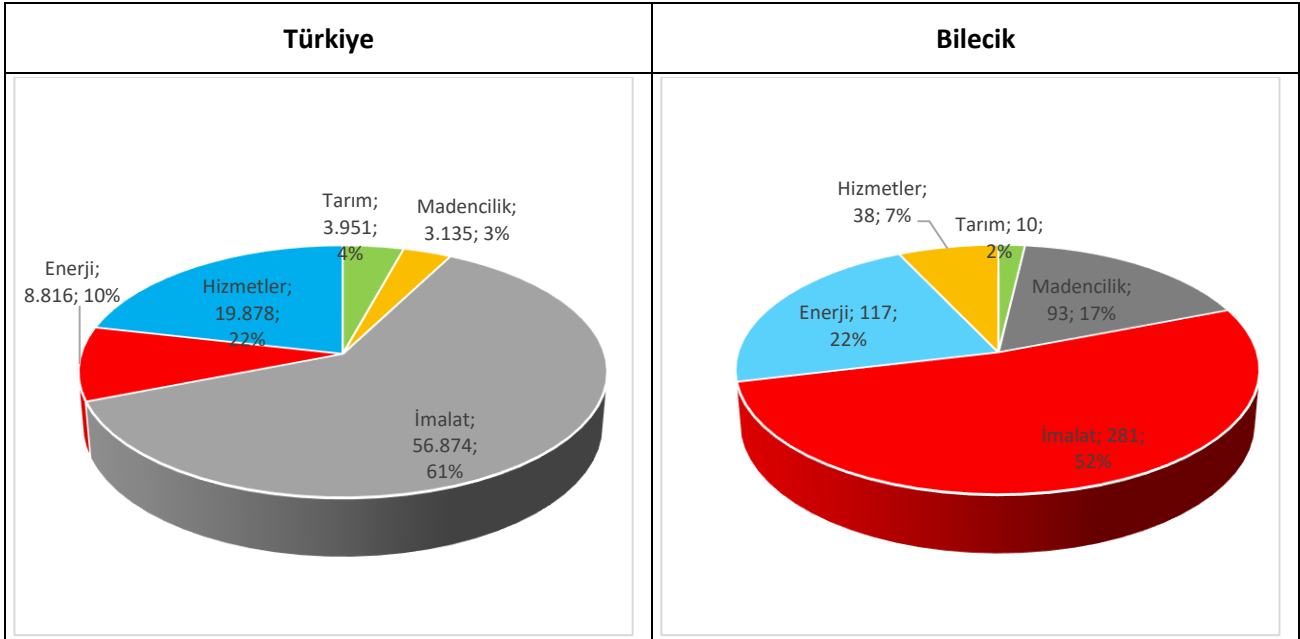
3.4 İL SANAYİNDE ÖNE ÇIKAN YATIRIM ALANLARI

3.4.1 Teşvik Belgesi Kapsamında Yapılan Yatırımların Sektörel Dağılımı (2001-2021)

Bilecik iline 2001-2021 döneminde 73' ü yabancı, 466' sı yerli sermayeli toplam 539 teşvik belgesi verilmiştir. Ülke genelindeki yabancı sermayeli teşvik belgelerinin %1,53' ü, yerli sermayeli teşvik belgelerinin %0,53' ü ve toplam teşvik belgelerinin %0,58' i Bilecik iline verilmiştir. İle verilen teşvik belgelerinin sektörel dağılımı Türkiye ile karşılaştırmalı olarak aşağıdaki grafiklerde gösterilmiştir.

Sektörel dağılıma göre ülke genelinde verilen teşvik belgelerinin; tarımda %0,25' i, madencilikte %2,97' si, imalatta %0,49' u, enerjide %1,33' ü ve hizmetlerde ise %0,19' u Bilecik ilindedir.

Tablo 54: Bilecik İli Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (2001-2021)

*Aktif ve tamamlama vizesi yapılmış kayıtları içermektedir.

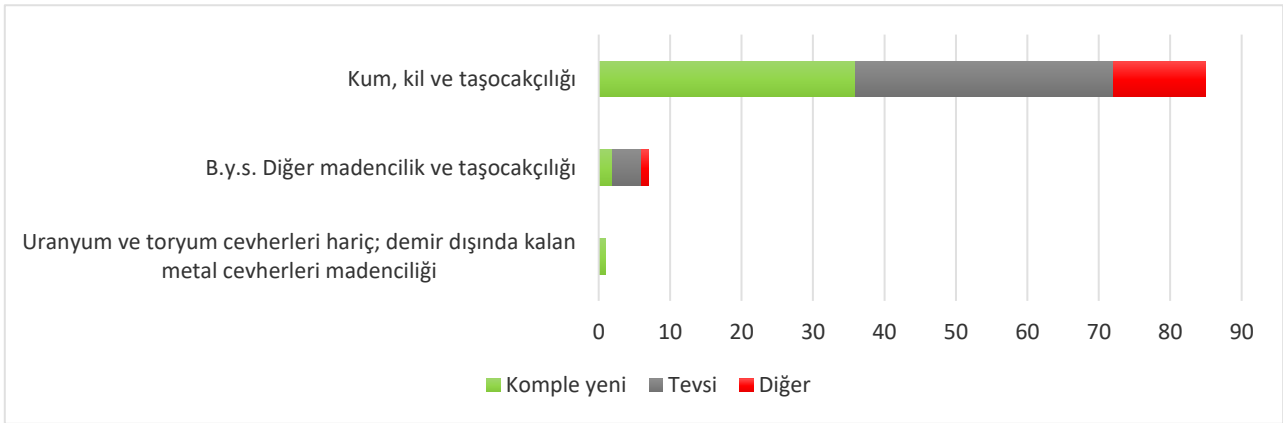
Bilecik iline verilen teşvik belgelerinin yatırım cinslerine göre dağılımı incelendiğinde; %55,47'si komple yeni, %27,27'si tevsi ve %17,25'i diğer yatırım cinslerinde olduğu görülmektedir.

Ülke genelindeki komple yeni yatırım teşvik belgelerinin %0,54'ü, tevsi yatırım teşvik belgelerinin %0,53'ü, diğer yatırım teşvik belgelerinin %0,97'si Bilecik ilindedir.

Bilecik ilinde madencilik sektöründe 2001-2021 döneminde 3'i yabancı, 90'i yerli sermayeli toplam 93 teşvik belgesi verilmiştir. Teşvik belgelerinin 39'u (%41,94) komple yeni, 40'ı (%43,01) tevsi, 14'ü (%15,05) diğer yatırım cinslerindedir.

Teşvik belgesi sayısına göre en çok yatırım yapılan alt sektörler 85 teşvik belgesi ile 'kum, kil ve taşocakçılığı', 7 teşvik belgesi ile 'b.y.s. diğer madencilik ve taşocakçılığı'dır.

Tablo 55: Yatırımın Cinsine Göre Bilecik İlinde Teşvik Belgesi Verilen Madencilik Alt Sektörleri (2001-2021)

*Aktif ve tamamlama vizesi yapılmış kayıtları içermektedir.

Bilecik ilinde imalat sektöründe 2001-2021 döneminde 66'sı yabancı sermayeli, 215'i yerli sermayeli toplam 281 teşvik belgesi verilmiştir. Teşvik belgelerinin 106'sı (%37,72) komple yeni yatırım, 105'i (%37,37) tevsi, 70'i (%24,91) diğer yatırım cinslerindedir.

Teşvik belgesi sayısına göre en çok yatırım yapılan alt sektörler 33 teşvik belgesi ile yapı malzemeleri dışındaki, ateşe dayanıklı olmayan seramik eşya imalatı (çanak, çömlek, çini, porse, 32 teşvik belgesi ile ateşe dayanıklı olmayan, kil ve seramik yapı malzemesi ürünlerinin imalatı, 15 teşvik belgesi ile ateşe dayanıklı seramik ürünlerin imalatıdır.

Bilecik iline enerji sektöründe 2001-2021 döneminde 1'i yabancı, 116'sı yerli sermayeli toplam 117 teşvik belgesi verilmiştir. Teşvik belgelerinin 113'ü (%96,58) komple yeni yatırım, 0'ü (%0) tevsi, 4'ü (%3,42) diğer yatırım cinslerindedir.

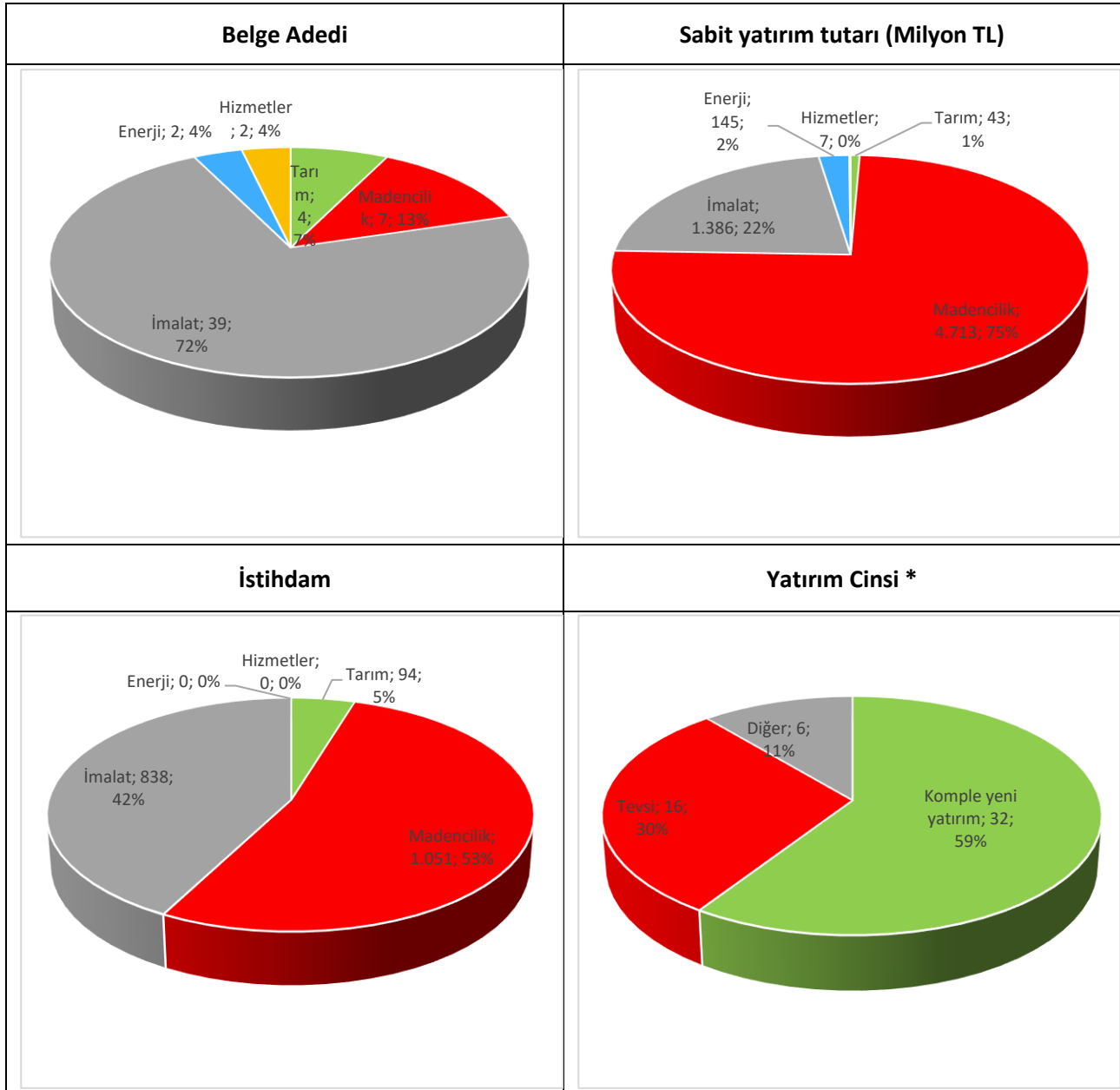
Teşvik belgelerinin tümü elektrik üretimi, iletimi ve dağıtım alt sektöründedir.

3.4.2 Teşvik Belgesi Kapsamında Yapılan Yatırımlar (2021)

Bilecik iline 2021 yılında 4'i yabancı, 50'i yerli sermayeli; toplam 54 teşvik belgesi verilmiştir. Toplam 6295,03 milyon TL tutarındaki sabit yatırımın %98,29'i yerli, %1,71'i ise yabancı sermayelidir. 2021 yılında verilen teşvik belgeleri ile 1983 kişilik istihdam oluşturulması

öngörülmüştür. 2021 yılı teşvik belgelerinin belge sayısı, sabit yatırım tutarı, istihdam ve yatırım cinsine göre sektörel dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 56: Bilecik İli Teşvik Belgelerinin Sektörel Dağılımı (2021)

* Teşvik belgesi sayısına göre hesaplanmıştır.

Bilecik ilinde madencilik sektöründe 2001-2021 döneminde 3'i yabancı, 90'i yerli sermayeli toplam 93 teşvik belgesi verilmiştir. Teşvik belgelerinin 39' u (%41,94) komple yeni, 40' ı (%43,01) tevsi, 14' ü' i (%15,05) diğer yatırım cinslerindedir.

Teşvik belgelerinin tümü 'kum, kil ve taşocakçılığı' alt sektöründedir

Bilecik ilinde madencilik sektöründe 2001-2021 döneminde 3' ü yabancı, 90' ı yerli sermayeli toplam 93 teşvik belgesi verilmiştir. Teşvik belgelerinin 39' u (%41,94) komple yeni, 40' ı (%43,01) tevsi, 14' ü (%15,05) diğer yatırım cinslerindedir.

Yalnız iki alt sektörde yatırım yapılmış olup; bu alt sektörler 85 teşvik belgesi ile 'kum, kil ve taşocakçılığı' ve 7 teşvik belgesi ile 'b.y.s. diğer madencilik ve taşocakçılığı'dır.

Bilecik ilinde madencilik sektöründe 2001-2021 döneminde 3'i yabancı, 90'i yerli sermayeli toplam 93 teşvik belgesi verilmiştir. Teşvik belgelerinin 39' u (%41,94) komple yeni, 40' ı (%43,01) tevsi, 14' ü (%15,05) diğer yatırım cinslerindedir.

Teşvik belgesi sayısına göre en çok yatırım yapılan alt sektörler 85 teşvik belgesi ile 'kum, kil ve taşocakçılığı', 7 teşvik belgesi ile 'b.y.s. diğer madencilik ve taşocakçılığı'dır.

3.5 SANAYİ ALANLARI

Bilecik ilinde sicil almış 8 adet OSB, 3'ü Bakanlığımızdan kredili olmak üzere toplam 7 adet sanayi sitesi vardır. İlde endüstri bölgesi ve serbest bölge yoktur. İldeki sanayi alanlarının yıllar itibarıyla değişimi aşağıda verilmiştir.

İldeki planlı sanayi alanları, sanayi alanı talebini karşılamaktadır.

İlde gelecekte ihtiyaç olması halinde sanayi alanı olarak kullanılabilir potansiyel alanlar vardır. Tarım alanı, sit alanı, çevre koruma alanı olmayan, altyapı erişim sorunu olmayan ya da düşük maliyetlerle altyapı ihtiyacı giderilebilecek alanlar mevcuttur.

3.5.1 Organize Sanayi Bölgeleri

Bilecik ilinde sicil almış 8 adet OSB vardır. OSB'lerden 6'sı faaliyete geçmiş olup, OSB'de altyapı yatırımı devam etmektedir.

3.5.1.1 Faaliyete Geçen / Tamamlanan Organize Sanayi Bölgeleri

1. Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 131)

- 1993 yılında 138,50 hektar alanda kurulan OSB 2001 yılında faaliyete geçmiştir.
- Bilecik 1. Organize Sanayi Bölgesinin toplam parsel sayısı 57 olup 43 parsel tahsis edilmiştir.
- Proje doluluk oranı %75'tir.
- 2018 yılında yeni yapılan revizyon çalışması ile yeni parseller oluştu. Yeni oluşan parseller için alt yapı çalışması yapılacaktır.
- Ağırlıklı sektör grubu; Metal, seramik, doğal taş, kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı sanayidir.

2. Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 162)

- 2001 yılında 412,60 hektar alanda kurulmuştur.
- Bilecik 2. Organize Sanayi Bölgesinin toplam parsel sayısı 99 olup 47 parsel tahsis edilmiştir.
- Proje doluluk oranı %56'dır.
- 2019 yılında parseller bölünerek parsel sayısı arttırıldığından doluluk oranı azalmıştır.

- Ağırıklı sektör grubu; seramik, doğal taş, tekstil metal imalatı sanayidir.

Bozüyük Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 97)

- 2003 yılında 523,50 hektar alanda kurulan OSB 2015 yılında faaliyete geçmiştir.
- Bozüyük Organize Sanayi Bölgesinin toplam parsel sayısı 126 olup 52 parsel tahsis edilmiştir.
- Proje doluluk oranı %42'dir.
- Alt yapı çalışmaları tamamlanmıştır. Ancak 70'er dönümlük 3 parsel bölünüp, küçük parseller oluşturulunca alt yapı eksiği çıkmıştır.
- Ağırıklı sektör grubu; Demir çelik, makine metaldir.

Söğüt Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 84)

- 2001 yılında 97,00 hektar alanda kurulmuştur.
- Söğüt Organize Sanayi Bölgesinin toplam parsel sayısı 4 olup 2 parsel tahsis edilmiştir.
- Proje doluluk oranı %50'dir.
- Alt yapı çalışmaları devam ediyor. Kısmen tamamlandı.
- Ağırıklı sektör grubu; Demir çelik, makine metaldir

Osmaneli Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 83)

- 2001 yılında 99,50 hektar alanda kurulan OSB 2009 yılında faaliyete geçmiştir.
- Osmaneli Organize Sanayi Bölgesinin toplam parsel sayısı 18 olup 13 parsel tahsis edilmiştir.
- Proje doluluk oranı %55'tir.
- Ağırıklı sektör grubu; kimya, plastik, metal imalat sanayidir

Pazaryeri Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 161)

- 2001 yılında 140,42 hektar alanda kurulmuştur.
- Pazaryeri Organize Sanayi Bölgesinin toplam parsel sayısı 51 olup 20 parsel tahsis edilmiştir.
- Proje doluluk oranı %44'tür.
- Alt yapı çalışmaları kısmen tamamlandı.

3.Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 346)

- 2019 yılında 507 hektar alanda kurulmuştur.
- Bilecik Valiliği'nin talebi ile yaklaşık 507 ha.'lık alanda yeni OSB alanı kurulması için kuruluş protokolü imzalanıp sicil almış kuruluş işlemleri bitmiştir. Kamulaştırma işlemleri devam etmektedir.

Gölpazarı Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi

3.5.1.2 Sanayi Siteleri

a) Tamamlanan Sanayi Siteleri

Bilecik ilinde, 3'ü Bakanlığımızdan kredili toplam 7 sanayi sitesi (SS) vardır. Tablodaki ilk 3 SS Bakanlığımız kredisi ile yapılmıştır.

Bilecik Küçük Sanayi Sitesi

- 193 adet işyeri bulunmaktadır. Ortalama alanları 160 m²'dir.
- Mevcut Küçük Sanayi Sitesinin kalarak, ikinci bir küçük sanayi sitesinin yapılması uygun olacağı düşünülmektedir.

Osmaneli Belediye Başkanlığı

- 50 adet işyeri bulunmaktadır. Ortalama alanları 100 m²'dir.
- Küçük Sanayi Sitesi Merkezin dışında olduğundan taşınması söz konusu değildir.
- S.S. Söğüt Ertuğrul Toplu İşyeri Yapı Koop.
- 60 adet işyeri bulunmaktadır. Ortalama alanları 100 m²'dir.
- Küçük Sanayi Sitesi Merkezin dışında olduğundan taşınması söz konusu değildir.

Gölpazarı Belediyesi Sanayi Sitesi

- 40 adet işyeri bulunmaktadır.
- İlçeye ait Sanayi Sitesi Merkezde konut alanları içinde kaldığından şehir dışına taşınması Belediye tarafından planlanmaktadır.

Pazaryeri Belediye Başkanlığı

- 22 adet işyeri bulunmaktadır. Ortalama alanları 58 m²'dir.
- Pazaryeri Belediyesinin KSS' nin yeni bir alana taşınması yönünde çalışmaları vardır.

Bozüyük Eski Küçük Sanayi Sitesi Yapı Koop.

- 126 adet işyeri bulunmaktadır. Ortalama alanları 99 m²'dir.
- KSS alanı ilçe merkezinde kalmaktadır. Yeni bir alana taşınması uygun olup Bozüyük Belediyesi' nin KSS' nin taşınması konusunda 2015 yılından itibaren proje çalışması vardır.

Bozüyük Yeni Küçük Sanayi Sitesi Yapı Koop.

- 240 adet işyeri bulunmaktadır. Ortalama alanları 99 m²'dir.
- SS alanı ilçe merkezinde kalmaktadır. Yeni bir alana taşınması uygun olup Bozüyük Belediyesinin KSS' nin taşınması konusunda 2015 yılından itibaren proje çalışması vardır.

3.6 TEKNOLOJİK DÖNÜŞÜM FAALİYETLERİ

3.6.1 Ar-Ge ve Yenilik Faaliyetleri

Bakanlığımız sanayide teknolojik dönüşümü sağlayarak ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için 5746 sayılı Kanun çerçevesinde teknoloji merkezleri, Ar-Ge merkezleri ve tasarım merkezlerinde yürütülen Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerine birçok destek ve teşvik vermektedir. Bilecik ilinde teknolojik dönüşüm faaliyetleri nedeniyle Bakanlığımızın 5746 sayılı Kanun kapsamında verdiği destek ve teşviklerden yararlanan birimler aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Bilecik ili, iller arasında Ar-Ge merkezi sayısına göre yapılan sıralamada 17. sırada, tasarım merkezi sayısına göre yapılan sıralamada ise 12.sıradadır.

3.6.2 Fikri Mülkiyet Hakları

Tablo 57: Bilecik İli Faydalı Model, Marka, Patent ve Tasarım Başvuru İstatistikleri

Faaliyet	Başvuru *				Tescil			
	2016-2020		2021 **		2016-2020		2021 **	
	Sayı	Türkiye içindeki payı (%)	Sayı	Türkiye içindeki payı (%)	Sayı	Türkiye içindeki payı (%)	Sayı	Türkiye içindeki payı (%)
Marka	447	0,08	166	0,09	286	0,07	109	0,10
Patent	46	0,12	15	0,18	8	0,07	2	0,06
Faydalı model	22	0,14	9	0,20	2	0,03	3	0,12
Dosya sayısı	63	0,15	9	0,06	60	0,15	10	0,09
Tasarım sayısı	414	0,21	23	0,04	403	0,22	25	0,06

* İlk başvuru sırasında geri çevrilen, işlemden kaldırılan başvurular, başvuru sayılarına dahildir. Başvuru sayıları, başvuru tarihlerine göre verilmiştir.

Bilecik ilinin 2021 yılında önceki yıla göre marka, patent başvuru sayıları artmış; faydalı model başvuru sayıları aynı kalmış; tasarım başvuru sayıları ise azalmıştır. Fikri mülkiyet başvuru sayılarına göre 2021 yılı verileriyle yapılan sıralamada Bilecik ili; 81 il arasında marka ve tasarım başvurularında 59. patent başvurularında 45. faydalı model başvurularında ise 57. sıralarda yer almıştır.

Bilecik ilinin 2021 yılında önceki yıla göre marka, patent, faydalı model tescil sayıları artmış; tasarım tescil sayısı ise azalmıştır. Fikri mülkiyet tescil sayılarına göre 2021 yılı verileriyle yapılan sıralamada Bilecik ili; 81 il arasında marka tescillerinde 57., patent tescillerinde 41., faydalı model tescillerinde 42. ve tasarım tescillerinde 55. sıralarda yer almıştır.

DESTEKLENEN SEKTÖRLER

1 -Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünce Sağlanan Destekler

15.06.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren teşvik sistemi 4 farklı uygulamadan oluşmaktadır:

- **Genel teşvik uygulamaları;** teşvik edilmeyecek yatırım konuları dışında kalan tüm yatırımları kapsamaktadır.
- **Bölgesel teşvik uygulamaları;** iller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedeflemektedir.
- **Öncelikli yatırımların teşviki;** belirli yatırım konularının 5. Bölge destekleri ile desteklenmesi hedeflenmektedir.
- **Stratejik yatırımların teşviki;** cari açığın azaltılmasına katkı sağlayacak katma değeri yüksek yatırımlar desteklenmektedir.

Tablo 58: Bu uygulamalar kapsamında ulusal veya uluslararası sermayeli firmalar tarafından ülkemizde gerçekleştirilecek yatırım projelerine sağlanacak destek unsurları aşağıdaki tabloda verilmiştir

Destek unsurları	Genel teşvik uygulamaları	Bölgesel teşvik uygulamaları	Öncelikli yatırımların teşviki	Stratejik yatırımların teşviki
KDV istisnası	✓	✓	✓	✓
Gümrük vergisi muafiyeti	✓	✓	✓	✓
Vergi indirimi		✓	✓	✓
Sigorta primi işveren hissesi desteği		✓	✓	✓
Sigorta primi (işçi hissesi) desteği*		✓	✓	✓
Faiz veya kâr payı desteği **		✓	✓	✓
Yatırım yeri tahsis		✓	✓	✓
KDV iadesi***				✓

* Yatırımın 6. Bölgede yapılması halinde veya Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı (TOSHP) kapsamında desteklenen stratejik yatırımlara sağlanır.

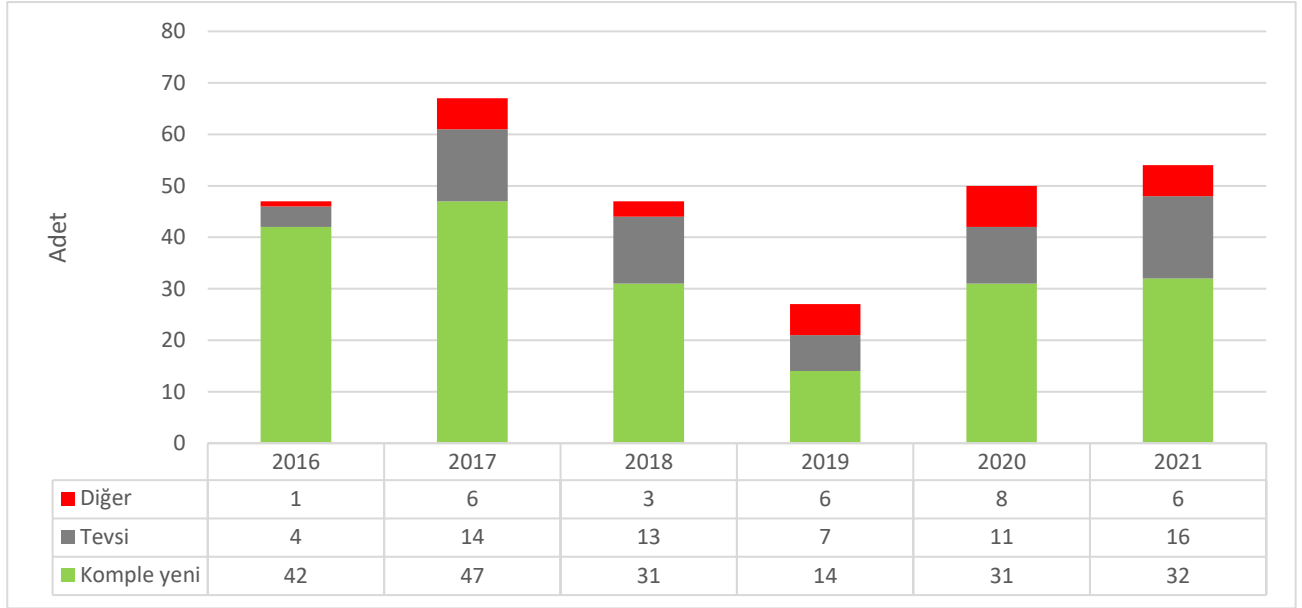
**Yatırımın bölgesel teşvik uygulamalarında 3., 4., 5. veya 6. bölgelerde gerçekleştirilmesi halinde sağlanır.

*** Sabit yatırım tutarı 500 milyon TL üzerinde olan stratejik yatırımlara sağlanır

2- 2016-2021 Döneminde Sağlanan Destekler

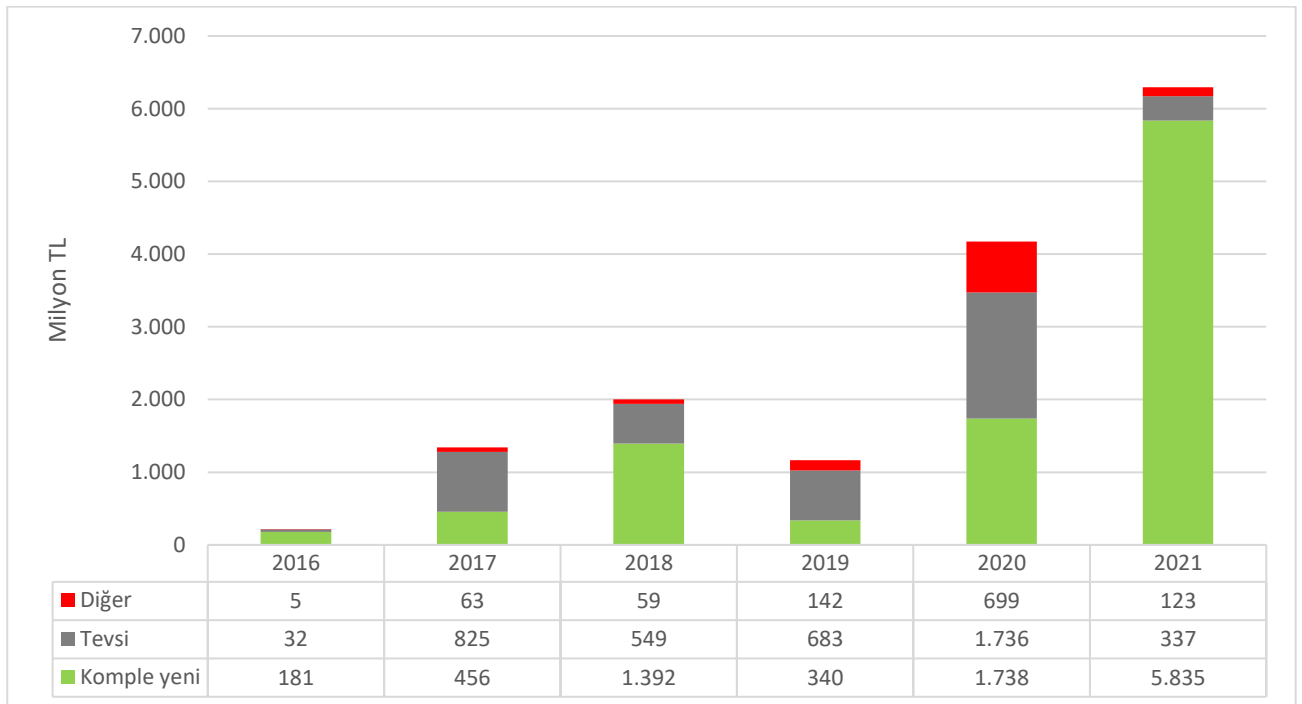
Bilecik ilinin 2016-2021 dönemi teşvik belgesi istatistikleri aşağıdaki grafiklerde verilmektedir. Söz konusu dönemde ilde 197'i komple yeni yatırım, 65'i tevsi ve 30'i diğer olmak üzere toplam 292 teşvik belgesi verilmiştir. Bu teşvik belgeleri kapsamında 15194,95 milyon TL tutarında yatırım yapılmış olup 7965 kişilik istihdam oluşturması öngörülmüştür.

Tablo 59: Bilecik İlinde Yıllara Göre Düzenlenen Teşvik Belgesi Sayıları (2016-2021)

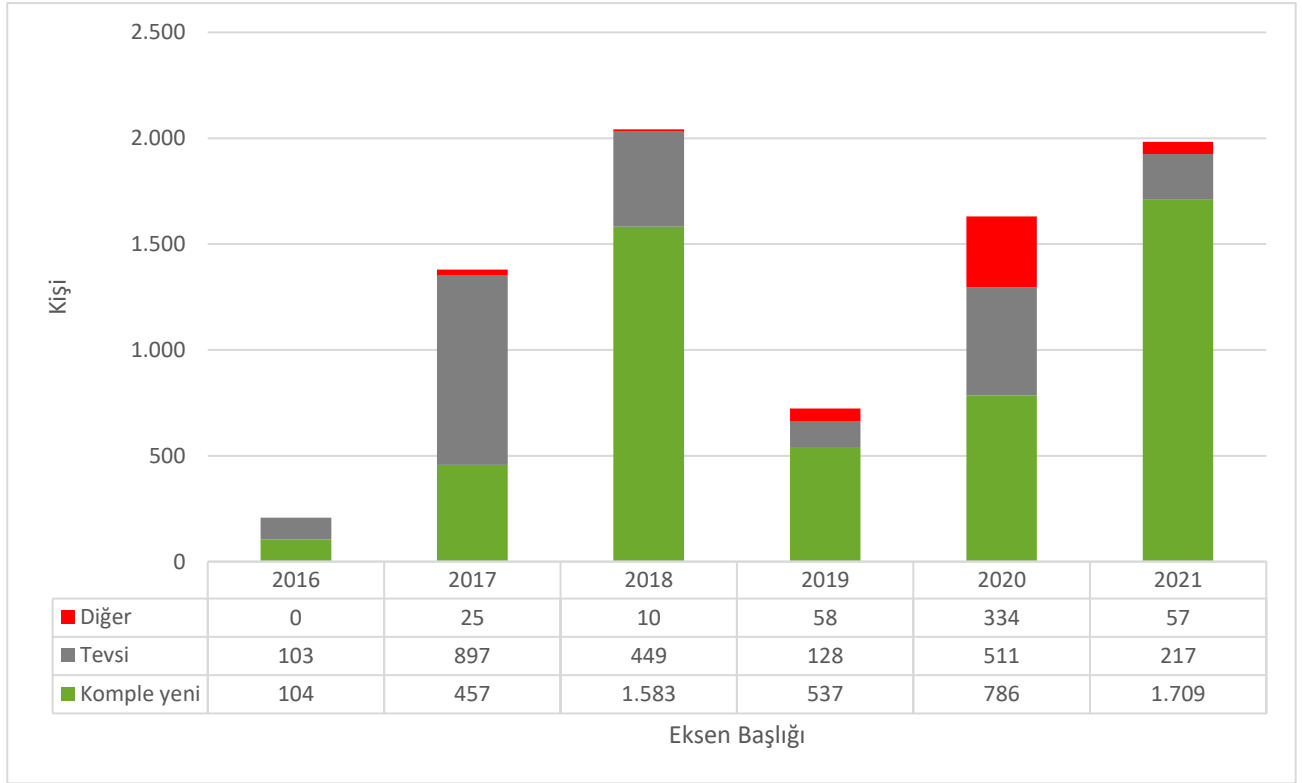

**Aktif ve tamamlama vizesi yapılmış kayıtları içermektedir.

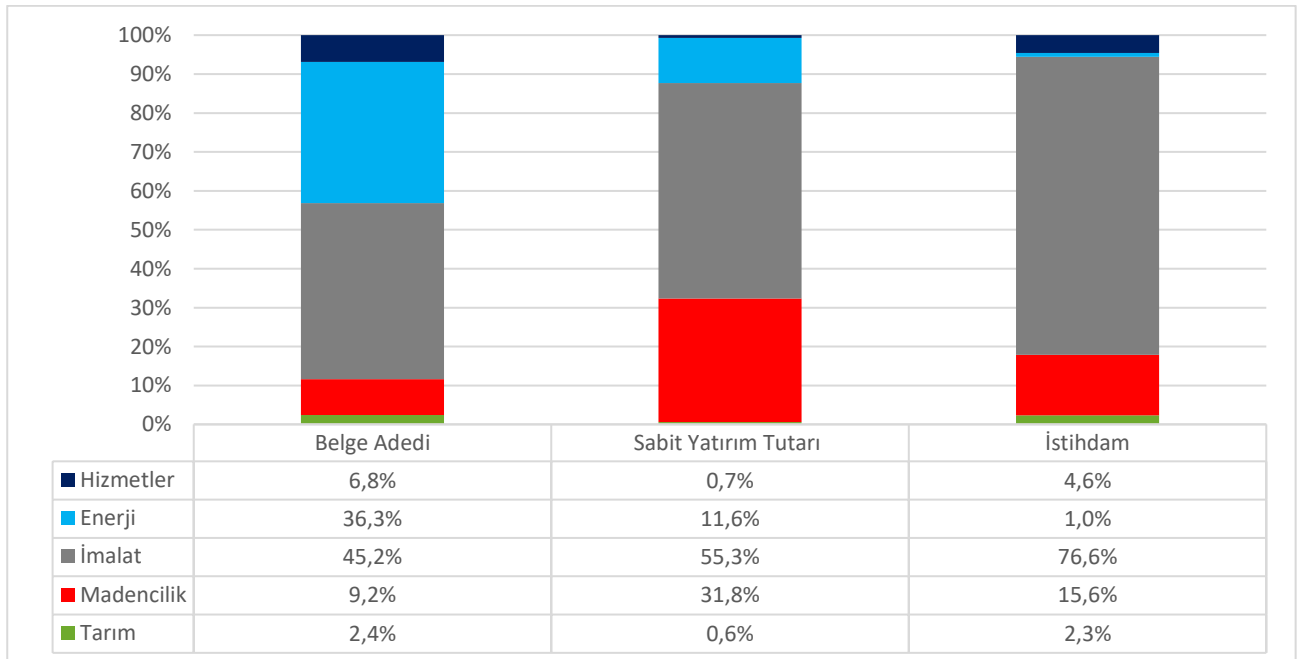
Tablo 60: Bilecik İli Yatırım Teşvik Belgeleri Kapsamındaki Sabit Yatırım Tutarları (2016-2021)

**Aktif ve tamamlama vizesi yapılmış kayıtları içermektedir.

Tablo 61: Bilecik İlinde Yatırım Teşvik Belgeleri Kapsamındaki İstihdam (2016-2021)

**Aktif ve tamamlama vizesi yapılmış kayıtları içermektedir.

Tablo 62: Bilecik İlinde Sektörlere Göre Yatırım Teşviklerinin Dağılımı (2016-2021)

**Aktif ve tamamlama vizesi yapılmış kayıtları içermektedir.

Tablo 63: Bilecik İli Teşvik Belgelerinin Türkiye’deki Payları

Yıl	Tüm sektörler içindeki payı (%)			Sanayi sektörleri içindeki payı * (%)		
	Teşvik belgesi sayısındaki	Sabit yatırım tutarındaki	İstihdamdaki	Teşvik belgesi sayısındaki	Sabit yatırım tutarındaki	İstihdamdaki
2016	0,95	0,19	0,13	1,10	0,29	0,26
2017	0,93	0,64	0,61	1,22	0,75	0,99
2018	0,82	1,04	0,82	1,03	1,48	1,27
2019	0,48	0,63	0,36	0,63	0,83	0,47
2020	0,48	1,51	0,55	0,55	1,80	0,68
2021	0,42	2,29	0,52	0,46	2,83	0,57

**Aktif ve tamamlama vizesi yapılmış kayıtları içermektedir.

** Madencilik, imalat ve enerji sektörlerini kapsamaktadır.

Bilecik iline 2016-2021 döneminde verilen teşvik belgelerinin tüm Türkiye’de verilen teşvik belgeleri içindeki payları, teşvik belgesi sayısında %0,95-%0,42 arasında; yapılacak sabit yatırım tutarlarında %0,19-%2,29 arasında; oluşturulacak istihdamda ise %0,13-%0,82 arasında değişmiştir. İncelenen dönemde sanayi sektörüne verilen teşvik belgelerinin tüm Türkiye’de sanayi sektörüne verilen teşvik belgeleri içindeki payları, teşvik belgesi sayısında %1,22-%0,46 arasında; yapılacak sabit yatırım tutarlarında %0,29-%2,83 arasında; oluşturulacak istihdamda ise %0,26-%1,27 arasında değişmiştir.

Bilecik iline 2016-2021 döneminde verilen teşvik belgeleri sayısının, teşvik belgeleri kapsamında yapılacak sabit yatırım tutarlarının ve bu yatırımlarla oluşturulacak istihdamın tüm Türkiye’de verilen teşvik belgeleri içindeki payları dalgalanmıştır. İncelenen dönemde sanayi sektörüne verilen teşvik belgelerinin paylarında da benzer bir dalgalanma görülmüştür.

Bilecik iline 2016-2021 döneminde verilen teşvik belgeleri sayısının tüm Türkiye’de verilen teşvik belgeleri içindeki payları azalış eğilimindedir. Benzer bir eğilim sanayi sektörüne verilen teşvik belgelerinin paylarında da görülmüştür. Aynı dönemde teşvik belgeleri kapsamında yapılacak sabit yatırım tutarlarının tüm Türkiye’de verilen teşvik belgeleri içindeki payı artarken; öngörülen istihdamın dalgalı bir seyir izlemiştir. Benzer bir seyir sanayi sektörüne verilen teşvik belgelerinin paylarında da görülmüştür.

3- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünce Sağlanan Destekler

BEBKA 2022 Yılı Kırsal Kalkınma Programı kapsamında TR41 bölgesindeki kırsal alanlarda tarım ve sanayi iş birliğinin güçlendirilmesi ile ekonomik çeşitliliğin sağlanarak gelir artışına katkı sağlama öncelikleriyle 15 Milyon TL destek sağlamıştır. Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında Bilecik ilinde Çukurören Biberi Kurutma Tesisi, Gölpazarı Karabuğdayı Kadın Elinde Değerleniyor ve Bilecik İli Pazaryeri İlçesi ve Köyleri Yeşil Yem Bitkileri İşleme ve Paketleme Tesisi Projeleri toplam 4.908.2012 TL bütçe ile desteklemeye hak kazanmıştır. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen 2022 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında ilimizden Narinhisar Kırsal Kalkınma ve Sosyal Gelişim Projesi ile Gölpazarı Belediyesi Geleceğe Bir Dilim Ekmek Projesi desteklemeye hak kazanmıştır. Projelerin toplam bütçesi 4.909.595 TL'dir.

İlimizde kırsal kalkınmaya ve beraberinde kırsal turizme verilen desteklerin devam etmesi ve yıllar itibariye arttırılması elzemdir. Bununla beraber otomotiv yan sanayi ve elektrikli araçlarla ilgili yatırımların desteklenmesi; bölgeye nitelikli iş gücünün çekilmesine ve ildeki iş gücünün profesyonelleşmesine olumlu katkı sağlayacaktır. İş gücünün yarattığı etki sosyal açıdan şehrin gelişmesine pozitif dışsallık sağlayacaktır.

3.1 Doğrudan Kalkınma Ajansı Tarafından Verilen Destekler

Kalkınma ajansları, bölgelerinin kalkınma sürecinin hızlandırılması ve bölge için kritik öneme sahip faaliyetlerin hayata geçirilmesi amacıyla önceden belirlenmiş uygunluk kriterleri doğrultusunda; bölge planı ve programları ile yıllık çalışma programı ve ilgili başvuru rehberlerinde belirlenen alanlarda bölge aktörlerine mali ve teknik destek sağlayabilir. Ajans tarafından uygulanacak destek türleri şunlardır:

- **Mali destekler**
 - Doğrudan finansman desteği,
 - Finansman desteği,
 - Faizsiz kredi desteği.
- **Teknik destekler**

Mali destek, desteklenecek proje veya faaliyetlerin gider bütçelerinin, belirlenecek oranlarda ajans tarafından karşılanması amacını güden nakdi ödemeleri kapsamaktadır.

Doğrudan finansman desteği: ajansın proje teklif çağrısı, fizibilite desteği ve güdümlü proje desteği yöntemi ile verdiği destekleri kapsamaktadır.

Proje teklif çağrısı: Ajans tarafından sağlanacak desteklere ilişkin olarak, başvuru rehberinin kamuoyuna ilanına yönelik açık daveti ifade eden proje teklif çağrısı yöntemi ajansların kuruluşlarından bugüne kadar en çok kullandığı destek programlarından biridir.

Fizibilite desteği: Ajansın, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik yatırım projelerinin fizibilite çalışmalarına vermiş olduğu destekleri kapsayan fizibilite desteği 2018 yılından beri uygulanmaktadır.

Güdümlü proje desteği: Proje teklif çağrısı yöntemi uygulanmadan doğrudan destek sağlamaya yönelik olarak; bölge planında öngörülen öncelikler doğrultusunda, konusu ve koşulları ajans öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen özel nitelikli model projelerdir. Güdümlü proje desteğini (GPD) diğer mali destek yöntemlerinden farklı kılan esas unsur, ajansın öncülüğü ile başlatılmış olmasıdır. Projeler, ajansın öncülüğünde geliştirilir. Bu kapsamda; ajans, ilk fikri *oluşturma aşamasından itibaren genel çerçevesini* ortaya koymuş olduğu projeyi uygulayacak muhtemel aktörleri belirlemek için gerekli koordinasyonu yürütür.

Finansman desteği: İlgili aracı kuruluşlardan alınacak krediler karşılığında ödenecek finansman giderlerinin, ajans tarafından karşılanmasını öngören mali destektir. Finansman desteği ilk olarak 2020 yılında uygulanmaya başlanmıştır.

Faizsiz kredi desteği: Ajansın belirlediği kriterlere uygun projelere aracı kurumlar vasıtasıyla faizsiz kredi temin etmek suretiyle sağlayacağı mali destektir. Faizsiz kredi desteğinde yararlanıcılara verilen kredi sözleşmede belirlenen süre sonuna kadar ajansa geri ödenmektedir. Bu destek türü ilk olarak 2022 yılında uygulanmaya başlanacaktır.

Teknik destek: Ajansların bölgelerindeki paydaşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları ve kurumsal kapasitelerinin artırılması amacıyla kendi personeli ya da hizmet alımı yoluyla eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetlerini kapsamaktadır.

Mevzuatta belirtilen yukarıdaki destek programlarının yanı sıra ajanslar yeni destek türleri tasarlayıp Bakanlık onayıyla uygulayabilmektedir. Ankara Kalkınma Ajansının 2021 yılında yürüttüğü yeni destek programlarına ilişkin bilgiler aşağıda verilmektedir.

Ankara Kalkınma Ajansı- Tech Ankara Dijital Proje Pazarı: Bu program ile teknoloji tabanlı yenilikçi projeleri olan girişimlere Ankara Kalkınma Ajansı tarafından üç aşamadan oluşan mentor desteği, ürün doğrulama desteği ve paya dayalı kitle fonlama desteği verilmektedir.

Ankara Kalkınma Ajansı-Tarım ve Gıda Hızlandırıcı Programı: Tarım, tarım alet ve makineleri, ilaç ve gıda sanayiine yönelik teknoloji şirketlerinin olgunlaştırılması ve bunlar tarafından geliştirilen güncel teknolojik çözüm fikirlerinin ticarileştirilmesini hızlandıran bir destek programıdır.

Mevzuatta belirtilen yukarıdaki destek programlarının yanı sıra ajanslar yeni destek türleri tasarlayıp Bakanlık onayıyla uygulayabilmektedir. İstanbul Kalkınma Ajansı 2021 yılında “**İstanbul Kalkınma Ajansı-Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı**”nı yürütmüştür. İstanbul’da yüksek katma değer üreten, teknoloji odaklı girişimlere yatırım yapılması sağlanarak girişimlerin finansmana erişiminin artırılması ve böylece girişimcilik ve yenilikçilik ekosisteminin güçlendirilmesi amaçlanan programda girişim sermayesi fonları desteklenmektedir.

Mevzuatta belirtilen yukarıdaki destek programlarının yanı sıra ajanslar yeni destek türleri tasarlayıp Bakanlık onayıyla uygulayabilmektedir. İzmir Kalkınma Ajansı 2021 yılında “**İzmir Kalkınma Ajansı-Yeşil ve Mavi Dönüşüm Programı**”nı yürütmüştür. TR31 İzmir Bölgesi’nin karşı karşıya olduğu çevresel baskının azaltılması, bölgedeki ekonomik dayanıklılığın artırılması ve bu doğrultuda doğal kaynakların kullanımında gelecek nesilleri de dikkate alan bir yaklaşımın girişimciler ve üreticiler tarafından içselleştirilmesi amacıyla etüt/analiz desteği ile mali desteği içeren bir destek programıdır.

TR42 Bölgesindeki Bursa, Eskişehir, Bilecik illerine hizmet veren Kalkınma Ajansı (BEBKA) tarafından Bilecik iline verilen destekler; destek türü ve sektör bazında mali destek program (MDP) yılı itibarıyla aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 64: Bilecik İline Verilen Kalkınma Ajansı Destekleri (2016-2021)

MDP yılı	Destek türü *	Program	Gösterge bütçesi (TL)**	Başvuru sayısı	Başarılı proje sayısı	Toplam ajans desteği tutarı (TL) (A)	Toplam eş finansman tutarı (TL) (B)	Toplam yatırım tutarı (TL) (A)+(B)
2016	Proje Teklif Çağrısı		16.000.000	26	4	2.040.780	2.172.010	4.212.790
2016	Teknik Destek		600.000	17	10	70.092	-	70.092
2017	Teknik Destek		300.000	14	8	45.452	-	45.452
2017	Güdümlü Proje Desteği		-	1	1	900.000	467.200	1.367.200
2018	Proje Teklif Çağrısı		15.971.037	20	4	1.688.720	952.800	2.641.520
2018	Teknik Destek		1.000.000	17	4	21.000	-	21.000
2018	Fizibilite Desteği		1.200.000	4	4	470.655	156.885	627.540
2019	Teknik Destek		1.200.000	20	8	117.564	-	117.564
2019	Proje Teklif Çağrısı		27.000.000	14	6	2.426.789	421.710	2.848.499
2019	Fizibilite Desteği		1.500.000	2	2	121.543	40.514	162.057
2020	Proje Teklif Çağrısı		15.000.000	23	1	1.740.418	100.000	1.840.418
2020	Teknik Destek		2.300.000	21	4	139.098	-	139.098
2020	Fizibilite Desteği		2.000.000	3	1	134.963	44.988	179.950
2021	Proje Teklif Çağrısı		50.000.000,00	107	32	14.436.700	20.399.227	34.835.927
Toplam								

* Sanayi sektörlerine verilmiş olup olmadığına bakılmaksızın ajans tarafından verilen tüm destekler listelenmiştir. Fizibilite desteğinden daha kapsamlı olan "Doğrudan Faaliyet Desteği" 2017 yılından itibaren uygulanmamaktadır.

** Ajansların çıkmış olduğu destek programları sadece bir ili değil Düzey 2 bölgesini kapsadığı için gösterge bütçesi ilgili programın toplam bütçesi olarak alınmıştır. Güdümlü proje destekleri proje bazında uygulandığı için gösterge bütçesi tutarı girilmemiştir.

Tablo 65: Bilecik İlindeki Kalkınma Ajansı Destekli Sanayi Projeleri (2021)

Sıra	Program	Gösterge bütçesi (TL) *	Sanayi alt sektörü (NACE Rev.2)	Başvuru sayısı	Başarılı proje sayısı	Ajans desteği (TL) (A)	Eş finansman tutarı (TL) (B)	Toplam yatırım tutarı (TL) (A)+(B)
1	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı	166.023.000		2	1	1.500.000	500.000	2.000.000
Toplam								

** Ajansların çıkmış olduğu destek programları sadece bir ili değil Düzey 2 bölgesini kapsadığı için gösterge bütçesi ilgili programın toplam bütçesi olarak alınmıştır. Gündümlü proje destekleri proje bazında uygulandığı için gösterge bütçe tutarı girilmemiştir.

Tablo 66: Bursa-Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) İlan Edilen Programlar (2022)

Sıra	Destek türü	Program	Gösterge bütçesi (TL) *
1	Finans Desteği	Fizibilite Desteği Programı	50.000 – 400.000
2	Finans Desteği	Bölgesel Girişim Sermayesi Kaynak Çağrısı ve Mali Destek Programı	5.000.000 - 30.000.000

** Gündümlü proje destekleri, proje bazında uygulandığı için gösterge bütçe tutarı girilmemiştir.

3.2 Kalkınma Ajansları Aracılığıyla Kullanılan Destekler

Tablo 67: Kalkınma Ajansları Aracılığıyla Kullanılan Destekler

Destek programı yılı	Program adı *	Gösterge bütçesi *(TL)	Başvuru sayısı **	Başarılı proje sayısı	Toplam ajans desteği tutarı (TL) (A)	Toplam eş finansman tutarı (TL) (B)	Toplam yatırım tutarı (TL) (A)+(B)
2019	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı	166.023.000	3	1	1.050.000	117.000	1.167.000
2020	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı	166.023.000	3	2	3.100.000	2.054.448	5.154.448
2021	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı	166.023.000	2	1	1.500.000	500.000	2.000.000

4- KOSGEB Tarafından Sağlanan Destekler

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) tarafından küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ) farklı amaçlarla çeşitli destekler verilmektedir. Bu destekler girişimcilik destekleri; Ar-Ge, teknolojik üretim ve yerleştirme destekleri; işletme geliştirme, büyüme ve uluslararasılaşma destekleri; finansman destekleri başlıklarında gruplandırılmaktadır.

Girişimcilik destekleri kapsamında 2018 yılı sonuna kadar uygulanan **Girişimcilik Destek Programı**, sonrasında **Geleneksel Girişimci Destek Programı** ve **İleri Girişimci Destek Programı** olarak iki aşamada uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda verilen girişimcilik eğitimleri, bu programlardan yararlanmanın ön koşuludur.

Ar-Ge, teknolojik üretim ve yerleştirme destekleri kapsamında 31.10.2020 tarihine kadar Endüstriyel Uygulama Destek Programı, 31.01.2021 tarihine kadar Ar-Ge ve İnovasyon Destek Programı uygulanmış;

01.02.2021'den sonra program Ar-Ge, Ür-Ge ve İnovasyon Destek Programı adıyla uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda ayrıca KOBİ TEKNOYATIRIM - KOBİ Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı ve Stratejik Ürün Destek Programı (Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı) (HAMLE) uygulanmaktadır.

İşletme geliştirme, büyüme ve uluslararasılaşma destekleri kapsamında İşletme Geliştirme Destek Programı (Genel Destek Programı), İşbirliği Destek Programı, KOBİGEL-Kobi Gelişim Destekleri (Tematik Proje Destek Programı), Uluslararası Kuluçka Merkezi ve Hızlandırıcı Destek Programı ve Yurtdışı Pazar Destek Programı (Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı) uygulanmaktadır.

İmalatçı Mikro ve Küçük İşletmelere Hızlı Destek Programı kapsamında; imalat ve bunun tamamlayıcısı olan öncelikli sektörler ile COVID-19 salgını etkilerinin nispeten yüksek olduğu bazı hizmet ve ticaret sektörlerindeki mikro ve küçük işletmelerin faaliyetlerini sürdürmeleri ve geçmiş dönem ortalama istihdam seviyelerini koruyarak yeni personel istihdam etmelerini sağlamak amaçlanmaktadır.

Finansman destekleri kapsamında ise KOBİ'lerin bankalardan uygun koşullarda nakdî kredi (işletme, makine teçhizat, acil destek) temin edebilmeleri için KOSGEB tarafından belirlenen limitler, oranlar ve vadeler dahilinde faiz/kâr payı masraflarına destek sağlanmaktadır.

Tablo 67: Bilecik İli Finansal KOSGEB Destekleri

Yıl	Desteklenen kişi/işletme sayısı	Oluşturulan kredi hacmi (TL)	Oluşturulan kredi hacminin Türkiye içindeki payı (%)	KOSGEB tarafından karşılanan faiz tutarı (TL)	Karşılanan faiz tutarının Türkiye içindeki payı (%)
2016	1	300.000	0,20	60.000	0,18
2017	861	22.075.800	0,28	2.041.669	0,27
2018	826	20.550	0,03	1.513.375	0,29
2019	800	1.732.550	1,37	1.779.994	0,34
2020	49	2.865.000	0,25	231.557	0,15
2021	17	885.000	0,22	66.657	0,09

Tablo 68: Bilecik İline Verilen Girişimcilik Destekleri

Yıl	Geri ödemesiz destekler			Geri ödemeli destekler			Toplam destekler		
	Desteklenen girişimci sayısı	Geri ödemesiz destek tutarı (TL)	Destek tutarının Türkiye içindeki payı (%)	Desteklenen girişimci sayısı	Geri ödemeli destek tutarı (TL)	Destek tutarının Türkiye içindeki payı (%)	Desteklenen girişimci sayısı	Toplam destek tutarı (TL)	Destek tutarının Türkiye içindeki payı (%)
2016	63	722.504	0,34	4	208.001	0,82	63	930.505	0,39
2017	112	1.831.977	0,46	4	96.250	0,22	112	1.928.227	0,44
2018	127	2.155.600	0,40	3	81.046	0,17	127	2.236.646	0,38
2019	102	1.966.177	0,36	1	93.882	0,21	102	2.060.060	0,35
2020	83	1.215.372	0,22	1	24.119	0,39	84	1.239.491	0,22
2021	85	1.589.580	0,19	0	0	0,00	85	1.589.580	0,19

Tablo 69: Bilecik İline Verilen Ar-Ge, Teknolojik Üretim ve Yerlileştirme Destekleri

Yıl	Geri ödemesiz destekler			Geri ödemeli destekler			Toplam destekler		
	Desteklenen KOBİ sayısı	Geri ödemesiz destek tutarı (TL)	Destek tutarının Türkiye içindeki payı (%)	Desteklenen KOBİ sayısı	Geri ödemeli destek tutarı (TL)	Destek tutarının Türkiye içindeki payı (%)	Desteklenen KOBİ sayısı	Toplam destek tutarı (TL)	Türkiye içindeki payı
2016	1	6.774	0,02	0	0	0,00	1	6.774	0,01
2017	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2018	2	143.521	0,24	0	0	0,00	2	143.521	0,21
2019	5	367.453	0,15	0	0	0,00	5	367.453	0,12
2020	5	115.010	0,05	0	0	0,00	5	115.010	0,04
2021	6	806.583	0,37	0	0	0,00	6	806.583	0,30

Tablo 70: Bilecik İline Verilen İşletme Geliştirme, Büyüme ve Uluslararasılaşma Destekleri

Yıl	Geri ödemesiz destekler			Geri ödemeli destekler			Toplam destekler		
	Desteklenen KOBİ sayısı	Geri ödemesiz destek tutarı (TL)	Destek tutarının Türkiye içindeki payı (%)	Desteklenen KOBİ sayısı	Geri ödemeli destek tutarı (TL)	Destek tutarının Türkiye içindeki payı (%)	Desteklenen KOBİ sayısı	Toplam destek tutarı (TL)	Türkiye içindeki payı (%)
2016	56	726.072	0,38	1	191.483	0,76	56	917.555	0,76
2017	52	962.700	0,26	5	1.410.680	1,75	52	2.373.381	1,75
2018	83	2.010.670	0,38	3	632.242	0,85	83	2.642.911	0,85
2019	61	1.395.616	0,19	1	244.200	0,14	61	1.639.816	0,14
2020	45	1.432.113	0,32	2	764.550	1,30	45	2.196.663	1,30
2021	42	1.614.110	0,31	4	785.651	1,11	42	2.399.761	1,11

Tablo 71: Bilecik İline İmalatçı Mikro ve Küçük İşletmelere Hızlı Destek Programı Kapsamında Verilen Destekler

Yıl	KOSGEB onaylı program başvuruları		Gerçekleşen destek ödemeleri			
	İşletme sayısı	Taahhüt edilen personel sayısı	İşletme sayısı	Personel sayısı	Destek tutarı (TL)	Destek tutarının Türkiye içindeki payı (%)
2021	94	193	41	69	3.580.000	0,15

İŞGEM/TEKMER Programı ile girişimcilik ekosisteminde yer alan aktörler arası işbirliği ile ulusal plan ve programlar doğrultusunda işletmelerin kurulmasını ve sürdürülmesini sağlamak için inkübasyon hizmetleri sağlayacak yapıların kurulması ve işletilmesine destek sağlamak amaçlanmaktadır. Bilecik ilinde

uygulanan İŞGEM programlarına ilişkin bilgiler aşağıda verilmektedir. Bilecik ilinde 2021 yılında TEKMER Programı kapsamında bir merkez yoktur.

Tablo72: Bilecik İli İŞGEM Verileri

Veriler	
Kuruluş yılı	2021
Ortak alanlardaki tesisler	1 / Sosyal Kullanım Alanı
İşyeri sayısı	10
2021 doluluk oranı (%)	50
Faaliyette bulunan sektörler	3 otel / 2 el sanatları

İşletmelere ülke çapında verilecek KOSGEB hizmet ve desteklerinden daha etkin yararlanılmasını sağlamak amacıyla bilgilendirme ve rehberlik faaliyetlerini yürütmek üzere ticaret ve sanayi odaları, ticaret borsaları, esnaf ve sanatkârlar odaları, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri birlikleri, küçük sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri yönetimleri, üniversiteler ve belediyeler ile işbirliği protokolleriyle KOSGEB temsilcilik ofisleri kurulmaktadır.

5- TÜBİTAK Tarafından Sağlanan Destekler

Tablo73: Bilecik İli TÜBİTAK Destekleri

Destek birimi	Destek türü	Veriler	2016-2020		2021	
			Değer *	Türkiye içindeki payı (%)	Değer *	Türkiye içindeki payı (%)
TEYDEB	Özel sektöre yönelik	Desteklenen firma sayısı	7	0,12	2	0,07
		Proje sayısı	27	0,27	8	0,20
		Destek / tahsis miktarı (TL)	8.143.343	0,14	692.409	0,06
		Yaratılan Ar-Ge hacmi (TL)	12.064.212	0,14	1.025.791	0,06
	Girişimcilik Destek Programı (BİGG) **	Desteklenen kişi / firma sayısı	0	0,00	0	0,00
		Destek / tahsis miktarı (TL)	0	0,00	0	0,00
	Üniversite - Sanayi İşbirliği Destek Programı	Desteklenen firma sayısı	0	0,00	0	0,00
		Proje sayısı	0	0,00	0	0,00
		Destek / tahsis miktarı (TL)	0	0,00	0	0,00
	ARDEB	Akademik	Desteklenen üniversite /kuruluş sayısı	1	0,25	1
Proje sayısı			17	0,16	18	0,48
Destek bütçesi (TL)			5.363.882	0,03	5.825.181	0,07
Aktarılan tutar (TL)			3.219.897	0,04	2.266.923	0,17

BİDEB	Bilim insanı	Desteklenen kişi sayısı	104	0,42	40	0,37
		Destek / tahsis miktarı (TL)	4.700.096	0,13	22.238	0,01
BİTO	Bilim Toplum Faaliyetleri	Proje sayısı	130	0,46	13	0,23
		Destek / tahsis miktarı (TL)	1.535.911	0,27	177.342	0,47
	4006 Bilim Fuarları Destekleme Programı	Katılan okul sayısı	128	0,46	11	0,21
		Katılan öğrenci sayısı	12.800	0,46	1.100	0,21
		Desteklenen alt proje sayısı	3.200	0,46	275	0,21
UİDB	Uluslararası İşbirliği	Destek / tahsis miktarı (TL)	55.666	0,04	0	0,00

İSTİHDAM

1- Çalışan Sayısına (Sigorta Türlerine Göre) İlişkin Bilgi Ve İstatistikler

2022 yılı İl genelinde (SGK Ekim sonu istatistiklerine göre) toplam 307'si Kamu 4.795'i Özel olmak üzere toplam 5.102 işyerinde aktif çalışan kişi sayısı 4A kapsamında (SSK'lı) 60.741, 4B kapsamında (Bağ-kurlu) 13.100, 4C kapsamında (Emekli Sandığı) 10.439 toplam 84.280 kişi çalışmaktadır.

1-1 Bilecik İlinin İşgücü Durumu

Not. TUIK 2013 yılından sonra İl Bazında veri yayınlamadığından, 2022 yılı verileri TUIK'den TR41 Bölge Verileri (Bilecik, Bursa, Eskişehir) alınmıştır.

Tablo 74: TR41 Bölge Verilerini Gösterir Tablo (Bilecik, Bursa, Eskişehir)

İŞGÜCÜ DURUMU	2022
İşgücüne Katılma Oranı (%)	52.4
İstihdam Oranı (%)	47.5
İşsizlik Oranı (%)	9.4

Tablo 75: İktisadi Faaliyet Kolları İtibariyle İşyerlerinin Sektörel Dağılımı Ve Yıl İçinde Aldıkları İl Yatırım Teşviklerini Gösterir Tablo

SEKTÖR	İŞYERLERİNİN SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI	BELGE SAYISI	YATIRIM TUTARI	ÖNGÖRÜLEN İSTİHDAMI
TARIM	38	1	50.000.000	25
MADENCİLİK	153	2	69.334.832	33
İMALAT	3370	44	7.450.887.765	2.950
ENERJİ	57	13	237.850.000	16
HİZMETLER	1484	4	45.246.800	72
TOPLAM	5102	64	7.853.319.397	3.096

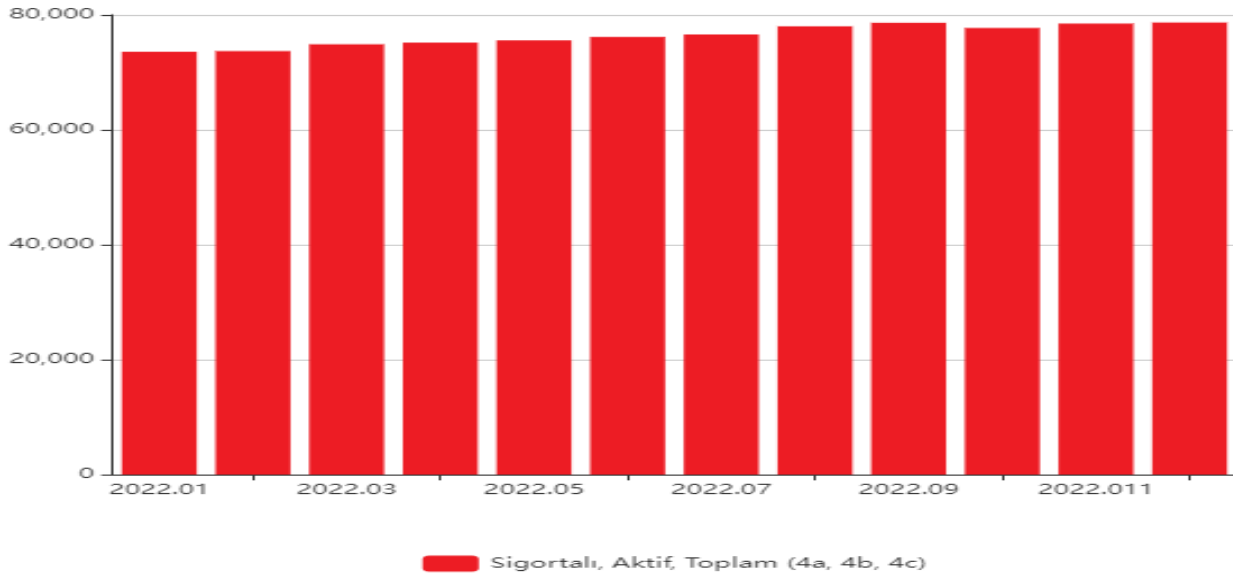
Tablo 80: İŖe YerleŖtirilenlerin Sektörel Dağılımı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
Tarım, Avcılık, Ormancılık	12	14	26
Tarım, Avcılık, Ormancılık, Balıkçılık	12	14	26
Sanayi	1932	3887	5819
Madencilik ve Taşocakçılığı	7	132	139
İmalat Sanayi	1925	3754	5679
Elektrik, Gaz, ve Su	0	1	1
İnşaat	9	51	60
Hizmetler	196	62	258
Toptan ve Perakende Ticaret	263	232	495
Oteller ve Lokantalar	12	14	26
Taşıma, Depolama ve Haberleşme	37	56	93
Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	0	0	0
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	8	9	17
Kamu yönetimi, Savunma ve Eğitim Hizmetleri	48	73	121
Diğer Toplumsal, Sosyal, Kişisel	0	1	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	25	71	96
Toplam	2542	4470	7012

1-2 Sosyal Güvenlik Göstergeleri

Tablo 81: Çalışan sayısına ilişkin bilgi ve istatistikleri gösterir tablolar

Bilecik

Kategori	Gösterge	Değer	Şehir	2022 .01	2022 .02	2022 .03	2022 .04	2022 .05	2022 .06	2022 .07	2022 .08	2022. 09	2022 .10	2022 .11	2022. 012
Aktif Sigortalılar	Sigortalı, Aktif, Toplam (4a,4b, 4c)	Kişi	Bilecik	73.588	73.707	74.890	75.184	75.579	76.166	76.604	78.023	78.634	77.730	78.504	78.678

DEVLET YATIRIMLARI

5.1 Tamamlanan veya Hali hazırda Devam Eden Önemli Devlet Yatırımları

Tablo 82: Bilecik İli 2022 Yılı Sonu İtibarıyla Devam Eden Önemli Projeler

BİLECİK İLİ 2022 YILI SONU İTİBARIYLA DEVAM EDEN ÖNEMLİ PROJELER									
Kurum/Kuruluş Adı	Sektör (*)	Faaliyet / Proje/Tesis Adı	Merkez/İlçe	Olası Etkiler / Fayda	Başlangıç-	Proje Tutarı	Fiziki Gerçekleşme %		
1 Karayolları Genel Müdürlüğü	Ulaştırma	Bursa-İnegöl-Bozüyük-4.Bl.Hd.Yolu (Bozüyük (Bilecik), İnegöl (Bursa))	Merkez/İlçe	Trafik can ve mal güvenliği ile karayolu ulaşım standardının artırılması.	2021-2023	121.722.000	0%		
2 Karayolları Genel Müdürlüğü	Ulaştırma	Bozüyük-Bilecik-Mekece Yolu BSK Osmaneli, Merkez, Bozüyük	Merkez/İlçe	Trafik can ve mal güvenliği ile karayolu ulaşım standardının artırılması.	2021-2023	250.000.000	32%		
3 Karayolları Genel Müdürlüğü	Ulaştırma	Bozüyük-Bilecik-Mekece Yolu, Bilecik	Merkez	Trafik can ve mal güvenliği ile karayolu ulaşım standardının artırılması.	2019-2023	60.000.000	71%		
4 Karayolları Genel Müdürlüğü	Ulaştırma	Bilecik-Söğüt-Eskişehir Ayr. Yolu BSK Merkez, Söğüt	Merkez/İlçe	Trafik can ve mal güvenliği ile karayolu ulaşım standardının artırılması.	2021-2023	150.000.000	34%		
5 Karayolları Genel Müdürlüğü	Ulaştırma	Yenişehir-(Bilecik-Osmaneli) Ayr. Yolu Merkez	Merkez	Trafik can ve mal güvenliği ile karayolu ulaşım standardının artırılması, bölgenin sosyoekonomik gelişimine katkı sağlanması.	2016-2023	810.041.000	46%		
6 Dsi 3.Bölge Müdürlüğü	Tarım	Bilecik-Pazarı Dereköy Göleti	Pazarı	4,47 milyon m3 depolama sağlanacaktır.	2021-2023	160.750.914	95%		
7 Dsi 3.Bölge Müdürlüğü	Tarım	Bilecik-Merkez El mabaççe Göleti	Merkez	1,7 milyon m3 depolama sağlanacaktır.	2017-2023	128.080.426	79%		
8 Dsi 3.Bölge Müdürlüğü	Tarım	Bilecik-İnhisar Samrı Göleti	İnhisar	1,4 milyon m3 depolama sağlanacaktır.	2017-2023	125.454.138	95%		
9 Dsi 3.Bölge Müdürlüğü	Tarım	Bilecik-Bayırköy Göleti İkmal ve Sul	Merkez	0,82 milyon m3 depolama sağlanacaktır.	2020-2023	65.787.447	100%		
10 Dsi 3.Bölge Müdürlüğü	Tarım	Yukarıçaylı Göleti	Yenişehir	3,6 milyon m3 depolama sağlanacaktır.	2017-2023	136.956.363	90%		
11 Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Eğitim	1500 Kişilik Yüksek Öğrenim Yurdu	Merkez/Bilecik	1500 kişilik öğrenci yurdu	2019-2023	59.400.000	0%		
12 Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Eğitim	Söğüt Gençlik Kampı ve Oba Kütürü	Söğüt / Bilecik	Söğüt Gençlik Kampı ve Oba Kütürü Tematik Parkı	2021-2023	148.323.323	10%		
13 Bilecik İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık	Bilecik Merkez Ertuğrul Gazi SHM+	Merkez	İl Merkezi koruyucu sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi, Acil sağlık hizmetlerine erişimin artırılması, 1. basamak sağlık hizmetlerinin genişletilmesi	2022-2023	45.194.000	0%		
14 Bilecik İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık	Bilecik Bozüyük İstasyon Mahallesi	Bozüyük	1. Basamak Sağlık hizmetleri ile Acil Sağlık Hizmet kapasitesinin geliştirilmesi	2022-2023	9.259.460	0%		
15 TCDD 1.Bölge Müdürlüğü	Ulaştırma	Köseköy - Pamukova sinyalisasyon	Bilecik	Köseköy - Pamukova sinyalisasyon ve Telekomünikasyon Sistemleri	2021-2023	15.300.374	50%		

Tablo 83: Bilecik İli Tamamlanan Önemli Projeler

BILECIK İLİ TAMAMLANAN ÖNEMLİ PROJELER						
Kurum/Kuruluş Adı	Sektör (*)	Faliyet / Proje/Tesis Adı	Merkez/İlçe	Olası Etkiler / Fayda	Başlama Tarihi-Bitiş Tarihi	Proje Tutarı(TL)
1 Bilecik İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık	Bilecik 300 Yataklı Eğitim Araştırma Hastanesi	Merkez	Sağlık hizmetleri sunumunda bina koşullarının yeterli hale getirilmesi	2018-2019	134.376.542
2 Bilecik İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık	Bozüyük 200 (250) Yataklı Devlet Hastanesi	Bozüyük	İhtiyaç binaen yatırım başlanmıştır.Sağlık hizmetlerine erişim arttırıldı.	2019-2020	117.889.800
3 Bilecik İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık	Osmaneli, 5-6 Hekimli Aile Sağlığı Merkezi - TSM-112 ASHI	Osmaneli	Sağlık hizmetlerine erişimin sağlanması, Hizmet Kalitesinin artması	2018-2019	3.363.000
4 Bilecik İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık	Yeni pazar Ek Bina Yapım İşi	Yeni pazar	Sağlık hizmetlerine erişimin sağlanması, Hizmet Kalitesinin artması	2018-2019	1.776.765
5 Bilecik İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık	Merkez, Hürriyet Mah. 4-5 Hekimlik Aile Sağlığı Merkezi Yapım İşi	Merkez	Sağlık hizmetleri sunumunda bina koşullarının yeterli hale getirilmesi	2018-2019	1.223.660
6 İlbank A.Ş. Eskişehir Bölge Müdürlüğü	İçme Suyu Ve Kanalizasyon	Gölpazarı İçmesuyu Ve Kanalizasyon İkmal İnşaatı	Gölpazarı	Temiz, Modern ve Sağlıklı Kanalizasyon ve İçme Suyu Sistemleri	2018-2019	2.097.321
7 İlbank A.Ş. Eskişehir Bölge Müdürlüğü	Üst yapı	Dodurga Kültür Merkezi Binası Yapım İşi	Bozüyük	Kültürel Aktivitelerin Yapılabileceği Bir Merkez	2018-2020	1.511.580
8 İlbank A.Ş. Eskişehir Bölge Müdürlüğü	Üst yapı	İnhisar Pazaryeri Ve Müştemilatının (Wc, Kadın Dinlenme Yeri Ve Çay Ocağı) Yapım İşi	İnhisar	Halkın Kullanımına Yönelik Pazar Ve Kadın Dinlenme Yeri	2020-2021	250.000
9 Osmagazi Elektrik Dağıtım A.Ş. Bilecik İl İşletme Müdürlüğü	Enerji	Bilecik İli, Gölpazarı İlçesi, Arçaklar Kök-söğütçük Grubu Enh Tesis Yapım İşi	Gölpazarı	Ekonomik Ömrü Dolan Şebekenin Yenilenmesi, Yeni Enerji Taleplerinin Karşlanması, Elektrikte Teknik Kalitenin Arttırılması, Anzai Sayı, Süre Ve	2019-2020	3.996.834
10 Osmagazi Elektrik Dağıtım A.Ş. Bilecik İl İşletme Müdürlüğü	Enerji	Bilecik İli, Bozüyük İlçesi, Oluklu Köyler Grubu Enh Tesis Yapım İşi	Bozüyük	Yeni Enerji Taleplerinin Karşlanması	2019-2020	2.319.762
11 Osmagazi Elektrik Dağıtım A.Ş. Bilecik İl İşletme Müdürlüğü	Enerji	Bilecik İli, Bayırköy Beldesi, Og+ag+trp+sarmaşık Enh Tesis Yapım İşi	Merkez	Yeni Enerji Taleplerinin Karşlanması	2020-2020	462.358
12 Vakıflar Genel Müdürlüğü/Bursa Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Eğitim	Bilecik-Bozüyük Hal Camii Yeniden Yapım İşi	Bozüyük	Turizme katkısı bulunmaktadır.	2017-2020	3.734.000
13 Vakıflar Genel Müdürlüğü/Bursa Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Eğitim	Bilecik-Bozüyük Kumral Abdal Türbesi Restorasyon İşi	Bozüyük	Turizme katkısı bulunmaktadır.	2018-2020	225.2000
14 Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Eğitim	Bozüyük Kapa lı Spor Salonu Bakım Onarım İşi	Bozüyük	Eski olan spor salonu yapılan bakım onarım çalışmaları	2022-2022	2489187
15 Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Eğitim	Pazaryeri Gençlik Merkezi	Pazaryeri	Eski olan sağlık Ocağı binası Gençlik Merkezine dönüştürülerek gençler için kullanışlı bir hale getirilmiştir.	2017-2020	1837000
16 Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Eğitim	Kapalı Yüzme Havuzu Çevre Düzenleme	Merkez	Merkezde bulunan Kapalı Yüzme Havuzu çevresi peyzaj çalışmaları tamamla narak hizmete sunulmuştur.	2021-2021	524229,97
17 Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Eğitim	PAZARYERİ İLÇE Stadı Bakım Onarım	Pazaryeri	İlçe stadında modernizasyon çalışmaları yapılarak sporcularımızın hizmetine sunulmuştur.	2021-2021	62.0688,15
18 Karayolları Genel Müdürlüğü, 14. Bölge Müdürlüğü	Ulaştırma	Bilecik-Söğüt-Eskişehir Ayr. Yolu BSK Kaplama İkmal	Merkez, Söğüt	Trafik can ve mal güvenliği ile karayolu ulaşım standardının artırılması, bölgenin sosyoekonomik gelişimine katkı sağlanması.	2021-2022	31512000
19 Karayolları Genel Müdürlüğü, 14. Bölge Müdürlüğü	Ulaştırma	Bozüyük-Bilecik-Mekece Yolu, Bilecik Giriş Köprülü Kavşağı	Merkez	Trafik can ve mal güvenliği ile karayolu ulaşım standardının artırılması.	2019-2022	65000000
20 TCDD 1. Bölge Müdürlüğü	Ulaştırma	TCDD 1. Bölge Müdürlüğü mntikasındaki Osmaneli İstasyonuna ihata yapılması Yapımı İşi	Osmaneli	İstasyon ve çevresine yapılan panel çit ihata sayesinde bölge halkının demiryolu üzerinden kontrolsüz geçişi engellenerek yaya ve trafik emniyeti sağlanmıştır.	2021-2022	848125

5.2 Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Tamamlanan veya Halihazırda Devam Eden Önemli Devlet Yatırımları

Tablo 84: Bilecik İli Yükseköğrenime İlişkin Tablo

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	
Fakülte	11
Yüksekokul	1
Meslek Yüksek Okulu	7
Enstitü	1
Toplam Öğrenci Sayısı	19.274 Aktif (31.12.2022) tarihi itibarıyla

5.2.1 Yükseköğretimde 2009-2022 yılları arasında yapılan yatırımlar

- Çeşitli Ünitelerin Etüd Projesi yıllara göre toplam ödenek, Proje Tutarı 2.380.000 TL ve % 50 Nakdi Gerçekleşmesiyle 1.182.022 TL,
- Muhtelif İşler Projesi yıllara göre toplam ödenek, Proje Tutarı 80.587.000 TL ve % 89 Nakdi Gerçekleşmesiyle 75.578.404 TL,
- Yayın Alımları Projesi kapsamında yıllara göre toplam ödenek, Proje Tutarı 2.310.000 TL ve % 49 Nakdi Gerçekleşmesiyle 1.129.177 TL,
- Sağlık / Muhtelif İşler Projesi yıllara göre toplam ödenek, Proje Tutarı 10.500.000 TL ve % 1 Nakdi Gerçekleşmesiyle 82.600 TL,
- Kamulaştırma kapsamında yıllara göre toplam ödenek, Proje Tutarı 8.576.000 TL ve % 22 Nakdi Gerçekleşmesiyle 1.851.000 TL,
- (2009-2020) 2009H030590 Kampüs Altyapı Projesi, Proje Tutarı 22.429.000 TL ve % 42 Nakdi Gerçekleşmesiyle 9.377.835 TL,
- (2020-2023) 2020H03-150964 Kampüs Altyapı Projesi, Proje Tutarı 9.000.000 TL ve % 41 Nakdi Gerçekleşmesiyle 3.653.000 TL,
- 2009H030600 No'lu Derslik ve Merkezi Birimler Projesi, Proje Tutarı 252.172.000 TL ve % 81 Nakdi Gerçekleşmesiyle 203.130.300 TL,
- 2008H050100 No'lu Açık Kapalı Spor Tesisleri Projesi, Proje Tutarı 28.225.000 TL ve % 54 Nakdi Gerçekleşmesiyle 15.371.497 TL,
- 2017K123914 No'lu Merkezi Araştırma Laboratuvarı Projesi, Proje Tutarı 4.744.000 TL ve % 70 Nakdi Gerçekleşmesiyle 3.306.000 TL,
- 2017K120950 No'lu Merkezi Araştırma Laboratuvarı-İlave Altyapı Projesi, Proje Tutarı 7.317.000 TL ve % 100 Nakdi Gerçekleşmesiyle 7.317.000 TL,

Kapsamında yıllara göre toplam ödenek, Proje Tutarları 428.240.000 TL, % 75 Nakdi Gerçekleşmesiyle 321.978.835 TL, yatırım yapılmıştır.

5.2.2 2022 Yılında Tamamlanan Önemli Eğitim Projeleri

- **2022 Yılında Tamamlanan Önemli Eğitim Projeleri; Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Öğrenci-Personel Yaya Giriş Kapısı Ve Çevre Duvarı Yapım İşi**

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Öğrenci-Personel Yaya Giriş Kapısı ve Çevre Duvarı Yapım İşi 07.09.2021 tarihinde ihalesi yapılarak 2.590.000,00 TL bedelle sözleşme imzalanmıştır. Yüklenici firmaya 07.10.2021 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanmıştır. Yatırım dönemi itibariyle kullanıma açılmıştır. Karayollarının yol düzenleme çalışmaları neticesinde giriş çıkışlarımız başlamıştır.

- **Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Pazaryeri MYO Marangoz Atölyesi Yapım İşi**

Daha önce depo olarak kullanılan alan, yapılan imalatlar ile marangoz atölyesine dönüştürülmüştür. Alanda pvc ve duvar bölmeleri yapılarak ofis, depo, wc, duş ve soyunma odası mahalleri oluşturulmuştur. Beton ve tuğla duvar yüzeylere sıva ve boya imalatları yapılmıştır. Zemine beton dökülmüş ve perdah uygulaması yapılarak düzgün bir yüzey elde edilmiştir. Mevcuttaki pencere doğramaları pvc doğramalar ile değiştirilmiştir. Bina çevresine parke tretuvar yapılmıştır. İhale kapsamında basınçlı hava tesisatı, ısınma için aparey tesisatı ve kullanıcılar için wc, duş yapılmıştır.

- **Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Pazaryeri MYO Doğalgaz Dönüşüm, Mantolama Ve Onarım İşi**

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Pazaryeri Myo Doğalgaz Dönüşüm, Mantolama Ve Onarım İşi 23.05.2022 tarihinde ihalesi yapılarak 1.075.000,00 TL bedelle sözleşme imzalanmıştır. Yüklenici firmaya 17.06.2022 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanmıştır

- Myo binasının arka cephesinde dış cephe ısı yalıtımının yapılması ,

- Katı yakıtlı kazan dairesinin doğalgazlı hale getirilmesi için gerekli onarım işleri,
- Katı yakıtlı ısınma sisteminin doğalgazlı (kaskad kombi) sisteme dönüştürülmesi için gerekli tüm mekanik ve elektrik imalatları, • Yerleşke içerisinde bulunan açık amfinin bakım onarım ve düzenlenmesi v.b. çevre imalatları yapılan iş kapsamındadır, Yatırım dönemi itibariyle kullanıma açılmıştır.

5.2.3 2022 Döneminden Bir Sonraki Yatırım Dönemine Devam Eden Projeler

- **Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Kafeterya Yapım İşi Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Kafeterya Yapım İşi**

16.08.2022 tarihinde ihalesi yapılarak 5.219.000,00 TL bedelle sözleşme imzalanmıştır. Yüklenici firmaya 12.09.2022 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanmıştır. Temel kazısı yapılan kafeterya inşaatımızda demir donatı işleri bitmiş olup temel betonu atılmıştır. Bir sonraki yatırım döneminde hizmete açılması planlanmaktadır.

- **Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Merkezi Yemekhane Binası, Altyapı Ve Çevre Düzenlemesi Yapım İşi**

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Merkezi Yemekhane Binası, Altyapı Ve Çevre Düzenlemesi Yapım İşi Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Merkezi Yemekhane Binası, Altyapı Ve Çevre Düzenlemesi Yapım İşi için 24.10.2022 tarihinde ikinci ihalesi yapılmıştır. Yaklaşık maliyeti 85.453.422,33 TL olan yapım işimize ihale sürecinde 83.325.000,00 TL teklif edilmiş olup ihale kararı yazılarak firmalara gönderilmiştir.

14.11.2022 tarihinde yüklenici firma ile sözleşme imzalanmıştır. Yüklenici firmaya 01.11.2022 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanmıştır. Yaklaşık 2000 M2 Oturma Alanlı Yemekhane Binasının Temel Alt Kotuna Kadar Tüm Kazıları Yapılmıştır. Binanın Alt Kotu Belirlenmiş Ve Dolgu Yapılarak Sıkıştırılmıştır. Asansörlere Ait Çukurlar Açılmıştır. Binanın topraklama ve grobeton imalatlarına başlanacaktır.

5.2.4 2022 YILI PROJE UYGULAMALARI

- **Çeşitli Ünitelerin Etüd Projesi (2022H03-186310)**

2022H03-186310 Proje numarasıyla yer alan proje yapım işlerine ait etüd projelerin çalışmaları kapsamında Kalite ve Plan Kote Projeleri, Mimari ve Statik Projeler, Zemin Etüd ve İyileştirme Projeleri (Geoteknik Projeler), Emlak ve Gayrimenkul Değerleme Raporu, İsrar Tevhid ve Harita ile ilgili Projeler yapılmıştır.

- **Kampüs Altyapısı (2020H03-150964)**

2020 yılı yatırım programında 2020H03-150964 proje numarasıyla yer alan söz konusu proje kapsamında 2009 yılından günümüze kadar kampüs altyapı tesisleri inşaatı yapım işi, enerji yapım 2600 KWA, su deposu yapım işi, su sondaj kuyusu açılması yapım işleri tamamlanmıştır. Söz konusu proje kapsamında 2. etap alt yapı çalışmalarına ait işlemler devam etmektedir.

- **2022 Yılı Muhtelif İşler Eğitim (2022H03-186336)**

Üniversitemiz birimleri ihtiyaçları doğrultusunda eğitim-öğretim, araştırma, büro ihtiyaçları, makine teçhizat ve laboratuvar malzemeleri ile bilgisayar ve bilişim ürünlerinin temini; 2021 bütçesi dahilinde yeni kurulan tıp fakültemize ve diğer birimlerimize:

- Merkez Yan Kampüs Bakım Onarım: 3.309.968,17 TL
- Bilgisayar Alımı ve Bilgisayar Yazılımları: 1.892.817,49 TL,
- Büro Mefruşat Alımı: 1.988.954,77 TL Laboratuvar Cihazları,
- Makine Teçhizat ve Malzemeleri Alımı: 9.500.000,00 TL,
- Merkez Kampüs Fiziksel Koşullarının Engellilere Uygun Hale Getirilmesi: 900.000,00 TL
- Makine Teçhizat Alımı: 803.066,20 TL,
- Güçlendirme Yapım İşleri: 500.000,00 TL olarak gerçekleşmiştir.

- **2022 Yılı Muhtelif İşler Sağlık (2022I00-190887)**

Diş Hekimliği Laboratuvar Cihazları, Makine Teçhizat ve Malzemeleri Alımı: 5.665.200 TL olarak gerçekleşmiştir.

5.2.5 Yayın Alımları (2022H03-186314)

Yapılması planlanan önemli devlet yatırımları ile bu yatırımlardan beklenen ekonomik değerlere ve sosyal kazanımlara ilişkin görüş ve değerlendirmeler. Üniversitemiz, kurulduğu günden bu yana sürekli gelişme ve büyüme içerisinde. Bu ilerlemenin sağlıklı ve istikrarlı olması amacıyla eğitim-öğretim, araştırma, yayın ve topluma hizmet amaçlarına planlı bir şekilde ulaşması ve sürdürülebilirliği için kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanması gerekmektedir.

Bu kapsamda;

- Üniversitemizin mevcut fiziki alanlarının yetersiz olması nedeniyle, altyapı çalışmalarına hız verilerek kampüs alanımızda devam eden inşaatların tamamlanmasına öncelik verilmelidir.
- Yatırım projelerinin daha kısa sürede tamamlanabilmesi için, yatırım bütçe tekliflerindeki taleplerinin maksimum düzeyde karşılanması gerekmektedir.
- Personelimizin motivasyonunu artıracak sosyal ve kültürel imkânları geliştirilerek modern bir çalışma ortamı sağlanması gerekmektedir.

Yatırım projelerinin yönetimi, izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik bütünsel bir yaklaşımın geliştirilmesi kaynak tahsis ve kullanımında etkinliğini olumlu etkileyecek ve bilime ve ekonomiye katkısının artmasına yol açacaktır.

- Önümüzdeki dönemde yatırım yapılmasında fayda görülen alanlara ilişkin görüş, öneri ve değerlendirmeler. Önümüzdeki dönem yatırım programı kapsamında, Üniversitemiz bünyesinde kamulaştırılan 87 dönümlük arazi içerisine çizilen taslak plan dâhilinde;
- 10.000 m² kapalı alana sahip Ortak Derslik Binası,
- 10.000 m² kapalı alana sahip Kültür – Kongre Merkezi Binası,

Değerlendirme;

- Ortak Derslik Binası yatırımı neticesinde farklı bölgelerde Yabancı dil hazırlık eğitimi alan öğrenciler ve Yabancı Uyruklu Öğrencilerin öğrenim faaliyetlerini yürütebilecekleri Yabancı Diller Binası olarak planlanmış olup, Üniversitemizin büyük bir sorununu ortadan kaldıracığı öngörülmüştür.
- Kültür-Kongre Merkezi Binası yatırımı kapsamı, mevcudu yaklaşık 20 bini bulacak öğrenci ve personel sayımıza ek sanayi işbirlikleri düşünüldüğü zaman Üniversitemiz için elzem bir yatırım olarak görülen binamız için masterplan çerçevesinde taslak çalışmaları devam etmektedir.

İLİMİZİN BAŞLICA SORUN VE BEKLENTİLERİ

1. Ulaştırma Sektörü:

(Bursa İnegöl) Ayr. Y. Şehir (Bilecik Osmaneli) Ayr. Bölünmüş yol (16,1 km): Yenişehir-Bilecik Bölünmüş yol yapımı için yeterli miktarda ödeneğin ayrılarak yolun bir an önce tamamlanması ilimizin en önemli beklentisidir. Bu yol, İlimiz ekonomisi açısından çok önemlidir. Bu yol İlimizi Gemlik Limanı ve Yenişehir Havaalanı'na bağlamaktadır. İlimizi ihracat kapılarına ulaştıran bu bölünmüş yolun yapımının hızlandırılıp tamamlanması ilimizin ve sanayicimizin rahatlamasını sağlayacaktır.

Devam eden; Bozüyük Ayr.-Kütahya-3.Bl. Hd. Bölünmüş Yol (106 km), Bursa-İnegöl-Bozüyük Bölünmüş Yol (102,9 km), Bilecik-Söğüt-Eskişehir Ayr. Yolu BSK Kaplama İkmal, programa alınması gereken Bozüyük-Söğüt Yolu, Gölpazarı Çevre Yolu, (Yenişehir-Bilecik) Ayr.-Vezirhan (Gülümbe Rampaları) Yolu önemlidir.

Bozüyük Lojistik Merkezinin ikmal inşaatının yapılarak tamamlanması coğrafi konumu itibarıyla Bilecik için önemli görülmektedir.

Ankara-İstanbul Hızlı Tren Yolu'na bağlanacak Bursa-Bilecik Hızlı Tren Yolu'nun yapılması halinde ilimizin ulaşımına önemli bir değer katacaktır.

Bilecik-Osmaneli Organize Sanayi Bölgesi genişleme sahası sınırından geçen Bursa tren yoluna, sanayicilerimizin Gemlik Limanı'na nakliye için kullanması amacıyla tren bağlantı hattı ve istasyonu(yükleme-boşaltma) yapılması Bilecik için önemlidir.

2. Gençlik Spor Sektörü:

Ecdadın kuruluş toprakları olan Söğüt İlçemizde 81 ilden gelecek olan gençlerimize Türk tarihi, kültür, örf, adet ve geleneklerinin öğretilmesi ve manevi değerlerinin kazandırılması amacıyla Osmanlı Temalı Gençlik Kampı(Oba) Projesinin hızla tamamlanması önem arz etmektedir.

3. Sağlık Sektörü:

Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi açısından yeni yatırım olarak; Bozüyük 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu, yatırım programında bulunan arsa aşamasında yatırımlar olarak; Merkez Beşiktaş Mahallesi 2 Hekimlik ASM-112 ASHİ Projesi, Bozüyük Çarşı Mahallesi 4-5 Hekimlik ASM-112 ASHİ Projesi, Merkez Ertuğrulgazi Mahallesi- Sağlıklı Hayat Merkezi 6 Hekimlik ASM/112 ASHİ Projesi, Söğüt Devlet Hastanesi Yeni Hizmet Binası Projesi, Gölpazarı 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu, yapımı devam eden-inşaat aşamasındaki yatırımlar olarak; Bozüyük Toplum Ruh Sağlığı Merkezi-Palyatif Bakım Merkezi-Ağız Dış Hastanesi-5/6 Hekimlik Aile Sağlığı Merkezi Meşguliyet Alanı Projesi, Pazaryeri 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu Projelerinin gerçekleştirilmesi beklenmektedir.

4. Tarım ve Orman Sektörü:

İklim özellikleri ve toprak yapısı itibarıyla tarıma elverişli olan ilimizde sulama imkânlarının daha da artırılabilmesi halinde, hem ürün deseni çeşitlenecek hem de tarımsal üretim artacaktır.(Örneğin Kösere Göleti)

Bilecik İli ve bölgede yaban hayatının ve ekolojik dengenin korunması için avlaklarda çalışma yapılması, korunan alanların düzenlenerek insan-tabiat ilişkisinin geliştirilebilmesi için Erikli Tabiat Parkı Müstakil Proje-Alan Düzenleme, Sanal Tur, Korunan Alanlarda Ziyaretçilere

Yönelik Tesisler, Harmankaya Tabiat Kanyonu'nda Cam Seyir Terası ve alan düzenlemeleri yapılması önemli ve önceliklidir.

Pazaryeri Günyurdu Göleti'nin doğal güzelliği ve görünümü nedeniyle çevre düzenlemesinin yapılması ile göletin su sporları ve macera parkı haline getirilmesi ile hem turizm hem ekonomi açısından katkı sağlaması önemlidir.

5. Eğitim Sektörü:

Öğrenme ortamlarının nitelik ve niceliğinin artırılması için okul, derslik, spor salonu, yurt, pansiyon sayılarının artırılması ve durumlarının iyileştirilmesi önceliklidir.

6. Kültür ve Turizm Sektörü:

Bilecik İlinin kültürel ve tarihi değerini yansıtan tescilli tarihi eserlerinin korunması, bazı köylerde yer alan ev, konak, gibi sivil mimari örneklerinin restore edilerek geleceğe taşınması önem arz etmektedir.

7. İnşaat Sektörü(Kamu Kurumları Yerleşkesi):

Bilecik ilinde kamu kurumlarının hizmet binaları ilin farklı noktalarında ve birçoğu kiralama yöntemiyle kullanılmakta; hükümet konağı, adliye, emniyet müdürlüğü, göç müdürlüğü vb. kurumlarımızın binaları yetersiz kalmakta ve günün ihtiyaçlarına cevap verememektedir. Bu nedenle kamu hizmetlerinin hızlı, kaliteli, basitleştirilmiş ve düşük maliyetli bir şekilde yerine getirilmesi için kamu kurumları yerleşkesi projesinin gerçekleştirilmesi birinci derecede önem arz etmektedir.

8. Konut Sektörü:

Planlı kentleşme ve konut ihtiyacının karşılanabilmesi için TOKİ tarafından inşaatı devam eden Her Yıl 100 Bin Yeni Sosyal Konut Projesi kapsamında Gölpazarı İlçesinde 177, Merkez Bayırköy 99, Bozüyük 340 adet konut ile Sosyal Konut Projesi kapsamında planlanan Merkez 200, Söğüt 150, Osmaneli 287, Bozüyük 80, Pazaryeri 100, Merkez Bayırköy 99, İnhisar 121 adet konutun yapımı önemlidir.

9. Çözüm Önerileri

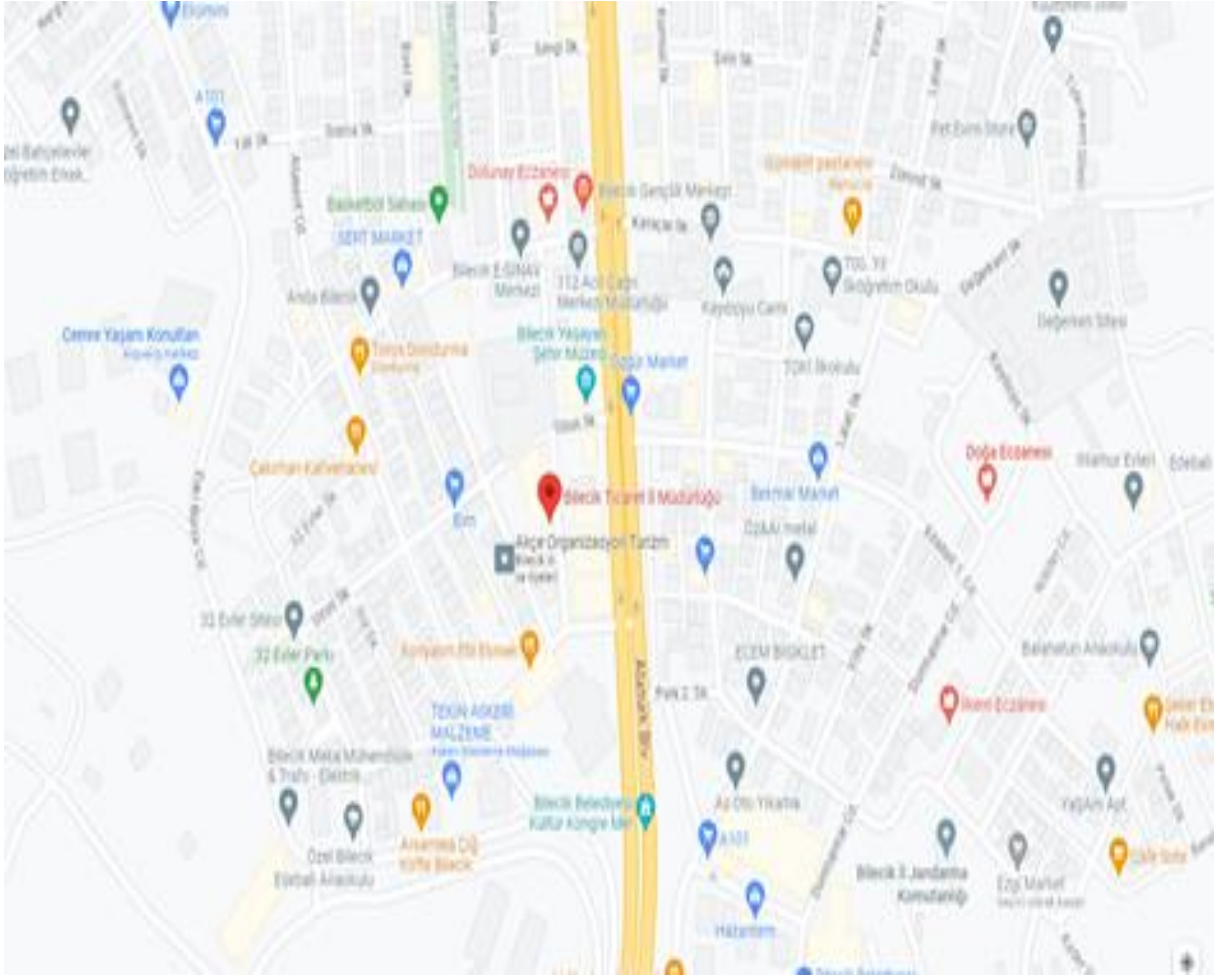
BEBKA tarafından hazırlanan sektörel raporlarda, Özel İhtisas Komisyonu raporlarında ve 2024-2028 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge planında belirtilen; Bilecik ilinde ekonomik gelişmeyi engelleyen sorunlar ve çözüm önerileri aşağıda özetlenmiştir.

- Bilecik'in Merkez ve Bozüyük ilçeleri dışında kalan yerleşmelerin; fiziki, işlevsel, demografik ve ekonomik özelliklerinde kırsal karakter baskın görünmektedir. Yaşlanma ve nüfus kaybetme eğilimi olan bu alanlarda, ekonomik aktivitenin canlandırılması ve kentsel alanlarla entegrasyonun güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu alanlarda tarımsal gelişme için göletler vb. sulama yatırımlarının tamamlanması, örtü altı tarımın geliştirilmesi, tarımsal ürünler için soğuk hava deposu ve ambalaj tesislerinin yapılması önemlidir. Tarım ve hayvancılık gelişme odağı olarak tanımlanan bu alanlarda, tarım ve hayvancılığa dayalı sanayi geliştirilmelidir. Bununla beraber kırsal alanlardan Bilecik merkeze toplu taşıma ile ulaşım yapabilen alanların sayısı oldukça azdır. Nüfusun kırsalda tutundurulması için erişilebilirliğin artırılması gerekmektedir. Köy okullarının kapatılmasıyla birlikte köyden kente eğitim amaçlı göç artmıştır. Köy okullarının tekrar açılmasıyla birlikte genç nüfusun köyde kalmasına imkân sağlanabilir. Kırsalda yaşam kalitesinin artırılması için altyapı imkânlarının geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir.
- Söğüt ve Pazaryeri ilçeleri turizm gelişme odaklı ilçelerdir. Bu bölgelerin fiziksel alt yapı sorunları kamu ve özel sektör yatırımları ile ivedilikle çözümlenmelidir.
- Bilecik-Yenişehir yolunun tamamlanmamış olması bölgedeki sanayi kuruluşlarının hem iş gücü açığını gidermede hem de lojistik maliyetlerini etkilemede önemli bir sorun teşkil etmeye devam etmektedir. Yolun tamamlanmasıyla birlikte 3. OSB'ye de yatırım talepleri artacak, nitelikli yatırımları seçme konusunda karar mercilerine geniş bir alan bırakacaktır. Bilecik'in Orta Sakarya Vadisi çevresindeki ilçelerinin, ana ulaşım güzergâhlarına bağlantılarının iyileştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Devam eden Bandırma-Bursa-Yenişehir-Osmaneli demiryolları ve Bozüyük Lojistik Merkezi yatırımlarının tamamlanmasıyla ulaşım başka bir düzeye gelecektir.
- Bilecik ili işgücü araştırması, sanayicilerin genellikle ara eleman ve vasıfsız eleman temininde sıkıntı çektiklerini göstermiştir. Bilecik'te İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısı neredeyse eşleşmesine rağmen iş arayanlar seçme şansı olduğunda genellikle fiziksel bakımdan daha az yıpratıcı gördükleri hizmet sektörüne yönelmekte ve sanayide çalışmayı tercih etmemektedirler. Sanayide istihdam açığı her geçen gün artarken, Bilecik'te nüfus artış hızı eksi değerlerdedir. Diğer illerden göç gelse bile yeterli konut stoğunun bulunmaması sebebiyle kiralarda son birkaç yılda yaşanan artış asgari ücretle geçinen kişilerin geçimini zorlaştırmıştır. Konut stoğunu kamu eliyle arttırılması uzun vadede iş gücü açığını kapatmada en önemli rolü oynayacaktır. İzmit-Eskişehir yönünde halihazırda bulunan demiryolu hattı üzerinde banliyö trenlerinin yeniden çalışmaya başlaması, kısa ve orta vadede kuzey-güney aksındaki çevre illerden Bilecik'e işçi teminini kolaylaştıracaktır.

**T.C.
BİLECİK VALİLİĞİ
TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ**

Bahçelievler Mah. Çarşısı Sok. No.11

Merkez/ BİLECİK

Tel. + 90 (228)210 02 29 / 30

Faks + 90 (228)210 02 31

www.ticaret.gov.tr

www.bilecik.ticaret.gov.tr

bilecik.tim@ticaret.gov.tr

KAYNAKÇA

- Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası
- Bozüyük Ticaret ve Sanayi Odası
- Bilecik Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği
- Bilecik İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
- Bilecik Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
- Bilecik İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
- Bilecik İl Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü (SGK)
- Bilecik Çalışma ve İŞKUR İl Müdürlüğü
- Bilecik KOSGEB İl Müdürlüğü
- Bilecik Şey Edebali Üniversitesi Rektörlüğü
- Bilecik Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- Bilecik Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü
- Bilecik Ticaret İl Müdürlüğü
- Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA)
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)
- Bilecik Alışveriş Merkezleri
- Ticaret Bakanlığı, Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS)
- Ticaret Bakanlığı, Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS)
- Ticaret Bakanlığı, Koop. Bilgi Sistemi (KOOP-BİS)
- Ticaret Bakanlığı, Hal Kayıt Sistemi
- Ticaret Bakanlığı, Taşınmaz Ticareti Bilgi Sistemi (TTBS)
- Ticaret Bakanlığı, İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti (İETTTS)
- Ticaret Bakanlığı, Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletim Sistemi
- Ticaret Bakanlığı, Tüketici Bilgi Sistemi (TÜBİS)